

BASILI, 2022, SAYILAR:

41 (Ocak – Haziran 2022)

42 (Temmuz – Aralık 2022)

kadınlarla mor bülten

41

42

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ BİZİM. İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN VAZGEÇMİYORUZ! •
FEMİNİST İSYAN BİTMEMEYECİK! • BARIŞ İÇİN ISRAR EDİYORUZ! • **13. KİHEP EĞİTİCİ EĞİTİMİ'Nİ GERÇEKLEŞTİRDİK** • 171 KADIN VE LGBTİ+ ÖRGÜTÜ OLARAK MUHALEFET PARTİLERİNE ÇAĞRIMIZDIR: ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNE HAYIR! • **JİN JİYAN AZADI: TÜRKİYE'DEKİ İRAN'A DESTEK EYLEMLERİ** • GÖRMEZDEN GELİNEREN ADALET Mİ TRANSLAR MI?: ESAT ERYAMAN OLAYLARI VE DAVA HAKKINDA • **"KİHEP BANA GÜÇ VERİYOR"**

Mor Bülten 2022 Almanacağı'ndan

2022 hem dünya hem Türkiye için yine zorlu bir yıl oldu. Şubat ayında Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesiyle başlayan savaş bugün hala devam ediyor. Bu savaşla Türkiye ve birçok Avrupa ülkesine yeni bir göç dalgası başladı. Ayrıca, Rusya'nın politikaları ve bunlara karşı uluslararası stratejilerin sonucunda, Covid'in sürmekte olan olumsuz ekonomik etkilerine yenileri eklendi. Türkiye içinse durum çok daha vahim; bu küresel etkinin yanı sıra iktidarın ekonomi politikaları ülkeyi finansal açıdan bir çıkmaza soktu. Hızla artan ve kontrol edilemeyen enflasyon ve kur krizi ülkedeki her kesim üzerinde ağır baskılar oluştururken yoksulluk da aynı hızla derinleşmeye devam etti. Ekonomik koşulların ağırlığının yanı sıra iktidarın kadın ve LGBTİ+ düşmanı tutum ve politikaları başta olmak üzere her tür muhalif sesi susturmaya yönelik çabaları ve hukuksuzluğun hayatlarımız üzerindeki etkileri günden güne artmakta, yoğunlaşmakta ve yaygınlaşmakta.

Tüm zorluklara ve olumsuzluklara rağmen kadınlar ve LGBTİ+'lar olarak umudumuzu ve isyanımızı bu sene de canlı tuttuk. Eylül ayında İran'da Mahsa Amini'nin saçı gözüktüğü gerekçesiyle baskıcı rejimin polisleri tarafından öldürülmesinin ardından kadınların başlattığı ve ısrarla sürdürdüğü eylemler ile dünyanın dört bir yanından bu eylemlere verilen destek 2022'ye damgasını vurdu; eşitlik, özgürlük ve hak mücadelemizdeki kararlılığımızın en açık örneklerinden biri oldu. Türkiye'de de hayatlarımızı ve haklarımızı yok sayanların politika ve uygulamalarına karşı kadınlar ve LGBTİ+'lar olarak yine bir arada durmaya ve direnmeye devam ettiğimiz bir yıl oldu 2022. Bir önceki sene, Türkiye'nin hukuksuz bir şekilde ve tek kişinin kararıyla çekildiği İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönmekteki ısrarımızı birçok koldan yürüttüğümüz savunuculukla sürdürdük. Ayrıca, haksız yasaklar, gözaltılar ve polis şiddetiyle mani olunmaya çalışılan eylemlerde bir araya gelmeye devam ettik, talep ve itirazlarımızı bir arada dillendirdik: Bu sene de 8 Mart'ta, Onur Yürüyüşü'nde ve 25 Kasım'da sokaklardaydık. Tarlabası Toplum Merkezi'ne ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na açılan kapatma davaları ile Esat Eryaman olaylarında trans kadınları hedef alan şiddete ve faillerine ilişkin davaları takip ettik. Seçim gündemi yaklaşırken gündeme getirilen anayasa değişikliği tartışmaları

ile haklarımız ve özgürlüklerimizin siyasi pazarlık malzemesi olarak kullanılmasına karşı kampanyalar örgütledik ve önerilen anayasa değişikliğine itirazımızı yüksek sesle, kalabalık bir şekilde dile getirdik.

KİH-YÇ olarak bu süreçlerle ilgili çalışmalarımızın yanı sıra uzun zamandır süregelen faaliyetlerimiz aracılığıyla feminist dayanışmamızı ve sözümüzü büyütmeyi 2022'de de devam ettik. Gerçekleştirdiğimiz 13'üncü KİHEP Eğitici Eğitimi sayesinde KİHEP ağıımızı hem yeni eğitimcilerle hem de yeni ve eski KİHEP eğitimcilerinin açtıkları grup çalışmalarında yer alan kadınlarla daha da genişlettik. KAOS GL'yle 2019'dan bu yana düzenlediğimiz ODOS etkinliklerine bu defa 17 Mayıs Derneği'nin de dahil olduğu bir yenisini daha ekledik: "Dayanışma Yaşatır" Forumu'nda feminist hareket, LGBTİ+ örgütleri ve insan hakları örgütlerinden katılımcılarla bir araya gelerek acil gündemlerimiz ve taleplerimizi tartıştık. Türkiye'nin Kadına Yönelik Her Türlü Şiddetin Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW) kapsamında 8. kez Gözden Geçirildiği 82. Oturumu'nu KİH-YÇ olarak aktif bir şekilde takip ettik ve çalışmalarımızla sürece katkıda bulduk. Feminist hareketin tarihinde yaptığı/yaptığımız kampanyaları yeniden hatırlamak ve yıllar geçtikçe büyüyen mücadelemizde birlikte oluşturduğumuz kalabalıklarla hafızalarımızı ortaklaştırmak için başladığımız bir sözlü tarih projesi olan *Bu Kalabalığı Hatırla* belgesel serisinin İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili ilk bölümünü izleyicilerle buluşturduk.

Bu yazıda yalnızca birkaçına yer verdiğimiz ancak çok daha fazlası bulunan 2022'deki çalışmalarımıza dair detaylara bu almanakta topladığımız yazılardan ulaşabilirsiniz. Ayrıca KİH-YÇ olarak yürüttüğümüz çalışmalarımızın yanı sıra Türkiye'de ve dünyada kadın ve LGBTİ+ mücadelesinin gündemlerine de yer verdiğimiz *Mor Bülten*'in kendi web sitesi üzerinden (<https://morbulten.kadinininsanhaklari.org/>) yeni sayılarını dijital olarak yayınlamaya devam ediyoruz. *Mor Bülten*'in 2022'deki 2 sayısını basılı olarak da sizlerle paylaşabilmekten mutluluk duyuyoruz.

Keyifli okumalar...

Dayanışma ile,

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği

Kadınlarla Mor Bülten Senelik KİH-YÇ İletişim Bülteni, Sahibi: Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği •

Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü: Zelay Bedriye Ayman • **Yayına Hazırlayanlar:** Derya Acuner, Tuğçe Canbolat, İrem Gerkuş •

Katkıda Bulunanlar: Bengi Başaran, Berfu Şeker, Büşra Nur Aygün, Damla Eroğlu, Derya Acuner, Dilek Başalan, Duygu Dokuz,

Evrım Demirtaş, Ezel Buse Sönmezocak, Fatma Erdoğan, Gülbün Ağaoğlu, Hande Yüksel, Hanife Çalışkan, Hilal Gençay, İlayda

Bayraktar, İrem Gerkuş, Jale Bilen, Janset Kalan, Nazan Erdoğan, Neslihan Özgür, Özlem Şen, Sabiha Üstün, Senem Doğançoğlu,

Şenay Cacıkcı, Şule Atay, Tuğçe Canbolat, Zelay Bedriye Ayman • **İletişim Adresi:** Ağa Çırağı Sok. No: 7 Pamir Apt. Kat: 2 Daire: 7

Gümüşsuyu, 34437 İstanbul • **Tel:** (212) 2510029 • **E-posta:** newways@wwhr.org ve infokih@wwhr.org • **Grafik tasarım:** MYRA •

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. İstanbul

* *Mor Bülten*'in içeriklerine <https://morbulten.kadinininsanhaklari.org/> adresinden de ulaşabilirsiniz.

* *Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.*

* *Mor Bülten*'de yazar ismi ile yayınlanan yazılardaki görüşler yazar(lar)a aittir ve bunların KİH-YÇ'nin görüşlerini yansıttığı anlamına gelmemektedir.

İçindekiler

SAYI

41

OCAK – HAZİRAN
2022

6 BU SAYIDAN

7 BİZDEN HABERLER

- 7 2021'de Neler Yaptık?
- 8 2022'nin İlk Yarısındaki Çalışmalarımız
- 16 Barış İçin İsrar Ediyoruz!
- 17 Türk Ceza Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda Yapılan Değişikliklere İlişkin Değerlendirmelerimizi İçeren Bilgi Notu
- 20 İstanbul Sözleşmesi Bizim. İstanbul Sözleşmesi'nden Vazgeçmiyoruz!

21 KADIN HAREKETİNDEN

- 21 Feminist İsyan Bitmeyecek!
- 22 İstanbul Sözleşmesi Bizim! Onu Savunmaya Sokaklarda ve Duruşma Salonlarında Devam Edeceğiz! Onu Geri Alacağız!
- 24 Umudun Kadınları Yazılı, Sesli Aylık Dergi Yayın Hayatına Başladı
- 26 BM Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'nin (CEDAW) 82. Oturumu'nda Gerçekleşen Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirilmesi Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Aktif Katılımıyla Sona Erdi

29 KADINLARDAN

- 29 Kadın Zamanı ve KİHEP Birlikte Çok Güzeldi
- 29 "Artık bildiklerimi ve öğrendiklerimi aktarmak ve paylaşmak için çok daha derin ve güçlü bir motivasyona sahibim"
- 30 "Şimdi adımlarımı daha sağlam ve daha cesaretle atıyorum"
- 30 "Aslında feminist bir kadın olduğumu fark ettim"
- 32 "KİHEP geçmişten bugüne verdiğim mücadelenin sağlaması gibiydi"
- 33 "KİHEP hayatımda yeni bir pencere açmamı sağladı"

34 DÜNYADAN

- 34 2022'nin İlk Yarısında Dünyadan Haberler: Kazanımlarımız ve İhlaller

38 SERBEST KÖŞE

- 38 Tarlabası Toplum Merkezi ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na Açılan Kapatma Davası

SAYI 42

TEMMUZ – ARALIK
2022

42 BU SAYIDAN

43 BİZDEN HABERLER

- 43 2022'yi Ardımızda Bırakırken Bu Yılın İkinci Yarısında Neler Yaptık?
- 48 13. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni Gerçekleştirdik
- 49 ODOS 2022: "Dayanışma Yaşatır" Forumu
- 50 Türkiye'nin Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılıkla Mücadele Yükümlülüğüne İlişkin Uluslararası İnsan Hakları Mekanizmalarındaki Gelişmeler

52 KADIN HAREKETİNDEN

- 52 171 Kadın ve LGBTİ+ Örgütü Olarak Muhalefet Partilerine Çağrımızdır: Anayasa Değişikliğine HAYIR!
- 56 Jin Jiyan Azadi: Türkiye'deki İran'a Destek Eylemleri
- 58 Tüm Engellemelere ve Yasaklara Rağmen Kadınlar 25 Kasım'da Sokaklardaydı!
- 60 Kadın Koalisyonu 20. Yıl Buluşması
- 61 25. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı Bu Yıl Diyarbakır'da Gerçekleşti
- 65 Görmezden Geline Adalet mi Translar mı?: Esat Eryaman Olayları ve Dava Hakkında

68 KADINLARDAN

- 68 "Yorulduğum ama benim için anlamını buldu"
- 68 İlk Kez Kendim Olduğum Yer
- 69 Kendimi Fark Etme Şansı Yakaladım
- 69 KİHEP'teki Yaşam Hikayelerinden Yola Çıkarak
- 70 Hak Ediyoruz, Birleşirsek Haklarımızı Elde Edebiliriz, Bu Bizim Hakkımız!
- 71 "KİHEP bana güç veriyor"
- 72 KİHEP'ten Önce KİHEP'ten Sonra

73 DÜNYADAN

- 73 Föş Feminista: Küresel Güney'den Yükselen Feminist Birlik
- 74 Kadın Yaşam Özgürlük / Jin Jiyan Azadi / Zen Zendeği Azadi

77 SERBEST KÖŞE

- 77 Nefret Suçlarına Karşı 20 Kasım'ı Güçlenme Alanı İlan Etmek

78 HAKLARIMIZI ÖĞRENEBİLMEK İÇİN BAŞVURULABİLECEK KURUMLAR LİSTESİ

OCAK – HAZİRAN 2022

41

BARIŞ İÇİN ISRAR EDİYORUZ! • TÜRK CEZA KANUNU İLE CEZA MUHALEMELERİ KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİMİZİ İÇEREN BİLGİ NOTU • İSTANBUL SÖZLEŞMESİ BİZİM. İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN VAZGEÇMİYORUZ! • BM KADINA KARŞI HER TÜRLÜ AYIRIMCILIĞIN ORTADAN KALDIRILMASI SÖZLEŞMESİ'NİN (CEDAW) 82. OTURUMU'NDA GERÇEKLEŞEN TÜRKİYE'NİN 8'İNCİ GÖZDEN GEÇİRİLMESİ KADIN VE LGBTİ+ ÖRGÜTLERİNİN AKTİF KATILIMIYLA SONA ERDİ • TARLABAŞI TOPLUM MERKEZİ VE KADIN CİNAYETLERİNİ DURDURACAĞIZ PLATFORMU'NA AÇILAN KAPATMA DAVASI

Bu Sayıdan

Mor Bülten'in 41. Sayısından Merhaba

2022 yılı yine hayatlarımız ve haklarımız için mücadele etmeye yoğun bir biçimde devam ettiğimiz bir sene oldu. Giderek yoksullaştığımız şu günlerde hayatlarımız için mücadele etmenin yanı sıra elbette İstanbul Sözleşmesi gündemimizden düşmedi. Bu satırları yazarken Onur Yürüyüşü'nde gözaltına alınan yaklaşık 370 arkadaşımızın tamamının serbest bırakıldığı haberini almanın sevincini yaşıyoruz. Umuyoruz *Mor Bülten*'in bu sayısı da sokakta, Danıştay'da, evinde, iş yerinde, hayatın her alanında mücadele etmeye devam eden kadın ve LGBTİ+'lara umut vermeye devam eder.

Mor Bülten'in bu sayısında 2022'nin ilk altı ayındaki çalışmalarımızı 2022'nin İlk Yarısındaki Çalışmalarımız adlı yazıda derlemeye çalıştık. Ayrıca sene başında sosyal medya hesaplarımızdan paylaştığımız 2021'de Neler Yaptık infografiğini yine bu sayımızda bulabilirsiniz. Rusya'nın Ukrayna'ya açtığı savaşın kadın ve LGBTİ+'lar üzerindeki yıkıcı etkisine karşı barışı savunduğumuz *Barış İçin Israr Ediyoruz* metnini, Türk Ceza Kanunu'nda yapılan değişikliklere ilişkin bilgi notunu ve Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekildiğini ilan ettiği tarih olan 20 Mart'ın birinci yıl dönümünde yaptığımız açıklamayı, *Bizden Haberler* bölümünde bulabilirsiniz.

Kadın Hareketinden bölümünde ise BM Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'nin (CEDAW) 82. Oturumu'nda gerçekleşen Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirilmesi kapsamındaki diğer kadın ve LGBTİ+ örgütleriyle ortak gözlemlerimizi içeren bültene ulaşabilirsiniz. Ayrıca hepimizin büyük bir heyecan ve coşkuyla takip ettiği İstanbul Sözleşmesi'nin iptalinin reddi ile ilgili Danıştay duruşmaları hakkındaki bir yazıyı bu *Mor Bülten*'de sizler için yazdık. Türkiye'nin dört bir

yanında kadınların 8 Mart kutlamaları ise mini bir foto albüm ile beraber sizlerle. Yakın zamanda yayın hayatına başlayan Umudun Kadınları Yazılı, Sesli Dergi üzerine, derginin yayın kurulunda bulunan KİHEP eğiticisi Şule Sepin'le gerçekleştirdiğimiz söyleşi de yine bu bölümde.

Kadınlardan bölümünde ise yine KİHEP eğiticileri ve katılımcılarının bizi oldukça duygulandıran deneyimlerini okuyabilirsiniz.

Dünyadan bölümünde ise Afganistan'dan Belçika'ya, Fransa'dan Guatemala'ya, İngiltere'den İspanya'ya, ABD'den Kolombiya'ya, Meksika'dan Malezya'ya, Polonya'dan Ukrayna'ya daha pek çok ülkede kadın ve LGBTİ+'ların gündemlerini sizlere aktarmaya çalıştık.

Mor Bülten'i dijital olarak yapmaya başladığımızdan beri yürüttüğümüz *Serbest Köşe* bölümünde ise Tarlabası Toplum Merkezi ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na yönelik kapatma davalarına ilişkin bir kronolojiyi sizlerle paylaşıyoruz.

Son olarak ise her izlediğimizde gözlerimizi doldurmayı başaran Bu Kalabalığı Hatırla belgesel serisinin birinci bölümünü olan İstanbul Sözleşmesi bölümünü hala izlemediyseniz YouTube kanalımızdan izlemeyi unutmayın.

Bir *Mor Bülten*'de daha eşit ve özgür hayatlara kavuşabilmemiz için verdiğimiz mücadeleyi derneğimiz ve Türkiye ve dünyadaki kadın ve LGBTİ+ hareketi kapsamında sizlere aktarmaya çalıştık. Dayanışmamızı her geçen gün daha da büyütmek dileğiyle!

Keyifli okumalar!

Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği

Bizden Haberler

2021'DE NELER YAPTIK?

Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği | **2021'deki Faaliyetlerimiz**

Hak bilincinin ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişimine katkıda bulunan faaliyetlerimize devam ettik.

Türkiye çapında ve uluslararası düzeyde savunuculuk çalışmalarımıza devam ettik.

Feminist bilgi üretimine ve bilginin yaygınlaştırılması çalışmalarımıza devam ettik.

Salgın sebebiyle ara verilen **KİHEP grup çalışmalarına** başladık.

Program ortaklarımızla imzaladığımız **KİHEP İş Birliği Protokol** sayısını **18**'e çıkardık.

9 belediyeden **25** kişinin katılımıyla **12** KİHEP Eğitimi'ni gerçekleştirdik.

57 KİHEP Eğitici'si ile TCE Seminerleri Oryantasyonu ve Zoom eğitimleri gerçekleştirdik.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (TCE) Seminerlerimize 2500den fazla kişi katıldı.

TCE Seminerlerimizin içeriklerini yararlanıcı gruplara göre revize ettik.

Otoriterleşme ve mülteci hakları konularında **2** Feminist Buluşma gerçekleştirdik. Kaos GL ve CISÜ ile paneller düzenledik.

23 örgütle uluslararası **İstanbul Sözleşmesi için Birlikte** kampanyasını başlattık, bir uluslararası panel gerçekleştirdik.

Gün gün **İstanbul Sözleşmesi Kronolojisi**'ni yayınladık.

Türkiye'nin dört bir yanına **77.290** İstanbul Sözleşmesi broşürü, **57.250** "İstanbul Sözleşmesi Bizim" maskesi dağıttık.

Nefeka hakkı ile ilgili 2 adet video yaptık.

Yerel, ulusal ve uluslararası basında KİH-YÇ ile ilgili **182** haber çıktı.

Mor Bülten'in 3 dijital, **1** basılı sayısını çıkardık.

Sosyal medya içeriklerimiz **milyonlarca** kişiye ulaştı.

Derneğin **İngilizce** web sitesini yayına aldık.

Haklarımız Var serisini **Arapçaya** çevirdik.

CEDAW'ı anlatan **3** videoyu **Türkçeleştirdik**.

Kürtaj ve salgının etkileri konularında **2** araştırma yayınladık.

Mart ayında genel kurul toplantımızı yaptık.

Areda ekranlar olmadan buluştuk, **3** günlük KİH-YÇ kampını gerçekleştirdik.

www.kadinininsanhaklari.org

Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği
@kadininh | KadınınInsanHaklariYeniCozumler | kadininh

2022'NİN İLK YARISINDAKİ ÇALIŞMALARIMIZ

Haklarımız Var! kitapçıklarını Arapçaya çevirdik

HAKLARIMIZ VAR! SERİSİ ARAPÇA OLARAK YAYINDA

KİH-YÇ olarak kadınların haklarıyla ilgili yayınların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla KADAV ile iş birliği içinde, *Haklarımız Var!* kitapçık serimizdeki 4 kitapçığı Arapçaya çevirdik, yayına hazırladık ve yayınlamak yaygınlaştırmaya başladık. Son yıllarda

Türkiye'deki Arapça konuşan mülteci kadınların yararlanması için derneğimizin web sitesinde "Yayınlar" başlığı altındaki "Haklarımız Var!" sayfasında bulunan kitapçıkları yaygınlaştırmamıza siz de destek olabilirsiniz.

FEMİNİZMDEN KUIR TEORİYE TOPLUMSAL CİNSİYET PANELİ'NİN TOPLANTI RAPORUNU YAYGINLAŞTIRDIK

Üyesi olduğumuz Müslüman Toplumlar da Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu'nun (CSBR) her yıl 9 Kasım tarihinde gerçekleştirdiği Ortak Mücadele Hep Birlikte (ODOS) Kampanyası kapsamında, KİH-YÇ ve KAOS GL olarak 2019'dan beri toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlere ve söylemlere karşı feministler ve LGBTİ+'ların birlikte mücadelesinin önemini vurgulamak ve yeni stratejiler geliştirmek üzere çeşitli etkinlikler düzenliyoruz. Bu kapsamda KİH-YÇ ve KAOS GL olarak 2019'da Dayanışma Yaşatır ve 2020'de Dayanışma Sınır Tanımaz etkinlikleriyle kurduğumuz iş birliğini bu sene de "Feminizmden Kuir Teoriye Toplumsal Cinsiyet" panelimizle sürdürdük. Panele 100'den fazla kişi katıldı. Demet Bolat, Evren Savcı ve Sema Semih ile toplumsal cinsiyet kavramının kuramsal, politik ve tarihsel gelişiminde toplumsal cinsiyetin nasıl LGBTİ+ hakları mücadelesinin anahtar kavramlarından biri haline geldiğini, trans dışlayıcı görüşlerin ortaya çıkmasına ve yıllar içinde daha da görünür olmasına zemin hazırlayan politik ve tarihsel dönüşümleri, Türkiye'de bu tartışmaların feminist hareket içindeki yansımaları ile Türkiye feminist ve LGBTİ+ hareketi arasındaki tarihsel ittifakları ve yakın gelecekteki ittifak olanaklarını tartıştık. Toplantıyı özetlediğimiz rapora web sitemizdeki "Yayınlar" başlığı altındaki "Raporlar" sayfasından ulaşabilirsiniz.

ERKEK ŞİDDETİ NEDİR? MİNİ SÖZLÜĞÜ PEK ÇOK İLDE KADINLARA ULAŞIYOR

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü de içinde barındıran kasım ayı boyunca sosyal medyada yaygınlaştırmak üzere hazırladığımız, erkek şiddetine yönelik bilgilendirici içerikleri gün gün sosyal medya hesaplarımızdan paylaştık. 25 Kasım eylemleri ve etkinlikleri kapsamında hazırladığımız bu içerikler geçtiğimiz yıl Çanakkale'de otobüs duraklarında, sokaklarda raketlere asıldı. Bu yılın başında ise Çankaya Belediyesi ile yaptığımız iş birliği kapsamında bu içerikleri bir broşürde topladık. Çankaya Belediyesi'nin bastırıldığı bu broşürler belediye çalışmaları kapsamında dağıtılmaya devam ediyor. Derneğimizin de haziran ayı içerisinde bastırarak dağıtımını yaptığı *Erkek Şiddeti Nedir? Mini Sözlüğü* şimdiden pek çok ildeki kadın örgütüne ulaştı.

Eğer siz de çalışmalarınız kapsamında broşürlerimizi kullanmak isterseniz bizimle newways@wwhr.org adresinden iletişime geçebilirsiniz.

DİJİTAL OKURYAZARLIK VE KAMPANYA EĞİTİMİ DÜZENLEDİK

KİH-YÇ ve Facebook iş birliği ile 22-23-25 Şubat 2022 tarihlerinde Dijital Okuryazarlık ve Kampanya Eğitimi düzenledik. Kadın hakları alanında çalışan STK'lara yönelik düzenlenen eğitimde, sosyal medya kampanya örneklerinden dijital topluluklara ve dijital kampanyanın temellerine birçok konu ele alındı. Bu eğitime katılan kadın örgütleri sosyal medya hesaplarını nasıl daha aktif kullanabilecekleri, düzenledikleri kampanyaları daha geniş kesimlere nasıl ulaştırabilecekleri konusunda bilgi edindi.

BOŞANMA VE NAFKA HAKKI İÇİN FEMİNİSTLER KAMPANYASI'NI DÜZENLEDİK

İktidarın “uzun boşanma süreçlerinin şiddete ve ekonomik sıkıntılara yol açtığı, tarafların ikinci evliliğini yapamadığı” gerekçesiyle nafaka, mal rejimi, tazminat ve velayete ilişkin hükümlerin boşanma gerçekleşikten sonra karara bağlanması ile ilgili bir düzenleme üzerine çalıştığı 2021 Aralık ayında basına yansıdı. Bununla birlikte daha önce rafa kalkmış olan yoksulluk nafakasını kısıtlamak için yeni bir düzenleme üzerine çalışıldığı bilgisi haberlerde yer almaya başladı. Bunun üzerine KİH-YÇ olarak kadınların boşanma ve nafaka hakkı ile ilgili uygulamada yaşadıkları sorunları analiz edebilmek ve kadınların mağduriyetine sebep olmayacak doğru söylem kurabilmek adına ilk başta feminist avukatlarla, daha sonra KİHEP ağındaki yerel örgütler başta olmak üzere kadın örgütleriyle bir araya geldik. Boşanma ve Nafaka Hakkı İçin Feministler adı altında bir araya gelen örgütler olarak Şubat ayında bir bildiri yayınladık. Bildirinin sosyal medyada yaygınlaşabilmesi için sosyal medya görselleri hazırladık. Ayrıca muhalefet partilerinin ellerinde bu konulara dair veriye dayalı bilgilerin olması için bir bilgi notu hazırladık ve milletvekilleriyle paylaştık. Bildiri ve bilgi notuna derneğimizin web sitesinden, görsellere de sosyal medya hesaplarımızdan ulaşabilirsiniz. Nisan ayında Bekir Bozdağ'ın yoksulluk nafakası konusunda çalışmaları olduğu ama bu konunun öncelikleri arasında olmadığına dair açıklamasından sonra nafakanın kısıtlanmasına dair tartışmalar bir sonraki sefere kadar rafa kalkmış görünüyor.

RUSYA'NIN UKRAYNA'YA AÇTIĞI SAVAŞIN KADIN VE LGBTİ+'LAR ÜZERİNDEKİ YIKICI ETKİSİNE KARŞI BARIŞI SAVUNDUĞUMUZ "BARIŞ İÇİN ISRAR EDİYORUZ" METNİNİ YAYINLADIK

24 Şubat 2022'de Rusya'nın Ukrayna topraklarını işgali ile başlayan savaş sonucu milyonlarca sivil zorla yerinden edildi, öldürüldü, şiddete ve işkenceye maruz bırakıldı. Savaş'ın yıkımını en çok yaşayanların, bedenleri de erkek egemen zihniyet tarafından savaş alanı olarak kodlanan kadınlar ve LGBTİ+'ların yanında olduğumuzu ve her zaman barıştan yana olduğumuzu belirten açıklamamıza web sitemizdeki "Haberler" sayfamızdan ulaşabilirsiniz.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU'NUN (TİHEK) YILLIK RAPORLARINA KATKIDA BULUNMAK ÜZERE BİLGİ BELGE PAYLAŞIMINDA BULUNDUK

KİH-YÇ olarak TİHEK'ten gelen bilgi belge talebine cevaben TİHEK İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi 2021 Raporu ve TİHEK Ayrımcılıkla Mücadele raporlarına yazılı katkıda bulunduk. 2021 İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi 2021 raporuna sunduğumuz katkımızı internet sitemizde yayınladık. TİHEK'in Ayrımcılıkla Mücadele Raporu'na ise Mor Çatı ile birlikte hazırladığımız ortak metin ile katkıda bulunduk. Her iki katkıda da, devletin ilgili tüm karar alıcı ve uygulayıcılarına, kadına karşı şiddetle mücadelede en temel hukuk metni olan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının bir an önce gözden geçirilerek sözleşmeye tekrar taraf olmaya ve kadına yönelik şiddetle mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin hayata geçirilmesi konusunda uluslararası ve ulusal hukuktan doğan yükümlülüklerini noksansız bir şekilde ivedilikle yerine getirmeye yönelik çağrımızı yineledik. Her iki rapor da TİHEK tarafından henüz yayınlanmadı.

KADININ STATÜSÜ KOMİSYONU'NUN (KSK) 66. OTURUMU'NU İZLEDİK

Kadının Statüsü Komisyonu'nun 66. Oturumu 14-25 Mart 2022 tarihleri arasında yapıldı. Bu seneki ana tema "iklim değişikliği bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadınların ve kız çocuklarının güçlenmesi, çevre ve afet risklerinin azaltılması için politika ve programlar" idi. Ülke delegasyonlarının fiziksel olarak katıldığı toplantıya sivil toplumun katılımı büyük oranda çevrimiçi olarak gerçekleşti.

KSK oturumuyla ilgili gelişmeleri derlediğimiz bir mail hazırlayarak kadın hareketi içerisinde yaygınlaştırdık. KİH-YÇ ve Kadın Koalisyonu olarak Pekin+25 Kadın Platformu çerçevesinde "Küresel Bağımsız Feminist Bir Yapı" başlığı altında çevrimiçi bir paralel etkinlik düzenledik. 2019'dan beri tartışmaya açtığımız bu kurumun tahayyülü etrafında

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri devam ediyor

TCE SEMİNERLERİNE DEVAM EDİYORUZ

Pandeminin ardından Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri için yeniden sahadaydık. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü çalışmaları kapsamında İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezlerinde (İSADEM) kadınlarla bir araya geldik. Bağcılar, Küçükçekmece, Sultangazi, Pendik, Zeytinburnu ve Ümraniye İSADEM'lerde seminerler gerçekleştirdik. Ayrıca Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çan Meslek Yüksek Okulu akademik ve idari personeli ile birlikte de nisan ayı içerisinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri kapsamında buluştuk.

2021 yılında başladığımız çevrimiçi toplumsal cinsiyet eşitliği seminerleri uygulamalarına da bu sene de devam ediyoruz. Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Genç Bakış, Topluma Destek Derneği, Atatürk Üniversitesi İnovatif Düşünce ve Girişimcilik Kulübü gibi sivil toplum kuruluşlarının gönüllüleri ve İSKİ, Insider kuruluşlarının çalışanları ile eşitliği tartıştık.

amacımız, çok taraflı kurumların giderek sivil toplum alanına kapanması başta olmak üzere bu alanların hesap verebilirlik bağlamında getirdiği zorlukları tartışmaktır. Türkiye'den, Avrupa, Latin Amerika, Doğu Asya bölgelerinden feministlerin katılımıyla gerçekleştirdiğimiz toplantıyı 80'e yakın kişi takip etti. Toplantıdaki tartışmaların ışığında, 2019 senesinde hazırladığımız Pekin+25 Kadın Platformu Politika Tutum Belgesi'ni yeniden revize edip, en kısa zamanda paylaşacağız.

Ayrıca KSK sırasında AWID tarafından KSK ile ilgili AWID üyelerinin daha çok bilgilenebilmesi ve KSK'ya katılım üzerine eleştirel bir perspektifle tartışılması amacıyla düzenlenen panelde de konuşmacı olarak yer aldık.

NAFAKA HAKKIMIZDAN VAZGEÇMİYORUZ!

Kadınlarla Mor Bülten'in geçmiş sayılarında sizlerle kadınların nafaka hakkı konusunda hazırladığımız infografik videoları paylaşmıştık. Medeni Kanun'da değişiklik yapılacağına ilişkin yayılan haberlerin ardından geçtiğimiz aylarda nafaka konusunu yeniden gündemimize aldık. Hazırladığımız videoları, afiş ve raket ilanlara uyarlayarak Kepez Özgür Kadın Dayanışması ve ELDER iş birliği ile Çanakkale'de otobüs duraklarında ve sokaklarda sergiledik. Ayrıca Şişli Belediyesi ile yaptığımız iş birliği kapsamında nafaka hakkı konusunda billboardlar hazırlanarak nafaka hakkındaki gerçekler Şişli sokaklarında sergilendi.

FEMİNİST BULUŞMALAR'IN SEKİZİNCİ VE DOKUZUNCU OTURUMLARINI GERÇEKLEŞTİRDİK

Feminist Buluşmalar'ın sekizinci oturumunda Güley Bor ve Nisan Alıcı ile "Kesişen Yollardan Daralan Yollara: Türkiye'de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi"ni konuştuk. Etkinlikte şu sorular etrafında tartıştık: "Kadın ve LGBTİ+ örgütlerinin barış mücadelesini şekillendiren politikaları ve çalışmaları nelerdir? Bu süreçte kadın ve LGBTİ+ örgütleri ne tür ittifaklar kurdu ve hangi noktalarda ayrıştı? Çatışmanın yeniden başlaması ve artan otoriterleşme ortak barış mücadelesini nasıl etkiledi? Türkiye'deki kadın ve LGBTİ+ örgütlerinin barış mücadelesiyle dünyadaki örnekler hangi noktalarda ortaklaşıyor ve ayrışıyor?"

Feminist Buluşmalar'ın bu sene gerçekleşen ikinci oturumunda Alev Özkazanç ve Deniz Kandiyoti ile birlikte "Geri Tepmenin Çeşitli Yüzleri" başlıklı oturumu gerçekleştirdik. Tartışmayı şu sorular etrafında yürüttük: "Geri tepme nedir? Geri tepmeye ilişkin tarihsel, kavramsal tartışmalar nelerdir? Cinsiyet eşitliğine karşı farklı tepme biçimleri nelerdir? (Mağduriyet söylemleri, saldırgan biçimler, politik oportünist yaklaşımlar ve bunlara Dünyadan örnekler ile Türkiye'deki tezahürleri vb.) Geri tepmeler yaşanırken hak mücadelesi tarafında politikada ve kuramda ortaya çıkan problemler nelerdir? Çıkış yolu gösteren yeni akımlar var mı ve eğer varsa bunlar nelerdir?" Çevrimiçi düzenlediğimiz etkinliklere 150'ye yakın kişi katıldı.

Nafaka hakkıyla ilgili hazırladığımız içerikleri Kepez Özgür Kadın Dayanışması ve ELDER iş birliği ile Çanakkale'de otobüs duraklarında ve sokaklarda sergiledik

TOPLUMSAL CİNSİYET VE EKONOMİ ATÖLYELERİ: MAKROEKONOMİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET BAKIŞIYLA YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

1-3 Nisan 2022 tarihlerinde İstanbul'da BM Kadın Birimi tarafından hazırlanan Toplumsal Cinsiyet ve Ekonomi Atölyeleri: Makroekonominin Toplumsal Cinsiyet Bakışıyla Yeniden Değerlendirilmesi çalışmasını gerçekleştirdik. 2016'dan bu yana küresel seviyede uluslararası kalkınma kurumlarının katılımcılarıyla, bölgesel düzeyde ve ülkelere yönelik olarak politika yapıcılarını, kalkınma kurumlarını ve STK'ları buluşturmak üzere İtalya, Gürcistan, Mısır, Ürdün ve İsviçre'de ulusal ya da uluslararası katılım ile yüz yüze ve çevrimiçi olarak uygulanan bu çalışmayı Türkiye'de gerçekleştirme fırsatı bulduk. Siyasi partilerden, sendikalardan katılımcılara açık olan eğitime dernek ekibi üyeleri ve KİHEP eğiticileri de katılım gösterdiler. Bakım ekonomisi, istihdam, insana yakışır işler, toplumsal cinsiyet bakış açısından vergi ve bütçe gibi birçok konunun tartışıldığı atölye çalışmaları feminist iktisatçılar İpek İlkkaracan, Emel Memiş, Özge İzdeş ve Yelda Yücel tarafından yürütülürken, Gelecek Partisi, Yeşiller Partisi, DEVA Partisi, CHP, HDP, Yeşiller ve Sol Gelecek, İyi Parti, Türkiye İşçi Partisi, KESK ve Eğitim-Sen kurumsal olarak çalışmalara dahil oldular.

Ekonomi alanında politika ve programların üretimi, planlaması, uygulaması ve etki değerlendirmesi süreçlerinde toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadınların ekonomik güçlendirilmesine yönelik bir bakış açısı kazandırmak, dünyada ve Türkiye'deki güncel veriler ve araştırmalar ışığında veri temelli politika/program savunuculuğu ve tasarımı için kapasite geliştirmek amacıyla gerçekleştirdiğimiz bu çalışmaya dahil olan tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

BU KALABALIĞI HATIRLA

1. BÖLÜM

İstanbul Sözleşmesi

Remember This Crowd
Episode 1: Istanbul Convention

Bu Kalabalığı Hatırla belgesel serisinin ilk bölümü "İstanbul Sözleşmesi"ni yayınladık

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ BELGESELİNİ YAYINLADIK

Bu Kalabalığı Hatırla belgesel serisi, feminist hareketin tarihinde yaptığı/yaptığımız kampanyaları yeniden hatırlamak ve yıllar geçtikçe büyüyen mücadelemizde birlikte oluşturduğumuz kalabalıklarla hafızalarımızı ortaklaştırmak için başladığımız bir sözlü tarih projesi. Seriyeye, geçtiğimiz yıldan beri gündemimizden düşmeyen İstanbul Sözleşmesi ile başladık. Serinin, nisan ayında yayınladığımız bu ilk filminde, Nahide Opuz davasından başlayarak İstanbul Sözleşmesi'nin ortaya çıkışı ve imzalanmasında Türkiyeli feministlerin emeklerini bir kez daha görüyor, İstanbul Sözleşmesi'nden Türkiye'nin resmi olarak çıkma kararı verdiği süreçte verdiğimiz mücadeleyi yeniden hatırlıyoruz. Feride Acar, Canan Arın, Şehnaz Kıymaz Bahçeci, Meral Danış Beştaş, Feride Eralp ve Yıldız Tar'dan "İstanbul Sözleşmesi Bizim" sloganının ardındaki tarihi dinliyoruz.

Belgeseli YouTube kanalımızdan veya web sitemizdeki "Yayınlar" başlığının altındaki "Videolar" sayfamızdan izleyebilirsiniz.

İNGİLİZCE TANITIM FİLMİMİZ YOUTUBE'DA

Derneğimizin kuruluşundan günümüze feminist mücadeleyi ve sözü büyütmek için yaptığı çalışmaları derlediğimiz tanıtım videomuzun İngilizcesi de artık YouTube kanalımızda yayında.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ VE CEDAW ÇERÇEVESİ: KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ ÖNLEME VE KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE ÖNLEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Geçtiğimiz aylarda Avrupa Konseyi'nin İngilizce olarak yayınladığı *İstanbul Sözleşmesi ve CEDAW Çerçevesi: Kadına yönelik şiddeti önleme ve kadına yönelik şiddetle mücadele önlemlerinin karşılaştırılması* metnini KİH-YÇ olarak Türkçeleştirdik.

Bu metin İstanbul Sözleşmesi'nin CEDAW çerçevesini oluşturan üç kaynak üzerine inşa edildiğini açıklamalarla sunuyor: (1) Sözleşme, (2) Genel Tavsiye Kararları ve (3) İçtihat. Ayrıca bu metin, İstanbul Sözleşmesi'ndeki kadına yönelik şiddeti önlemeye ve kadına yönelik şiddete müdahaleye dair yasal açıdan bağlayıcı yükümlülüklerle ilişkin daha ayrıntılı bir katalog oluşturuyor ve bu yolla bahsi geçen kaynakların ne şekillerde tamamlandığını da gösteriyor. Metnin tamamına web sitemizden ulaşabilirsiniz.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının iptaline ilişkin ilk duruşmayı KİH-YÇ olarak takip ettik

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN ÇEKİLMEME İLİŞKİN CUMHURBAŞKANLIĞI KARARI'NIN İPTAL EDİLMESİ TALEBİYLE DANIŞTAY'DA DÜZENLENEN İLK DURUŞMADAYDIK

Açılan 200'den fazla davadan 10'u 28 Nisan tarihinde Ankara'da Danıştay 10. Daire'de görüldü. KİH-YÇ olarak takip ettiğimiz duruşma beş buçuk saat ara verilmeden sürdü. Duruşma başladıktan sonra içeri alınmayan yüzlerce kadın ve LGBTİ+ verilen mücadele sonrası polis saldırısına rağmen içeriye girmeyi başardı. Davacı tarafların beyanları sık sık salondan coşkulu alkışlarla karşılık buldu. Davalı Cumhurbaşkanlığı avukatının davacı dilekçeleri için "matbu ve vasat" olduğunu ifade etmesi kadınların tepkisiyle karşılaştı. Beyanların sonunda Danıştay Başsavcısı çekilme kararının hukuksuz olduğu ve iptali yönünde mütalaa verdi. Savcı mütalaa salonda çok büyük sevinç ve coşku yarattı. Biz de gelişmeleri Twitter hesabımızdan paylaştık.

Aynı yoğun katılım ve coşku ile 7, 14 ve 23 Haziran'da da devam eden duruşmalarda değişen farklı savcılar da çekilmenin hukuksuz olduğu ve iptal edilmesi gerektiği yönünde mütalaa verdi.

YOKSULLUĞA KARŞI SESİMİZİ YÜKSELTİYORUZ

Ekonomik krizin hayatlarımıza etkisinin en üst düzeyde olduğu bu dönemde KİH-YÇ olarak kadın ve LGBTİ+'ların giderek derinleşen yoksulluktan nasıl etkilendiğine dair içerikler hazırlayarak sosyal medya hesaplarımızdan paylaştık. 1 Mayıs İşçi ve Emekçiler Bayramı yaklaşırken Kepez Özgür Kadın Dayanışması ve ELDER iş birliği ile hazırladığımız bu görseller Çanakkale sokaklarında sergilendi.

Kadın ve LGBTİ+'ların giderek derinleşen yoksulluktan nasıl etkilendiğine dair hazırladığımız içerikleri Kepez Özgür Kadın Dayanışması ve ELDER iş birliği ile Çanakkale sokaklarında sergiledik

KADINLARIN ÜREME SAĞLIĞI HİZMETLERİ VE KÜRTAJ DENEYİMLERİ ARAŞTIRMASI İNGİLİZCE OLARAK YAYINDA

Kadınların beden, cinsellik, doğum ve kürtaj konusundaki deneyim, algı ve duygu dünyalarını ön plana çıkarmak ve de Türkiye’de yasal ama erişilebilir olmayan kürtaj hakkını etkili feminist yöntemlerle savunmak üzere stratejileri belirlemek için Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı’nın katkılarıyla Dissensus Araştırma’ya yaptırdığımız *Kadınların Üreme Sağlığı Hizmetleri ve Kürtaj Deneyimleri* başlıklı araştırmayı geçtiğimiz yıl yayınlamıştık. Nisan ayı içerisinde ise araştırmanın İngilizce çevirisini çevrimiçi olarak paylaştık. Araştırma raporuna Türkçe ve İngilizce olarak web sitemizin “Yayınlar” kısmındaki “Raporlar” sayfasından ulaşabilirsiniz.

Ayrıca Mayıs ayında Sağlıkta Genç Yaklaşımlar Derneği (SGYD), Sanal Akran web sitesinde araştırma raporunun bulgularına yer veren bir yazı yayınladı.

Araştırma ve raporunun, kürtaj konusundaki savunuculuk faaliyetlerine uluslararası alanda faydalı bir kaynak olması dileğiyle...

TARLABAŞI TOPLUM MERKEZİ'NE AÇILAN KAPATMA DAVASINA KARŞI ÖRGÜTLENEN KAMPANYAYA AKTİF KATILIM SAĞLADIK

Yoksulluk, ayrımcılık ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en yoğun şekilde hissedildiği Beyoğlu-Tarlabaşı’nda bir toplum merkezi modeli olarak faaliyetlerine 15 yıldır devam eden Tarlabası Toplum Merkezi – TTM’ye, 2021 Haziran ayından beri bazı sosyal medya kullanıcıları tarafından yöneltilen yoğun ve sistematik hedef göstermeler, Derneğe açılan “yokluğun tespiti” ve “derneğin feshi” istemli iki farklı dava eliyle hukuk zeminine taşındı. Derneğe açılan kapatma davasının gerekçesi “kanuna ve ahlaka aykırılık” olarak ifade edildi. TTM’nin maruz kaldığı hedef göstermeler ve kapatma davalarına karşı çeşitli hak temelli sivil toplum örgütü bir araya gelerek “iyi ki varsın TTM” isimli bir kampanya örgütlediler. Bilgi notları ve basın bildirimleri hazırlayan ve KİH-YÇ olarak bizim de aktif katılım sağladığımız kampanya grubu duruşmaları da aktif bir şekilde takip etti ve raporladı.

TTM’ye karşı açılan davalara ilişkin daha detaylı bilgiler için bu sayıda konu ile ilgili yer alan yazımıza bakabilirsiniz.

TÜRK CEZA KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN BİLGİ NOTU HAZIRLADIK

“Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetle mücadelenin etkinliğinin artırılması amacıyla hazırlandığı” duyurulan 2/4290 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 16 Mart 2022 tarihinde oylanarak kabul edildi. Az sayıda olumlu adım içermekle birlikte genel olarak değerlendirildiğinde söz konusu kanun değişikliğinin, şiddetle mücadele amacını karşılamaktan çok uzak olduğunu görüyoruz. Değişikliklerin toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadeledeki sorunları çözebilecek nitelikte olmadığı, aksine uygulamada var olan sorunları sürdüreceği ve hatta yeni sorunlar ekleyebileceği, bazı madde değişikliklerinin ise hiç yapılmaya dahi aynı sonucu doğuracak nitelikte olduğunu tespit ettiğimiz bilgi notuna web sitemizdeki “Haberler” başlığından ulaşabilirsiniz.

İkinci ekip kampını Mayıs 2022’de Ağva’da gerçekleştirdik

İKİNCİ KİH-YÇ KAMPI'NDA BULUŞTUK

İlkini geçtiğimiz sene yaptığımız ekip kampımızın ikincisini 28-29-30 Mayıs 2022 tarihlerinde Ağva’da gerçekleştirdik. Bu kampta 2018-2022 yılları arasını kapsayan geçmiş strateji dönemimizi değerlendirmeye başladık. Geçmiş dönemimizi hem kendimiz ekip olarak hem de yakın çalıştığımız örgüt ve kurumlarla beraber değerlendirmek istedik. Bir önceki dönemi değerlendirmemizde görüşleri ile bize katkı sunan tüm paydaşlarımıza, yoldaşlarımıza buradan tekrar çok teşekkürler!

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SAĞLIK HAKKI ÖZEL RAPORTÖRÜ'NÜN “TOPLUMSAL CİNSİYET TEMELLİ ŞİDDET VE SAĞLIK HAKKINA ETKİLERİ” KONULU TEMATİK RAPORUNA KATKI SUNDUK

Birleşmiş Milletler Sağlık Hakkı Özel Raportörü'nün Haziran 2022'de gerçekleşen İnsan Hakları Konseyi 50'nci oturumunda sunduğu “Şiddet ve Sağlık Hakkına Etkili” isimli tematik raporuna KİH-YÇ olarak katkılarda bulunduk. Toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve kadın cinayetlerini öncelikleri arasına alan özel raportör, tematik raporunda özellikle kadınlara, çocuklara ve LGBTİ+'lara yönelik toplumsal cinsiyet temelli şiddetin sağlık hakkına erişimde yarattığı etkileri değerlendirdi. Raporda şiddetin köken ve nedenlerinin ortaya çıkarılmasında ikili cinsiyet sistemi, heteronormativite, patriyarka, ırkçı, sağlamcı ve kapitalist baskı ve etkileri de göz önünde bulunduran kesişimsel ve hak temelli bir bakış açısıyla ele alınmasına acilen ihtiyaç olduğu ifade edildi.

TÜRKİYE'NİN KADINA YÖNELİK HER TÜRLÜ ŞİDDETİN ORTADAN KALDIRILMASI SÖZLEŞMESİ (CEDAW) KAPSAMINDA 8. KEZ GÖZDEN GEÇİRİLDİĞİ 82. OTURUMU KİH-YÇ OLARAK TAKİP ETTİK

13-15 Haziran tarihleri arasında gerçekleşen Türkiye oturumunu 20 kadın ve LGBTİ+ örgütünün oluşturduğu CEDAW Sivil Toplum Yürütme Kurulu bünyesinde komiteye sunduğumuz gölge rapor ve sözlü bildiri ile aktif bir şekilde takip ettik.

KİHEP grup çalışmaları birçok ilde sürüyor

YASAK NE AYOL?!

Bu sene “Direniş” temasıyla otuzuncusu düzenlenen ve KİH-YÇ olarak KAOS GL ile birlikte yapmayı planladığımız “Bildığımız Dünyanın Sonu: Toplumsal Cinsiyet Karşıtı İdeolojilere Meydan Okumak” isimli panelimizin de yer aldığı İstanbul LGBTİ+ Onur Haftası etkinlikleri Beyoğlu ve Kadıköy Kaymakamlıkları tarafından yasaklandı. “Vazgeçmiyoruz, korkmuyoruz!” diyen İstanbul LGBTİ+ Onur Haftası komitesi kararın hukuksuz ve usulsüz olduğuna vurgu yaparak Kaymakamlık kararına karşı dava açtı. 30'uncu İstanbul LGBTİ+ Onur Haftası komitesi, onur haftası etkinliklerinin güvenli mekanlarda ve online olarak devam edeceğini duyurdu.

KİHEP GRUP ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

2022 yılı itibarıyla Türkiye'nin dört bir yanında KİHEP grup çalışmalarımız devam ediyor. Özellikle 12. KİHEP Eğitici Eğitimi'ne katılan arkadaşlarımızın yürüttükleri KİHEP grup çalışmaları bu yıl İstanbul'da birçok kadının KİHEP ile tanışmasını sağladı. Ayrıca bu süreçte hem ilk kez grup çalışması yürüten arkadaşlarımızın gruplarına süpervizyon ziyaretleri gerçekleştirme hem de tamamlanan grupların sertifika törenlerine eşlik etme şansı yakaladık. Yılın ilk yarısında Antalya'da, İzmir'de, Çanakkale'de, İstanbul'da, Hatay'da, Mersin'de, Ankara'da, Muğla'da KİHEP gruplarını tamamlayarak katılımcılara katılım belgelerini teslim ettik.

Barış İçin Israr Ediyoruz!

Biz feministler, savaşın cinsel şiddet, göç, yoksulluk, travma ve ayrımcılık gibi sonuçlar doğurduğunu çok iyi biliyoruz. Militarizm, ataerki ve şiddetin kurumsallaşması arasındaki tarihsel bağları, savaşın körüklediği ırkçılık ve milliyetçiliğin vatan ve namusla özdeşleştirilen kadın bedenlerini nasıl bir savaş alanına dönüştürdüğünü, tecavüzün ve her türlü toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin nasıl da bir savaş aracı olarak kullanıldığını biliyoruz.

Savaş, erkek şiddetinden uzaklaşarak güven içinde yaşayabilme, eğitim görebilme, istihdama katılabilme, özgür bir hayat kurabilme çabalarımızın, bedenlerimizin, cinselliğimizin, hayallerimizin ve hayatlarımızın ortasına düşen bir yıkım demek. Kadın bedeninin savaş alanı ve aracı hale getirilmesi, kadınların tecavüze ve cinsel şiddete maruz bırakılması demek. Ağır bir belirsizliğin nezaretinde göçe, belirsizlik ve yalnızlaşmanın sebep olduğu psikolojik travmalara, sağlık hakkı başta olmak üzere sosyal haklara erişimden uzaklaşmaya, eğitimden ayrılmaya, istihdamdan koparılmaya, yoksullaşmaya, hayatın kenarına itilmeye, erkek şiddetine karşı savunmasız bir hale getirilmeye maruz kalmak demek.

Savaş sadece kadınlar için değil çocuklar, gençler, yaşlılar, LGBTİ+'lar, yoksullar, engelliler ve etnik ve dini azınlıklar için daha fazla kayıp, yıkım, adaletsizlik, ayrımcılık ve insan hakları ihlali anlamına geliyor. Hayatlarımızı militarist bir kabama çeviren savaş, eril dilin ve şiddetin hayata egemen kılınmaya çalışılması demek. Yerini yurdunu terk etmek zorunda kalan, göç belirsizliğine sürüklenen kadın göçmenlere karşı, savaşın ilk gününden

itibaren sosyal medyada bedenleri üzerine yapılan eril tecavüz şakalarını görüyoruz. Savaş halihazırda haklara erişimde dezavantajlı olanların haklarından iyice mahrum olmaları demek. Göç yollarında trenlerden zorla indirilen, sınırlarda dondurucu soğukta günlerce bekletilen siyahları ve etnik azınlıkları görüyoruz. Çeçenya'da toplama kamplarında işkence gören LGBTİ+'ları, LGBTİ+ düşmanı politikaların mimarı ve uygulayıcısı olan Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmeye başlaması ardından Ukrayna'daki LGBTİ+ aktivistlerinin hayatlarından endişe duyar hale geldiğini biliyoruz.

Tüm bunların yanı sıra, dünyanın her yerinde "savaşa hayır" diyen milyonlarca insanın her geçen gün daha güçlü ve kalabalık bir şekilde meydanları doldurduğunu da biliyoruz. Dünyanın her neresinde olursa olsun "savaşa hayır" diyenlerin yanındayız ve "savaşa hayır!" diyen herkesi, Ukrayna'da ve Rusya'da yaşanan hak ihlallerine ses olmaya, hak savunucularıyla dayanışmaya, şiddete ve insanlık onuruna aykırı zulme ses çıkarmaya davet ediyoruz. Silahlı çatışmaların kadınlar ve kız çocukları üzerindeki etkilerine ve toplumsal cinsiyet boyutlarına dikkat çeken Birleşmiş Milletler 1325 sayılı Güvenlik Konseyi kararı uyarınca kadınların barış süreçlerine etkin bir şekilde katılmalarının önünün açılmasını ve savaş sonrası barış sürecinin kadınların ve kız çocuklarının özel ihtiyaç ve öncelikleri temelinde inşa edilmesini talep ediyoruz.

Barış için ısrar ediyoruz.

Türk Ceza Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda Yapılan Değişikliklere İlişkin Değerlendirmelerimizi İçeren Bilgi Notu

“Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetle mücadelenin etkinliğinin artırılması amacıyla hazırlandığı” duyurulan 2/4290 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 16 Mart 2022’de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı’na sunulmuş ve 12 Mart 2022 tarihinde oylanarak kabul edilmiştir.

Söz konusu değişikliklerle Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu’nda yer alan bir dizi maddede değişiklik yapılmaktadır. Bu kapsamda değişiklikler ile ısrarlı takip suç olarak düzenlenmekte, kamuoyunda “iyi hal” olarak bilinen takdiri indirim nedenleri sınırlanmakta, tutuklama nedeni olan katalog suçların kapsamı genişletilmekte, mağdurlara ücretsiz avukat görevlendirilmesine imkan veren suç tiplerinin sayısı artırılmakta ve bazı suçların nitelikli halleri yeniden düzenlenmektedir.

Kanun değişikliğinin esasına girmeden önce, **kanun taslağının hazırlanma ve yasalaşma sürecine** ilişkin bazı hususların altının çizilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ceza Kanunu, kişi hak ve hürriyetlerini doğrudan kısıtlayabilme yetkisi nedeniyle toplumun her ferdini oldukça yakından ilgilendiren, devletin tüm kurum ve kuruluşlarının her işlem ve eyleminde yakından gözetmesi gereken, bir devletin en temel kanunlarının başında gelmektedir. Bu nedenle ceza kanunları zaruri olmadıkça değişikliğe tabi tutulmayan, değişikliğe gidilmesinin toplumsal bir zaruriyet haline gelmesi halinde ise kanun değişikliklerinin toplumun tüm kesimlerinin aktif katılımı ile şeffaf ve demokratik bir şekilde yürütüldüğü kanunlardır. Ancak ne var ki söz konusu yasa değişiklikleri, yine kamuoyunda “torba yasa” olarak bilinen bir yöntemle parlamentoya sunulmuş ve yine gerek hazırlanma gerekse müzakere süreçleri demokratik, katılımcı ve şeffaf bir şekilde yürütülmemiştir. Kadın örgütlerinin ve sivil toplumun görüşü dahi alınmamış, muhalefet partilerinin eleştiri ve önerileri komisyon aşamalarında görmezden gelinmiştir. Kadın ve LGBTİ+’lar başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin ciddi karşı çıkışlarına rağmen kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadelede en etkili ve kapsamlı insan hakları sözleşmesi olan İstanbul Sözleşmesi’nden

çekilen hükümetin, kadın örgütlerinin bilgi ve deneyimini dikkate almadan adeta tepeden inme bir şekilde topluma dayattığı yasal değişikliklerin, toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadelede bütüncül ve kapsayıcı bir yol haritası çizebilme kapasitesi olduğu oldukça şüphelidir.

Az sayıda olumlu adım içermekle birlikte genel olarak değerlendirildiğinde söz konusu kanun değişikliğinin, **şiddetle mücadele amacını karşılamaktan çok uzak bir göz boyamadan ibaret olduğunu** baştan ifade etmek gerekiyor. Değişikliklerin toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadeledeki sorunları çözebilecek nitelikte olmadığı, aksine uygulamada var olan sorunları sürdüreceği ve hatta yeni sorunlar ekleyebileceği, bazı madde değişikliklerinin ise hiç yapılmaya dahi aynı sonucu doğuracak nitelikte olduğu görülmektedir.

DEĞİŞİKLİK YAPILAN MADDELERİN AYRINTILI İNCELENMESİ

İlk olarak Türk Ceza Kanunu’nun “**takdiri indirim nedenleri**”ni düzenleyen 62’nci maddesinde değişiklik yapıldığı görülmektedir. Söz konusu değişiklikle yasadaki takdiri indirim nedenleri sayılırken kullanılan “gibi hususlar” ifadesinin madde metninden çıkarılarak takdiri indirim nedenleri sınırlandırılmıştır. Buna göre takdiri indirim nedeni yalnızca “failin geçmiş, sosyal ilişkileri, fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki pişmanlığını gösteren davranışları ve cezanın failin geleceği üzerindeki olası etkileri” ile sınırlı olacaktır. Failin mahkemeyi etkilemeye yönelik şekli tutum ve davranışları, takdiri indirim nedeni olarak dikkate alınmayacaktır. Yine değişiklikle takdiri indirim nedenlerinin kararda gerekçeleriyle gösterileceği hususu getirilmiştir. Söz konusu değişikliğin esasen kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında etkili olabilecek bir değişiklik olarak görülemeyeceği, bu nedenle gerekli olmayan bir düzenleme olduğunu not etmek gerekir. Zira, her ne kadar kamuoyuna bu değişikliğin gerekçesi “kravat ve takım elbise giymek suretiyle alınan indirimlerin önüne geçmek” olarak lanse edilmiş olsa da halihazırda eski düzenlemede kravat ya da takım elbise giymek gibi hususlar zaten bir indirim nedeni olarak hukuken sunulmuş bir vasıta değildi. TCK 62’nci maddenin takım

elbise indirimine dönüşmesi esasen **yargıçların eril yorumları** neticesinde bu maddeyi fail lehine uygulama yönündeki ısrarlı pratikleridir. Bu nedenle, yargının indirim nedenlerini fail lehine yorumlamasının altındaki ataerkil bakış açısına odaklanmayan söz konusu değişiklik, bu haliyle **gereksiz ve işlevsizdir**. Yine değişiklik ile getirilen kararların gerekçeli yazılacağı hususu da aynı şekilde, **gereksiz bir tekrardan ve göz boyamadan ibarettir** zira Anayasa'nın 141'inci maddesinde zaten ifade edildiği gibi "bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazmaları" bir anayasal yükümlülüktür.

Değişiklikle TCK'nın 82'nci maddesinde düzenlenen "kasten öldürme", 86/2'nci maddesinde düzenlenen "basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek kasten yaralama", 94'üncü maddesinde düzenlenen "işkence", 96'ncı maddesinde düzenlenen "eziyet" ve 106'ncı maddesinde düzenlenen "tehdit" suçlarında **suçun "kadına karşı işlenmesi"** halinin suçun cezasını artıran **nitelikli hal** olarak düzenlendiği görülmektedir. Her ne kadar ilk bakışta olumlu gibi görünebilecekse de söz konusu suçların kadına karşı işlenmesi durumunda bu suçların nitelikli hal olarak düzenlenmesi ile kadına yönelik şiddetle etkili bir mücadelenin gerçekleştirilemeyeceğini vurgulanmalıdır. Nitekim öncelikle kadın yönelik şiddet ceza kanununda halen tanımlanmış ve kadına yönelik şiddet kapsamında müstakil bir suç olarak düzenlenmiş değil. Yapılan şey, söz konusu suçların salt kadına karşı işlenmesini bir nitelikli hal olarak düzenlemek ve cezanın alt sınırının 4 aydan 6 aya ya da 6 aydan 9 aya çıkarılması gibi son derece göstermelik bir ceza artışı getirmekten ibarettir. Ayrıca özellikle kasten yaralama suçu bakımından getirilen nitelikli halin, 86'ncı maddenin yalnızca 2'nci fıkrası, yani "basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek kasten yaralama" suçu için getirilmiş olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Bu suçun öngördüğü hapis cezasının alt sınırı düzenleme öncesinde 4 ay iken düzenleme ile alt sınır 6 aya çıkarılmıştır. Bir başka deyişle düzenleme, 86/1'de düzenlenen ve 1 yıldan 3 yıla kadar hapis gerektiren kasten yaralama suçuna ilişkin değil, 86/2'de düzenlenen ve eski hali 4 aydan 1 yıla kadar yeni hali ise 6 aydan 1 yıla kadar olan hapis cezası veya adli para cezası öngören "basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek kasten yaralama" suçuna ilişkindir. Dolayısıyla kadına yönelik şiddetle mücadelede etkili bir çözüm sunmayan söz konusu bu değişiklik, **hükümetin kadına yönelik şiddetle mücadele ediyormuş izlenimi yaratmasından** ibarettir. Ayrıca söz konusu değişiklikler ile kadınların sıklıkla ve yoğun olarak maruz bırakıldığı psikolojik şiddet ve ekonomik şiddete ilişkin bir düzenleme de getirilmiş değildir. Kadına yönelik şiddetin muhakkak **tanımının yapılarak ayrı bir kategori olarak düzenlenmesi**, bu suçların düzenlenmesinde kadınlarla erkekler arasındaki eşitsiz güç ilişkilerinin bulunduğu gerçeği gözetilerek toplumsal cinsiyet

eşitliğinin hayata geçirilmesi hedefi temel alınmalıdır. Bu haliyle değişiklikler kadına yönelik şiddetle mücadelede **bütüncül ve etkin bir araç sunmaktan oldukça uzaktır**.

Getirilen önemli değişikliklerden birisi, İstanbul Sözleşmesi'nin yükümlülüklerinden birisi olan "**ısrarlı takip**" suçunun ceza kanunu kapsamına alınmış olmasıdır. İsrarlı takibin suç kapsamına alınması İstanbul Sözleşmesi'nin devletlere yüklediği bir yükümlülük ve yıllardır feministlerin mücadelesini yürüttüğü bir talep olması bakımından **genel olarak olumlu olmakla birlikte**, düzenlemede bulunan bazı **eksiklikler** nedeniyle özellikle uygulamada kadına yönelik şiddetle mücadelede etkin bir koruma sağlayıp sağlamayacağı bakımından kuşkuludur. Nitekim suçun oluşması için maddede belirtilen seçimlik hareketlerin ısrarlı şekilde yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda ısrar unsurunun gerçekleşip gerçekleşmediğinin takdiri hakime bırakılmıştır. Gereğede de belirtildiği üzere, haksızlık teşkil eden fiilin "makul sayılabilecek ölçülerde" gerçekleştirilmesi halinde ısrarlı takip suçu oluşmayacaktır. Yine, suçun oluşması için ısrarlı takip fiilinin mağdurun üzerinde "ciddi bir huzursuzluk" oluşturması ya da kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına neden olması gerekmektedir. Eylemin "ısrar" boyutuna ulaşmış olduğunda olduğu gibi "kişinin üzerinde ciddi bir huzursuzluk" oluşturup oluşturmadığı ya da kendisi veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına elverişli olup olmadığı **hakim takdirine** bırakılmıştır. Kanun metnindeki bu **belirsiz** ifadeler, yargıcın önündeki somut olayı cinsiyetçi bakış açısıyla erkekler lehine yorumlamasına son derece elverişli olduğundan bu haliyle ısrarlı takip suçunu etkin bir şiddetle mücadele aracı olmaktan uzak bir konuma yerleştirmektedir. Kaldı ki düzenlemedeki tek eksiklik bu değildir. İsrarlı takip suçu **şikayete bağlı** bir suç olarak düzenlenmiştir. Halbuki en azından suçun nitelikli halleri olan "suçun çocuğa karşı işlenmesi" hali ve "mağdurun okulunu, işyerini, konutunu değiştirmesine ya da okulunu bırakmasına neden olması" ile "hakkında uzaklaştırma ya da konuta, okula veya işyerine yaklaşmama tedbirine karar verilen fail tarafından işlenmesi" halleri açısından suçun resen soruşturulabilmesi gerekmektedir. Kaldı ki, 6284 sayılı Kanun gereğince verilen tedbir kararlarının uygulanmaması ya da bu kararlara aykırı hareketler kolluğun tutanağı ile mahkeme tarafından resen fail aleyhine zorlama hapsi verilmesine imkan verirken, failin tedbir kararına rağmen ısrarlı takip suçunu işlemesi durumunda suçun hala mağdurun şikayetine bağlanmış olması mağdurun **ikincil mağduriyetine** kapı aralaması bakımından son derece **isabetsizdir**. Son olarak, ısrarlı takip suçunun basit halinde 6 ay ile 2 yıl arası ve nitelikli halinde 1 yıl ile 3 yıl arası olarak belirlenen hapis cezaları,

bu cezaların infazının **erteleme** kapsamında kalması ve bu nedenle cezasızlığa yol açacak olması bakımından şiddetle mücadelede caydırıcı ve etkili bir niteliğe sahip olmaktan çok uzaktır.

Düzenleme ile Türk Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "**tutuklama nedenleri**" başlıklı 100'ncü maddesine değişiklik getirilmiştir. Buna göre tutuklama nedenlerine "kadına karşı işlenen kasten yaralama suçu" da eklenmiştir. Burada **çelişkili** bir düzenleme mevcuttur. Zira kanun maddesi ve gerekçesi katalog suçlara "kadına karşı işlenen kasten yaralama suçu"nun eklenmesinden bahsetmekteyse de katalog suçlara eklenenin Ceza Kanunu'nun 86'ncı maddesinde düzenlenen tüm kasten yaralama suçları bakımından mı yoksa aynı düzenleme ile 86/2'ye getirilen "kadına karşı işlenen ve basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek kasten yaralama suçu" bakımından mı geçerli olacağı belirsizdir. Nitekim düzenleme ile suçun kadına karşı işlenmesi hali sadece 86/2'ye getirilmiş bir nitelikli hal olduğundan, bu düzenlemeye paralel olarak yalnızca kadına karşı işlenen 86/2'nin tutuklama gerektiren katalog suçlara dahil edilmesi gerektiği beklenebilir. Bu hususun uygulamada nasıl yorumlanacağı halihazırda belirsizdir.

Düzenleme ile Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "mağdur ile şikâyetçinin hakları" başlıklı 234'üncü maddesi ile "katılanın hakları" başlıklı 239'uncü maddesinde de değişiklik yapılmıştır. Buna göre daha önce yalnızca cinsel saldırı suçu için düzenlenen **barodan ücretsiz avukat görevlendirilmesini** isteme hakkı, çocukların cinsel istismarı, ısrarlı takip suçu, kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçları için de getirilmiştir. Böylece anılan suçlara maruz bırakılan kadın ve çocuklara istekleri halinde, baro tarafından ücretsiz olarak avukat görevlendirilmesi mümkün olacaktır. Söz konusu düzenleme sayılan suçlara maruz kalan kadınların ve çocukların adalete erişimini kolaylaştırmak bakımından **olumludur**. Ancak katalog suçlar için getirilen eleştiri burada da geçerlidir. "Kadına karşı işlenen kasten yaralama suçu" olarak ifade edilen suç tipinin yalnızca 86/2 kapsamında düzenlenen "basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek kasten yaralama suçu" mu olduğu yoksa 86/1 kapsamında olan kasten yaralama suçunun da dahil olup olmadığı hususu belirsizdir ve bu haliyle uygulamasının nasıl olacağı şüphelidir.

Düzenleme ile son olarak Ceza Muhakemesi Kanunu 253'üncü maddesinde değişiklik yapılarak, ısrarlı takip suçunun da **uzlaşma yapılamayacak suçlar** arasına eklendiği görülmektedir. Bilindiği üzere İstanbul Sözleşmesi 48'inci maddesinde her türlü kadına şiddet ve ev içi şiddet olayıyla ilgili olarak zorunlu arabuluculuk ve uzlaştırma yasaklanmıştır. Ancak ne var ki uygulamada yargının cinsiyetçi ve hukuka aykırı yorumları nedeniyle uzlaştırma yasağı olan suçlarda dahi uzlaştırma yoluna

gidildiğini görmekteyiz. Düzenleme ısrarlı takibi de uzlaştırma yasağı kapsamına alması bakımından olumlu görünmekle birlikte, **uygulamadaki sorunların** çözümüne odaklanmayan herhangi bir adımın şiddetle mücadele kapsamında etkili olmayacağı dikkate alınmalıdır.

SONUÇ

Genel olarak söz konusu kanun değişikliklerinin kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda **etkili ve bütüncül bir çözüm sunmaktan uzak** olduğu değerlendirilmektedir. Feministler olarak yıllardır vurguladığımız gibi, kadına yönelik şiddetin temelinde **toplumsal cinsiyet eşitsizliği** yatmaktadır. Şiddetin nedeninin toplumsal cinsiyet eşitsizliği olduğunu kavrayamayan, hedefine toplumsal cinsiyet eşitliğinin hayata geçirilmesini almayan, şiddetle mücadelenin en önemli ayakları olan **önleyici ve koruyucu yaklaşımı** es geçerek meseleyi salt ceza hukukuna ve ceza artırımı indirgeyen yaklaşımların kadına yönelik şiddetle mücadelede başarıya ulaşması mümkün değildir.

Halbuki yapılması gereken basittir: Bu konudaki en kapsamlı ve etkili yol haritasını zaten çizmiş olan **İstanbul Sözleşmesi**'ne tekrar taraf olunması ve sözleşmenin eksiksiz bir şekilde uygulanması. İstanbul Sözleşmesi'nin ortaya koyduğu üzere toplumsal cinsiyet eşitliğinin fiilen gerçekleştirilebilmesi için kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadelede sadece ceza hukuku odaklı değil önleme ve koruma sistemleriyle birlikte bütüncül politika ve mekanizmaların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

İstanbul Sözleşmesi Bizim. İstanbul Sözleşmesi'nden Vazgeçmiyoruz!

Bugün 20 Mart 2022. **Kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadelede en önemli ve kapsamlı uluslararası insan hakları sözleşmesi olan İstanbul Sözleşmesi'nden Türkiye'nin bir gecede, tek bir kişinin imzasıyla, toplumun aylarca süren tüm karşı koyuş ve tepkisine rağmen hukuksuzca ve gayrimeşru bir şekilde çekilmiş olmasının üzerinden tam 1 sene geçti.**

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararını takip eden bu bir sene içinde kadınların insan haklarına yönelik sistematik saldırılar artarak devam etti. Ekonomik krizin daha da yakıcı hale getirdiği işsizlik ve güvencesizlik karşısında giderek yoksullaşan kadınların nafaka hakkı başta olmak üzere boşanmaya ilişkin Medeni Kanun'da yapılmak istenen değişiklikler ve suni tartışmalar gündemden düşmedi. Kadına yönelik şiddet faillerinin cezasızlıkla ödüllendirilmesi devam etti. Gülistan Doku'nun katili bulun(a)madı. Yargıtay meşru müdafaa kapsamında hayatlarını savunan Nevin Yıldırım'ın ve Çilem Doğan'ın cezasını onarken Hatice Kaçmaz'ın katiline evlilik teklifinin reddedilmesi nedeniyle yaşadığı "duygusal çöküntü ve anlık hiddet" bahane ederek daha az ceza verdi. Hakları için sokağa çıkan kadın ve LGBTİ+'lar yoğun polis şiddetine maruz kaldı. Diyarbakır'da 25 Kasım ve 8 Mart eylemleri gerekçe gösterilerek kadın hakları aktivistleri sabah baskınlarıyla hukuksuzca gözaltına alındı. Polis, İstanbul'da 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşü'nü Taksim'in her bir sokağına barikat kurarak ve eyleme gelmeye çalışan kadın ve LGBTİ+ları daha

vapura binmeden gözaltına alarak engellemeye çalıştı.

Kadınların en temel insan hakları sözleşmesinden çekilen ve her fırsatta kadın ve LGBTİ+ haklarına saldırmayı bir politika haline getiren iktidar, Meclis'te kadına yönelik şiddetin nedenlerini araştırmak üzere bir araştırma komisyonu kurmak ya da ceza kanununda bazı değişiklikler yapmak gibi kamuoyuna göstermelik birtakım adımlar atıyor. Halbuki biz feministler kadına yönelik şiddetle mücadelenin en kapsamlı haritasının İstanbul Sözleşmesi olduğunu defalarca ifade ettik. Ceza Kanunu'nda göz boyamaya yönelik ceza artırımlarının kadına yönelik şiddetle mücadelede bir etkisi olmadığı, önemli olanın toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik topyekün zihinsel bir dönüşüm olduğunun, bunun da ancak toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alan bütünlüklü ve kapsayıcı politikalarla mümkün olacağını, İstanbul Sözleşmesi'nin de çizdiği haritanın bu olduğunu defalarca söyledik.

Biz kadınlar ve LGBTİ+'lar özgürce, şiddetten uzak, korkmadan, eşit bir şekilde yaşamak ve hayata katılmak istiyoruz. Hayatlarımızdan, haklarımızdan, şiddetten uzak, korkusuz, özgür ve eşit yaşama arzumuzdan vazgeçmiyoruz.

İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmiyoruz.

İstanbul Sözleşmesi'ni mutlaka geri alacağız ve uygulatacağız.

Çünkü İstanbul Sözleşmesi bizim!

Feminist İsyan Bitmeyecek!

8 Mart günü Türkiye'nin birçok yerinde kadın ve LGBTİ+ lar hakları ve hayatları için sokaklardaydı. Feminist isyanın bitmeyeceğini ve patriarkayla olan mücadelenin devam edeceğini bir kez daha göstermiş olduk. Özellikle bir süredir çok derinden hissettiğimiz yoksulluk ve dünyada çıkan savaşlar ve buna bağlı yükselen ırkçılığa dair söylemler yürüyüşlerin gündemindeydi. İstanbul, Ankara ve İzmir'de polisin engelleme ve saldırılarına rağmen eylemler gerçekleşti. Diğer il ve ilçelerde gerçekleşen yürüyüşlerin bazıları o yerin ilk yürüyüşüydü, bazıları ise onuncu yürüyüşünü gerçekleştirdi. Her geçen sene gerçekleştiği yer sayısı, coşkusu, isyanı artan 8 Mart eylemlerini sizler için derledik. Yaşasın feminist mücadelemiz!

Adana

Ankara

Antalya

Aydın

Balçova

Bodrum

Bursa

Çanakkale

Edirne

Eskişehir

Fethiye

İstanbul

İstanbul

İzmir

İzmir

Körfez

Körfez

Kuşadası

Kuşadası

Mardin

Mersin

Muğla

Nilüfer-Bursa

Tokat

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının iptaline ilişkin Danıştay'da görülen davayı büyük bir kalabalık takip etti

İstanbul Sözleşmesi Bizim! Onu Savunmaya Sokaklarda ve Duruşma Salonlarında Devam Edeceğiz! Onu Geri Alacağız!

Hilal Gençay

Bilindiği üzere 19 Mart 2021 tarihinde 3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin” yani kamuoyunda bilinen adıyla İstanbul Sözleşmesi'nin Türkiye Cumhuriyeti tarafından feshedilmesine karar verildi. Başka bir deyişle iktidar tarafından bir zamanlar adına İstanbul Sözleşmesi denilmesi önemli bulunan uluslararası bir sözleşmeden Türkiye tek bir kişinin kararı ile anayasaya aykırı bir şekilde çıkma kararı aldı. Söz konusu Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın metninde bu kararın “9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 3'üncü maddesi gereğince” alındığı belirtildi. Yani Cumhurbaşkanı bu kararı yine kendisi tarafından çıkartılan bir kararnamayı dayanak göstererek almıştı. Kararın anayasaya aykırılığı ve hukuksuzluğunun yanı sıra bu durum da karara karşı verilen hukuki mücadelede ayrıca konu edilecekti.

Bu hukuksuz kararı protesto etmek için pandemiye rağmen kadınlar ve LGBTİ+'lar ülkenin her yerinde sokağa çıktı ve sözlerini söyledi. Sözleşmeyi savunmak için sokağa çıkan kadın ve LGBTİ+'lar maruz kaldıkları polis şiddeti ve gözaltılara rağmen ne İstanbul Sözleşmesi'nden ne de

sokaklardan vazgeçmedi. Sokaklarda eylemler sürerken bir yandan da başta kadın ve LGBTİ+ örgütleri olmak üzere sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetim kurumlarının, muhalefet partilerinin, özel sektör kurumlarının ve tek tek bireylerin dahil olduğu sosyal medya kampanyaları gerçekleştirildi. Milyonlar “İstanbul Sözleşmesi'nden Vazgeçmiyoruz” dedi. Sokaklarda ve sosyal medya üzerinden örgütlenen protestolarda gösterilen bu direngen tavır bu karara karşı başlatılan hukuk mücadelesinde de kendini gösterdi.

Hukuksuzca verilen Cumhurbaşkanlığı Kararı ardından geçen iki ay içinde tek tek kadınlar, kadın örgütleri, barolar, sendikalar ve muhalefet partilerinin temsilcileri tarafından Danıştay'a çok sayıda dava açıldı. Açılan bu davalarda iki talep bir arada yer almaktaydı: 3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın iptali ve bu kararın yürütülmesinin durdurulması. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmeye ilişkin olarak Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın iptali ve yürütmeyi durdurma talebi ile açılan davalarda Danıştay 10. Dairesi'nden ilk karar 29 Haziran 2021 tarihinde İYİ Parti lideri Meral Akşener tarafından yapılan başvuru için geldi. Başvuru Danıştay 10. Dairesi tarafından üçe

iki oyla reddedildi. Takip eden günlerde “Cumhurbaşkanı Kararı’nın yürütmesinin durdurulması” talepleri Danıştay 10. Dairesi tarafından aynı gerekçelerle ve yine üçe iki oyla reddedilmeye devam etti. Bu karardan bir gün sonra yani 1 Temmuz 2021 tarihinde, son güne kadar süren geniş katılımlı eylem ve protestolara rağmen Türkiye İstanbul Sözleşmesi’nden çekildi. Yürütmenin durdurulması talepleri reddedilen başvuruçular arasında ilgili İdari Mahkemelere “ret kararına itiraz” dilekçelerini sunanlar oldu, bu itirazlar da İdari Dava Daireleri Kurulu (İDDK) tarafından 5’e karşı 8 oyla reddedildi.

“3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın yürütmesinin durdurulması” için Danıştay 10. Dairesi tarafından verilen ret kararları ve İdari Mahkemeler tarafından Danıştay’ın ret kararlarına itirazlara verilen ret kararları ardından “3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın iptali” taleplerinin değerlendirilmesine geçildi. Bu talepler değerlendirilirken Danıştay savcılarının ilk mütalaalar gelmeye başladı. Kamuoyuna yansıyanlardan takip edebildiğimiz kadarıyla şimdiye kadar Danıştay savcıları Elmas Mucukgil, Aytaç Kurt, Nazlı Yanıkdemir inceledikleri dava dosyaları için Cumhurbaşkanlığı’nın sözleşmeden çekilme kararının hukuka aykırı olduğu ve iptal edilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdi. Mütalaalar verilemeye devam ederken açılan davalar için Danıştay’dan ilk duruşma tarihi 28 Nisan 2022 olarak açıklandı. 28 Nisan 2022 tarihinde gerçekleştirilecek bu ilk duruşma için Eşitlik için Kadın Platformu (EŞİK) içinde duruşmanın bir savunuculuk alanı olarak örgütlenebilmesi için “Danıştay Duruşma Çalışma Grubu” adında bir çalışma grubu oluşturuldu. EŞİK bileşeni örgütler ve 28 Nisan 2022 tarihinde dosyası görülecek kişiler ile örgüt temsilcilerinden oluşan bu grup Danıştay’da gerçekleşecek bu duruşmaya olabildiğince kadının ve kadın avukatın katılımını sağlamak için çalıştı. Danıştay’daki duruşmaya ancak dava dosyaları ile ilgili olarak yetki belgesi olan avukatların katılımının mümkün olacağı düşünüldüğü için bu çalışma grubu öncelikle ve yoğun olarak duruşmaya katılacak kadın avukatların yetkilendirilmesi için çalıştı. 1000 kadın avukatın katılımının hedeflendiği bu çalışmada kadın hareketinin çabaları ile barolarla iş birliği yapılarak 1000’e yakın kadın avukatın 28 Nisan 2022 öncesi yetkilendirilmesi sağlandı. Danıştay Duruşma Çalışma Grubu’ndan 29 Ekim Kadınlar Derneği’ni temsilen Şenal Sarıhan’ın Danıştay 10. Daire Başkanı ile yaptığı görüşme sonucu, duruşmaya iki gün kala duruşma için Danıştay Konferans Salonu’nun kullanılacağı ve duruşmaya avukat olmayanların da katılabileceği bilgisi alındı. Ankara’da 28 Nisan 2022 tarihinde gerçekleşen duruşmaya Türkiye’nin birçok yerinden kadınlar, kadın örgütü temsilcileri ve kadın avukatlar akın etti. Duruşma öncesi EŞİK tarafından bir basın açıklaması yapıldı ve sonrasında, gelenler Danıştay Konferans Salonu’na alınmaya başladı. Kapıda “önce avukatlar” dendiği için avukat olmayan kadınlar önce tüm avukatların içeri giriş yapması için kapıda bekletildi. İki

saate yakın kapıda bekletilen kadınlar içeride duruşma başlamış olmasına rağmen türlü bahanelerle içeri alınmadı. Önce tüm avukatların girmiş olması gerektiği sonra salonda çok az yer kaldığı ve geriye kalanların alınmayacağı daha sonra da gelen tepkiler üzerine ancak 30 kişinin daha alınabileceği söylendi. Kapıdaki kadınlar içerideki kadınlar ile sürekli iletişim halindediler ve kapıda onlara söylenenleri içeriye aktarıyorlardı. En başta “kadınların içeri alınmasıyla salonda oluşacak herhangi bir olumsuz durumun sorumluluğunu alamam” diyen heyet başkanının sonrasında “tüm kadınlar içeri alınacak” demesine rağmen kapıdaki görevliler “bize gelen böyle bir talimat yok” demeye devam etti. Saatler süren mücadele sonrası kadınlar slogan atmaya başladı ve içeri girmek için kapıları zorladı. Bu esnada birçok kadın polis şiddetine maruz kaldı. Kapıda arbede yaşandığı bilgisi içeri iletildikten sonra oradaki feminist kadın avukatların konuyu heyet başkanına aktarmaları ile duruşmaya ara verildi ve kadın avukatlar dışarıda kalan kadınların içeri alınması için dışarıya çıktı. Ardından tüm kadınların içeri alınmasıyla duruşmaya devam edildi.

28 Nisan 2022 tarihinde yapılan duruşma Danıştay tarihinin en kalabalık duruşması olarak tarihe geçti. Kadınlar ve kadın avukatlar konferans salonunu merdivenlerine varana kadar doldurdu. Duruşma hiç ara verilmeden 4 saat boyunca devam etti. Duruşmada dosya sahibi kadın örgütleri ve barolar Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın hukuksuzluğunu ve anayasaya aykırılığını tekrar tekrar anlattı. Duruşmanın sonunda Danıştay Savcısı Aykut Kurt “Cumhurbaşkanlığı’nın İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı hukuka aykırıdır” mütalaasını sözlü olarak da ifade etti ve duruşma heyet başkanının kararın daha sonra açıklanacağını söylemesiyle sona erdi. 28 Nisan 2022 tarihinde gerçekleşen ilk duruşma sonrası 7 Haziran, 14 Haziran ve 23 Haziran tarihlerinde de duruşmaların olacağı bilgisi paylaşıldı. 28 Nisan 2022 tarihinde Danıştay Konferans Salonu’nun dolduran kadınlar 7-14-23 Haziran tarihlerinde de salonu doldurdu. Kararın açıklandığı günden bugüne sokakta ve sosyal medyada sözleşmeyi savunan kadınlar duruşma salonlarında da sözleşmeyi savunmaya devam ediyor. Büyüyen dayanışmamız sözleşmeyi geri alacağımıza dair umutlarımızı da her geçen gün büyütüyor!

Çünkü İstanbul Sözleşmesi Bizim!

Onu Savunmaya Sokaklarda ve Duruşma Salonlarında Devam Edeceğiz!

Onu Geri Alacağız!

Umudun Kadınları Yazılı, Sesli Aylık Dergi Yayın Hayatına Başladı

Duygu Dokuz

*Umudun Kadınları Yazılı, Sesli Aylık Dergi yayın hayatına başladı. Erişebilirliği gözeterek, hak mücadelesine dair gündemde kadınları buluşturmayı hedefleyen derginin elbette bundan çok daha geniş bir içeriği var. Biz de Umudun Kadınları'nı daha iyi tanımak için yayın kurulu üyesi ve KİHEP eğiticisi **Şule Sepin İçli** ile görüştük, kendisine sorularımızı yanıtladığı için teşekkür ediyoruz.*

Umudun Kadınları yayın hayatına nasıl başladı? Öyküsünü paylaşabilir misiniz?

Şimdiye kadar yayın kurulunda ağırlığı görme engellilerin oluşturduğu bir kadın dergisi vardı. Ancak bu, sesli dergiydi sadece. İnternet üzerinden takip etmek mümkün değildi. Biz de bu alanda bir boşluğu doldurmak istedik. Dergi çıkarmakla ilgili birikimlerimizi hem sesli hem de yazılı dergiye dönüştürmek istedik. Daha önce birlikte çalıştığımız arkadaşlara yeni kişiler eklendi. Bunlar da sesli dergimizi severek takip eden arkadaşlardı. Öncelikle dergide hangi konuların yer alacağı üzerine kafa yorduk. Sonra derginin adı üzerinde durduk. Derginin adının tanrıçalar arasından seçilmesini çok tartıştık. Tartışmalarımız sonunda, ülkemiz koşullarında hepimizin ağızda olan umut sözcüğü etrafında birleşerek dergimizin adını *Umudun Kadınları* olarak koyduk. Sonra köşelerimizi, özgün yazılarımızı hazırladık. Söyleşileri yapmaya başladık. Derken dergi oluverdik.

Umudun Kadınları ekibini tanıtabilir misiniz bize?

Dergimizde İstanbul, İzmir ve Ankara'dan arkadaşlar bulunuyor. Dördü görme engelli, biri bedensel engelli, diğer iki arkadaşımız da herhangi bir engeli olmayan arkadaşlar. Yani toplam yedi kişiyiz. Yayın kurulunda İstanbul'dan Servet Bayraktar Tokat, Ankara'dan ben (Şule Sepin İçli), Ece Okşar ve Sultan Çamur Karataş, İzmir'den Emine Ortakaya, Emine Kamçı ve Aynur Yurtseven varız. Yayın kurulu ekibine ek olarak seslendirme, montaj, dergiyi siteye yükleme, YouTube videosu oluşturma gibi işler yapan gönüllü bir ekibimiz var. Seslendirmeleri yapan Zeynep Kılıç, İzmir'den gönüllü olarak çalışmayı sürdürüyor. İstanbul'dan Merve Koç da montaj, video ve yazıları siteye ve YouTube'a yüklemek gibi gönüllü işler yapıyor. İzmir'den Ali Cengiz de montaja destek oluyor. Yayın kurulu üyelerimizden hem editörlük yapan hem de seslendirme yapan arkadaşlarımız var. Sultan Çamur Karataş onlardan biri. Ayrıca Buket Başaran Akkaya da yazıların editörlük işlerine katkıda bulunuyor.

Umudun Kadınları Yazılı, Sesli Aylık Dergi yayın kurulu üyesi ve KİHEP eğiticisi Şule Sepin İçli

Dergiyi incelediğimizde hak mücadelesinden, güncel haberlere, öykülerden, sanata oldukça geniş bir içerik görüyoruz. Bu kapsamlı bakış açısının okuyucuya katkısını biraz açıklayabilir misiniz?

Biz böyle bir içerik hazırlarken özellikle kadınların gereksinimlerini dikkate almak istedik. Hem bu konuda bilgi sahibi olmalarını hem de yazarak deneyimlerini bizlere paylaşmalarını hayal ettik. Ayrıca gündemi takip eden pek çok yayın var ama hak temelli anlayış maalesef çok hakim değil. Buna özellikle dikkat etmeye çalıştık. Ayrıca eşitlik ve çeşitlilik de bizim için çok önemli bir konu. Biz burada dezavantajlı kesimlere hitap etmeye çalışıyoruz. Dergiyi hem kadınlar hem de erkekler okusun istiyoruz. Çeşitlilik açısından söylemek istiyorum bunu. Erişilebilirlik de bizim için çok önemli. Keşke şartlarımız uygun olsa da ilk sayıda yaptığımız gibi işaret dili içeren videolar yapabilirsek dergi ile ilgili. Ama bunun için bir bütçe gerekiyor. Yazılı olunca, bunu engelli engelsiz herkes okuyabiliyor. Yazı okumaktan hoşlanmayanlar daha doğrusu sesli okumayı tercih edenler de sesli dinlesin istedik. Bu nedende yazıları seslendirip videolara dönüştürerek YouTube kanalı

oluşturduk ve videoları orada yayınlıyoruz. Amacımız okuyan, ilgilenen, öğrendiği bilgileri dönüştüren kadınları ve erkekleri görmek ve çoğaltmak. Ayrıca engellileri ve engelli kadınları tanıyan insanların sayısı oldukça az. Bu sayede bir iş birliği olacak, birbirimizi tanıyacağız.

Umudun Kadınları dergisini aynı zamanda bir kadın örgütü olarak görebilir miyiz?

Elbette bu dergiyi bir kadın örgütü olarak görebiliriz. Çünkü biz de haklarımızı arama konusunda birçok platforma katılıyoruz. Onlarla birlikte hareket ediyoruz. Ayrıca yazan, okuyan söyleşi yapan ve örnek olarak olan kadınları bir araya getirmeye çalışıyoruz.

Dergiyi hangi platformlardan takip edebiliriz?

www.umudunkadinlari.com adlı bir web sitemiz var. Sitemizden bütün sayılarımızı takip edebilir ve yorumlar, öneriler yazabilirsiniz. Ayrıca YouTube kanalımız var Umudun Kadınları Dergi olarak arattığınızda YouTube'dan abone olabilir ve yazılarımızı sesli şekilde dinleyebilirsiniz. Podcast yayınlarımız var. Apple, Spotify ve başka mecralarda yayınlanıyor. Oradan da sesli olarak dinleyebilirsiniz. Aynı zamanda Facebook'ta Umudun Kadınları şeklinde arattırıp bizi takip edebilirsiniz. Twitter hesaplarımızdan da bizi takip edebilirsiniz.

Bundan sonra nasıl bir yol izlemek istiyorsunuz? Hedefiniz ne? Ve hangi konuda desteğe ihtiyacınız var?

Bizim amacımız, elimizden geldiğince okuyucularımızın ve dinleyicilerimizin artması. Aynı zamanda yazmayı ve söyleşi yapmayı denemek isteyen herkese dergimiz açık. Biz birlikte öğrenmek, birlikte bilinçlenmek ve birlikte üretmek istiyoruz. Gerçek anlamda dergimizi takip eden kişilerin sayıları artarsa, farklı yazarlarımız, değişik konulardaki söyleşilerimizle daha büyük kitlelere seslenebileceğiz. Gönüllü çalışan hatta düzenli olarak gönüllü çalışan arkadaşlarımıza çok ihtiyacımız var. Çünkü biz teknolojiye hakim olan bir grup değiliz. Biraz gençler bizimle olsa çok daha iyi olacak. Örneğin,

Instagram çok takip edilen sosyal medya mecralarından biri. Ama biz bunu yapacak durumda olmadığımız için henüz bir Instagram hesabı açmadık.

Mor Bülten okuyucuları da bizlere ulaşabilir, dergimizi takip edebilir, dergimizin mail adresi olan umudunkadinlari@gmail.com adresinden bize önerilerini yazabilirler, yorum yazabilirler. Biz böylece çok daha güçlü hissederiz kendimizi. Çok teşekkür ediyoruz bizi *Mor Bülten*'e konuk ettiğiniz için.

Web sitesi:
www.umudunkadinlari.com

E-posta:
umudunkadinlari@gmail.com

YouTube:
Umudun Kadınları

Twitter:
@KadUmudun

Facebook:
Umudun Kadınları Dergi

BM Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'nin (CEDAW) 82. Oturumu'nda Gerçekleşen Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirilmesi Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Aktif Katılımıyla Sona Erdi

13-14-15 Haziran 2022 tarihlerinde gerçekleşen Türkiye'nin 8. Gözden Geçirme sürecini KİH-YÇ olarak yerinde takip ettik. Öncesinde 10-11-12 Haziran tarihlerinde IRAW AP tarafından düzenlenen Global to Local (Küreselden Yerele) isimli eğitime katılarak CEDAW oturumu kapsamındaki savunuculuk alanları ve yöntemleri konusunda derinlemesine bilgi sahibi olduk. Oturum sırasında Komite'den Türkiye'ye özellikle İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrasında daha da hızlanan kadınların ve LGBTİ+'ların insan hakları ihlallerine, toplanma, ifade ve örgütlenme özgürlüğüne karşı

artan baskılara ve hukuk ve adaletin uğradığı erozyona dikkat çeken güçlü soruların çıkması için var gücümüzle çalıştık. Komite'nin devletin yerine getirmesini talep ettiği düzenlemeler ve politikalarla ilgili tavsiyelerini içeren Nihai Yorumları (Concluding Observations) 4 Temmuz'da yayınlanacak. Nihai Yorumların yaygınlaşması ve uygulanmasının izlenmesi için KİH-YÇ olarak sürecin takipçisi olacağız. Konuyla ilgili Türkiye'den oturuma katılan örgütlerle ortak yazdığımız bülteni sizlerle paylaşıyoruz.

BM Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'nin (CEDAW) 82. Oturumu'nda gerçekleşen Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirilmesi Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Aktif Katılımıyla Sona Erdi.

Birleşmiş Milletler düzeyindeki 9 temel insan hakları sözleşmesinden biri olan Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'nin (CEDAW) izleme mekanizması CEDAW Komitesinin 82. Oturumu 13 Haziran 2022'de Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Ofisi'nde başladı. 1 Temmuz'a kadar sürecek oturumun ilk haftasında Türkiye, Azerbaycan, Portekiz ve Namibya'nın periyodik gözden geçirmesi tamamlandı. Bu kapsamda 14-15 Haziran 2022 tarihlerinde gerçekleşen Türkiye'nin 8'inci gözden geçirme süreci **CEDAW Sivil Toplum Yürütme Kurulu (CEDAW STYK)** bileşenleri, ERA LGBTİ, MUSAWAH ve Havle Kadın Derneği tarafından takip edildi.

Türkiye'nin 8. Periyodik gözden geçirmesi kapsamında içinde **Kadın Dayanışma Vakfı, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, Kaos GL ve Türk Kadınlar Birliği**'nin de bulunduğu 20 kadın ve LGBTİ+ örgütünden oluşan CEDAW STYK bileşenleri; Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme süreci, kadın ve LGBTİ+ hakları, ifade özgürlüğü, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü gibi öne çıkan hak ihlallerini gündemleştirdi. Bu bağlamda CEDAW STYK, CEDAW Komitesi'ne, hukukun üstünlüğünün aşınmasının, demokrasiye ve insan haklarına yönelik tehditlerin ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik saldırıların arttığına altını çizen kapsamlı bir gölge rapor sundu. CEDAW STYK'nın yanı sıra, bölgesel bir LGBTİ+ ağı olan Era LGBTİ ile Kaos GL, SPoD, Özgür Renkler ve Pembe Hayat da LGBTİ+'ların ve örgütlerinin Türkiye'de yaşadığı ayrımcılık ve şiddet biçimlerine ve devlet yetkilileri tarafından gün geçtikçe artan nefret söylemlerine ve bunların ayrımcılığı derinleştirdiğine dikkat çektikleri ortak bir rapor sundular. Musawah ve Havle Kadın Derneği de ortak olarak komiteye sundukları gölge raporlarında çocuk yaşta, erken ve zorla evlendirmelerle ilgili yasal boşluklara ve uygulamadaki hak ihlallerine, kadınların evlilik sonrası kocanın soy ismini alma zorunluluğu ve kadınların soy isimlerini kendi çocuklarına verememelerinden dolayı özellikle boşanma sonrası yaşadıkları ayrımcılıklara dikkat çeken bir gölge rapor sundular.

14-15 Haziran'da gerçekleşen Türkiye gözden geçirme oturumlarına Türkiye'yi temsilen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık beraberinde Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, İçişleri, Sağlık, Milli Eğitim, Adalet, Dışişleri ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları ve Kamu Denetçiliği Kurumu'ndan temsilcilerden oluşan bir delegasyonla katıldı. Komitenin devlete yönelttiği sorulara Bakan Derya Yanık cevap verdi. Açılış konuşmasında Bakan Yanık **“İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmiş olabiliriz ama kadına yönelik şiddetle mücadelemiz devam ediyor, değişen sadece araçlarımız.”** yorumunda bulundu.

Bakan Yanık: “Anayasanın 10. maddesi LGBTİ+'ları da korur.”

Komite üyeleri devletle müzakerenin ilk gününde Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesinin ardından özellikle ifade özgürlüğüne yönelik baskılara ve LGBTİ+ hakları savunucularına yönelik artan şiddete dikkat çektiler. Uzun zaman boyunca devam eden OHAL uygulamalarının ve muhalefetteki politikacılara yönelik baskılardan haberdar olduklarını belirten üyeler, sivil topluma açılan davalardan, özellikle Tarlaş Toplum Merkezi ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na “genel ahlaka aykırılık” üzerinden açılan davalardan haberdar olduklarını ifade ettiler. Üyeler, Bakan'a kadın ve LGBTİ+ örgütlerine yönelik keyfi tutuklamalar ve baskıları önlemek için ne gibi önlemler aldıklarını sordular. Ayrıca devletin politika belgelerinden toplumsal cinsiyet kavramının çıkarılmasına ve Türkiye'de LGBTİ+'ları koruyacak spesifik bir yasanın olup olmadığına dair sorularını yönelttiler. Bakan Derya Yanık, OHAL uygulamalarında hukukun üstünlüğünün askıya alınmadığını, tutuklanan kadın siyasetçilerin suç tanımına giren eylemleri olduğunu ve tartışmaya gerek olmadığını savundu. Sadece LGBTİ+'lara değil, hiçbir özel gruba yönelik koruma olmadığını ama bireyleri ayırmadan tüm ayrımcılıkla mücadele ettiklerini, buna Kürt ve LGBTİ+ kadınların da dahil olduğunu belirtti ve ekledi: **“Anayasanın 10. maddesi LGBTİ+'ları da korur, LGBTİ+'lar Türkiye Anayasası altında koruma altındadır, tüm yasalar anayasaya uygun olmak durumundadır.”**

Bakan Yanık: “Devlet hastanelerinin veya özel kuruluşların kürtaj yapmama konusunda bir isteksizlik veya keyfilik göstermeleri söz konusu değildir.”

Oturumun 3. gününde devam eden müzakereler sırasında komite üyeleri devlet hastanelerinde kürtaj hizmetlerinin sunulması önündeki engellere ve keyfi şekilde kürtaj yapmayan hastanelerin yıldan yıla arttığına vurgu yaptı. Özel hastanelerde ise oldukça pahalı sunulan bu hizmetlerin kırsalda yaşayan ve yoksul kadınlar için erişilemez olduğunun altını çizdi. Komite ayrıca son 3 yılda aile planlamasına ve Suriyeli kadınların hijyen malzemelerine erişimine ayrılan bütçeye dair de soru sordu. Bakan Yanık bu soruya ilişkin devlet hastanelerinde isteğe bağlı kürtaj hakkına erişimin yalnızca 10 ilde mümkün olduğunu gösteren araştırmaların aksine, “Türkiye’de gebelik isteğe bağlı olarak 10. haftaya, suç sonucu oluşan gebeliklerde savcı kararı ile 20. haftaya kadar sonlandırılabilir.

Devlet hastanelerinin veya özel kuruluşların kürtaj yapmama konusunda bir isteksizlik veya keyfilik göstermeleri söz konusu değildir.” şeklinde yanıt verirken aile planlamasına dair ayrılan bütçeye ilişkin verinin ellerinde olmadığını söyledi. Bakan Yanık ayrıca 2018 yılında İstanbul’da açıldığı söylenen ancak uygulamada hayata geçmeyen “cinsel suç mağduru tıbbi destek birimlerine” ilişkin olarak 5 adet birim açmayı planladıklarını, hazırlıklarının sona yaklaştığını belirtti.

CEDAW Komitesi: “Çocuk istismarcılarına af öngören önerge 2016’da yılında meclise getirildi ve kadın hareketi sayesinde öneri geri çektilirdi. Ancak bu uygulamalar çocuk yaşta evlilikleri cesaretlendirmektedir. Türkiye’den bunun sonsuza kadar geri çekildiğini garanti etmesini bekliyoruz.”

Komite çocuk yaşta, erken ve zorla evlendirmeler, kadınların evlilik sonrası soy ismi kullanımı ve nafaka hakkına dair sorular yöneltti. Komite üyeleri Medeni Kanun’a göre evlilik yaşı 18 olsa da, bunun istisnaları olduğuna ve dini nikahın evlilik yaşını daha da erken yaşa çektiğine dikkat çekti. 16 yaşında evliliğin aile izniyle yapılabilmesinin Türkiye’nin uluslararası normlardan uzaklaştığını gösterdiğini, daha evvel evlilik yaşının istisnasız 18 olması ile ilgili Komite tarafından Türkiye’ye tavsiye verildiğini ama bunun uygulanmadığının altını çizdi. Komite ayrıca nafaka hakkının süreyle kısıtlanması girişimlerinin sonucunda geliri olmadığı için ayakta kalamayacak kadınların

korunması ve erkeklerin daha az nafaka ödemek için gelirlerini daha düşük göstermeleri konusunda neler yapıldığına dair Bakan Yanık’a sorularını iletti. Kadınların evlilik sonrası soy isimlerinin korunması konusunda ne gibi adımlar atıldığı da soruldu. Bakan ise Medeni Kanun’a göre yapılan evlilik dışında başka evliliğin mümkün olmadığını, dini yolla yapılan nikah sayısının çok düşük olduğunu söyledi. Tecavüzcüyle evlendirmenin kanuna göre mümkün olmadığını ekleyen Derya Yanık, nafaka ile ilgili ise, miktarların çok düşük olduğunu ve tahsilatta sorunlar yaşadıklarını bildiklerini söyleyerek, nafaka kararlarının etkin uygulanması ve nafaka dışında kadınların mali desteklere ulaşmaları yönünde çalıştıklarını kaydetti.

Komite Başkanı’ndan oturum kapanışında son yorum: *İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin kadınlar için iyi bir şey olduğuna ikna olmuş değiliz ve bunun kötü sonuçları olacağını düşünüyoruz.*

Türkiye gözden geçirme oturumlarının sonunda Komite Başkanı’nın sözleşmeden çekilmenin kötü sonuçları üzerine yaptığı yorum üzerine yaptığı kapanış konuşmasında bakan Yanık, kadın haklarının politik müzakere konusu olmadığını, temel bir konu olduğunu ve Türkiye’nin CEDAW yükümlülüklerine bağlı olduğunu, uluslararası insan hakları normlarını koruduğunu belirtti. Oturum boyunca toplumsal cinsiyet eşitliğine vurgu yapan ve LGBTİ+’ların, kadın örgütlerinin toplanma ve ifade özgürlüğü gibi haklarının anayasal güvence altında olduğunu söyleyen Bakan Derya Yanık, sivil toplumla ilişkilere her zaman açık olduklarını ve bunu sağlamanın yollarını da oluşturmaya çalıştıklarını belirtti.

Türkiye’den sürece katılan kadın ve LGBTİ+ örgütleri olarak hem yazdığımız gölge raporlarla hem de değerlendirme toplantısı boyunca Komite üyeleri ile yürüttüğümüz aktif çalışma ile parçası olduğumuz izleme sürecinde, her gün alanda yaşadığımız, kadına yönelik erkek şiddeti ile mücadele yasalarının uygulanmaması, polis şiddeti, kadın ve LGBTİ+’ların eşit ve özgür biçimde yaşayabilmeleri için kazanılmış olan haklara dönük saldırılar gibi birçok konuda bilgi ve deneyimimizi görmezden gelme yaklaşımı içinde olan devleti sorumluluğunu kabul etmeye, yasalara ve uygulamalara yönelik karar alma süreçlerinde bizim bilgi ve deneyimizden faydalanmaya, tuttuğu veriyi bizimle paylaşmaya çağırıyoruz. Tüm uygulayıcılara, Komite’nin hazırlayacağı Nihai Yorumları hayata geçirmekle yükümlü olduklarını hatırlatıyoruz. Yıllardır olduğu gibi kadın ve LGBTİ+ örgütleri olarak CEDAW izleme sürecinin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

1 <https://gender.khas.edu.tr/sites/gender.khas.edu.tr/files/docs/2020-12/2020-kurtaj-arastirmasi-raporu.pdf>

Kadın Zamanı ve KİHEP birlikte çok güzeldi

Dilek Başalan

KİHEP Katılımcısı - İstanbul

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nı ilk gündemimize aldığımızda epey endişelerim vardı. Pandemi döneminde açılan bir kadın örgütüydük ve her an yeni bir kaosun içinde buluyorduk kendimizi. Tabii hal böyleyken biriken işler, planlamalar, hedefler vs. çok işimiz vardı ve birçok arkadaşımız çalışıyordu, zaman sorunumuz çok fazlaydı. Fakat her birimiz de bu eğitimi çok istiyorduk, bu isteği hayata geçirmeliydik. Ve işte başlamıştı KİHEP 😊

Uzun yıllardır insan hakları mücadelesi verirken kadın haklarının da bir insan hakkı olduğunu söylemekten asla vazgeçmiyordum fakat kendimde eksik bulduğum noktalar olduğunun da farkındaydım. Kadın Zamanı Derneği'nden önce karma bir siyasi yapıda yaklaşık 6 yıl çalışma yürütmüştüm. Karma bir çalışmadan özgün kadın alanına geçmek beni kendime daha çok yaklaştırmıştı. Bunu özgün kadın çalışmalarına ilk başladığımda kendimi daha iyi hissettiğimde anlamıştım. Kadın çalışması içinde olduğum her an benim için muhteşem bir deneyim ve kazanımdı. KİHEP de bu kazanımlardan birisidir. Eğitim boyunca tartıştığımız her başlık, her grup çalışması bana yeni duygular ve farkındalıklar katıyor ve kendimde bazı önyargıların, iyileştirmem gereken

yerlerin olduğunu fark ettiriyordu. Gerçek eşitlik için mücadele ederken kendi içimde eşitsizliği ortaya çıkaran davranışlarımı görmemi sağladı KİHEP.

Grup çalışmalarıyla çalışma arkadaşlarımla kurduğum bağın gücünü bir kez daha gördüm ve daha çok birbirimize sarılmamız gerektiğini hissettim. Devamlı yan yana olmak bazen birbirimizle olan ilişkimizi nasıl da teknik hale getiriyordu, bu özeleştiriyi yaptım sık sık kendime. İlişkilerimize, yol arkadaşlığımıza yeni bir ivme kazandırmam gerekiyordu ve güçlü olan bağımız şimdilerde daha da güçlü ve daha da güzel.

Kendimi daha rahat ve iyi anlatabileceğim bir alan açmıştım. KİHEP eğitimi bunca kargaşa ve problemin içinde, kadınların arasında olup yargılanmaktan korkmadan kendimi ifade etmek bana kendimi çok iyi hissettiriyordu. Ve bu duyguyla tüm haftalara büyük heyecan ve istekle katıldım. KİHEP'te kadın dokunuşu ve güzelliği vardı bu yüzden çok özlüyorum. İçinde olduğumuz süreçte bu birlikte olma hali bana çok iyi geliyordu.

Kadın Zamanı ve KİHEP birlikte çok güzeldi...

“Artık bildiklerimi ve öğrendiklerimi aktarmak ve paylaşmak için çok daha derin ve güçlü bir motivasyona sahibim”

Bengi Başaran

KİHEP Katılımcısı - İstanbul

KİHEP'in Beşiktaş Belediyesi ile yürütmekte olduğu Kadın Dayanışma ve Yaşam Merkezi grubundaydım. Akademide kadın ve cinsiyet çalışmaları konularında çalışan bağımsız bir araştırmacı olarak KİHEP'e dahil olmanın olumlu etkilerini doğrudan deneyimledim.

Programın gündelik hayatımızda ihtiyaç duyduğumuz empati, anlayış ve dayanışma ile temellendirilmiş içeriği kadın hakları ve ataerkil yapıdaki kadının toplumsal rollerini kapsamlı bir şekilde anlatmasının/açıklamasının/aktarmasının yanı sıra kadınların farklı koşul ve konumlardaki kadınlara yönelik önyargısız bir bakış ve iletişime sahip olabilmesi için de çok faydalı. Bu süreçte katılımcıların birinci ağızdan paylaştığı deneyimler, yaygın önyargı ve kalıplara temas ederek kişisel hikayelerimi de başka bir perspektiften değerlendirip ikinci bir gözle bakmamı sağladı.

Tüm bunların yanı sıra Kadın Çalışmaları alanından katıldığım bu yolculukta, eksik ve güncel olmayan hukuki bilgilerim tazelenerek tamamlandı. Uluslararası yasal prosedürlerin yanında ülkeler bazında karşılaştırmalar ve istatistiki verileri ile konuları geniş kapsamda okuma fırsatı buldum. Artık bildiklerimi ve öğrendiklerimi aktarmak ve paylaşmak için çok daha derin ve güçlü bir motivasyona sahibim. Programa katılmam konusunda beni teşvik ettiği ve yürütücülüğü için Sevgili Meral'e ve emeği geçen herkese içten teşekkürlerimle.

Merhaba, ben Şenay. 1981 İstanbul doğumluyum. Her ne kadar İstanbul`da doğmuş olsam da 2004 yılına kadar İstanbul'u hiç görmedim. Bebekken Gaziantep'in Nizip ilçesine göç etmişiz. Çocukluğum ve gençliğim Nizip'te geçti. Okul okuyamadım maalesef. Rahmetli babam "kız çocukları okutulmaz" diyenlerden olduğu için ilkokulu bitirdiğimde beni okuldan aldılar. Hayatımın belki de en çok ah çekip üzüldüğüm noktasıydı okuyamamak. İlkokul öğretmenim çok iyi bir kadındı, bir gün okulun bahçesinde yanıma gelerek "Şenay ileride ne olmak istiyorsun?" dedi. Sanki o an ciğerime hançer saplandı, bilmiyordu ki sadece ilkokulu okuyup okuldan alınacağı. Ağlayarak "Öğretmenim ben hiçbir şey olamayacağım" dedim. Çok zeki, başarılı bir öğrenciydim. Öğretmenim itiraz etti "Hayır, kesinlikle okumalısın sen. Gerekirse evinize gelip babanızla konuşurum" dedi. Ve geldi de. Babama o kadar yalvarsa da babam "Hayır, bizde kız çocukları okumaz" dedi. Biz 6 kardeşiz, ben 3 numarayım. Canım anam bizi çok güzel yetiştirdi, hep kol kanat gerdi. Bize baba yokluğunu hiç hissettirmeyen anamın şefkatini hala içimin en derininde hissediyorum. Rabbim başımızdan eksik etmesin, hala korur kollar bizi.

"Aslında feminist bir kadın olduğumu fark ettim"

Jale Bilen

KİHEP Katılımcısı - İzmir

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) deyince bunun bilgilendirme amaçlı bir eğitim programı olacağını düşünüyordum ama KİHEP beni hiç ummadığım bir yolculuğa çıkardı ve bana bir anda tüm renkleri yaşattı. Tıpkı eğitim programını temsil eden renkler gibi her hafta hayatımın farklı bir rengiyle karşılaştım. Din, dil, ırk ayrımı gözetmeden, eğitim durumuna bakmadan sadece kadın olarak bir araya gelerek tek bir şemsiyenin altında sorgulayan, eğlenen, düşünen, fikir alışverişini yapan kadınların birliğinden neler ortaya çıkaracağını hayal ettiniz mi hiç? Hep karşı tarafa odaklandığım 13

"Şimdi adımlarımı daha sağlam ve daha cesaretle atıyorum"

Şenay Cacıkçı

KİHEP Katılımcısı - İstanbul

19 yaşında, 2001 yılında evlendikten sonra 3 yıl Bitlis'te yaşadım. Sonra eşimin işi gereği 2004 yılında doğduğum ama hiç görmediğim İstanbul'a geldik. Belki de 2004 yılı aralık ayı benim yeniden doğduğum yıl oldu ve bütün hayatımı şekillendirdi İstanbul. İstanbul önce birey olmayı, kendi kararlarımı almayı, anne olmayı, kadın olmayı, özgürce istediğim gibi yaşamayı, kısacası İstanbul her şeyimi bana geri verdi. Kendimi tanıdım. KİHEP'li olduktan sonra da kazandığım bu haklarımın resmi belgesi oldu. Kadınların hangi haklara sahip olduğunu KİHEP'li olduktan sonra daha çok öğrendim. Öğrendikçe daha da güçlendim. Şimdi adımlarımı daha sağlam ve daha cesaretle atıyorum. Ama bunların hepsini belki de İstanbul'da olduğum için biliyorum. O yüzden İstanbul'u çok seviyorum. Hande ile yolum iyi ki kesişti. Hande ve KİHEP eğitimi olmasaydı bu yazıyı asla yazamazdım ve sizlerle tanışamazdım. İnaniyorum ki her şey bundan sonra daha güzel olacak.

Sevgi ve saygılarımla...

yıllık meslek hayatımdan sonra içinde sadece kendimin olduğu bir yolculuktan bu. Bir anda kendi iç dünyama yolculuk başladı. Eksiklerimi ve bilinç düzeyine çıkmayan konularda kendimi ne kadar yıprattığımı gördüm. Toplum tarafından kadın ve erkeğe yüklenen rollerin sistematik ve bilinçli bir şekilde, hatta devlet tarafından desteklendiğini fark ettim. Şiddetin her türlü çeşidinin kadınlara uygulandığını fark ettim ve bunlarla nasıl baş edeceğimize yönelik yasal haklarla ilgili bilinçlendim. Toplumun, kadının, erkeğin ne olursa olsun bireyin etkileşimde bulunduğu bu eğitimde, bir anda kendime verdiğim cezalar görünür kılındı ve iş hayatımda, özel hayatımda uğradığım haksızlıkları daha net görmeye başladım. Kırmızıdan mor renge geçişti bu benim için. Meğer yıllarca kendime ne çok haksızlık etmişim. Kızgınlık,

üzüntü, kırgınlık ve öfke yerini birliktelik ve umuda bıraktı. İçi asla boş olmayan bir umut bu. Kadının kendi haklarına sahip çıkması gelecek nesiller için çok önemli bir olgu, kimin hayatına dokunursa deniz yıldızı hikayesi misali herkesin hayatına değerek çoğalacağına eminim. KİHEP özellikle bizim gibi alanda çalışan insanların elini inanılmaz güçlendiriyor, kolaylaştırıyor. Aslında meslek elemanlarının da bir şekilde gündemine giren ve bir sürü insanın içsel hayatında ve kadınların özel alanında şiddetle yaşadığı çatışmalarla ilgili bir sağaltım işlevi üstleniyor. Kadınların mücadele yöntemlerine baktığımda KİHEP'in bana farklı gelen yönü, kadının tüm yaşamına dokunuyor olması. KİHEP eğitmenlerim Elif Ayla Erdoğan ve Gülseren Demir bireyi anlama, saygı duyma ve değer verme yönünde katılımcılara kendilerini çok rahat ifade etme alanı tanıdıklarına şahit oldum. En kıymetlisi bireylerin yargılanmadan dinlenmesiydi. Bu programda bizim için çok özel olan şeyler paylaştık. Bunun sebebinin birbirimize güvenmemiz ve saygı duymamız olduğunu düşünüyorum. Farklılıklarımızı, bakış açılarımızı, birbirimizi dinlemenin önemini, herkesin fikrine saygı duymanın örgütlenme için ne kadar kıymetli olduğunu anladım. Evde çalışan kadının emeğini görünür kılmak gerektiğini öğrendim. Ve çok önemli bir şey; bunun için de örgütlenmek gerektiğini, örgütlenmenin ne demek olduğunu, bir amaç için bir araya gelen insanların neler yapabileceğini öğrendim. Benim de hikayem var, senin de var; öyle ise hep birlikte baş edecek güçteyiz! KİHEP kendimi geliştirmemi, etrafıma ve kendime dokunmamı, haklarımı öğrenmemi sağladı. Eğitim bana kesinlikle çok yararlı oldu. Bittiği için çok üzülüyorum. Bilmediğim belki de bildiğim ama benim başıma gelmez zaten diyerek

önemsemeyip dikkate almadığım birçok şeyin farkına vardım. Kabataslak bildiğim ya da bilgimin eksik olduğu kısımları tamamlama şansım oldu. KİHEP vasıtasıyla haklarımı öğrenince kendimi daha iyi savunabilme özgüvenine sahip oldum. Meğer ne çok hak ihlal ediliyormuş. Kadınların sahip olduğu ama uygulanmayan yasaları öğrendim. Kadın hakları konusunda artık daha çok bilgiye sahibim. Bu da beni güçlü hissettirdi. Çevremde daha faydalı bir insanım artık. Bu eğitimi aldığım için kendimi şanslı hissediyorum. Eğitim farkındalığımı daha da arttırdı. Kendimi daha iyi tanıma fırsatı buldum. İş yerinde bir kabuk örmüştüm kendime ve o kabukta takılıp kalıyordum. Sessizliği tercih etmiştim, kendimi iyi ifade edemiyordum sanıyordum oysa ki ifade edebildiğim farkına vardım. Yıllardır anlatmak isteyip ya da düşünüp de dile getiremediğimiz şeyler vardır ya; söylemek istediklerimi, içimde sakladığım olayları gün yüzüne çıkarıp boğazımdaki düğümü çözdüm. Bunu da eğitmenlerim sayesinde başardım. Grup arkadaşları bana kattıkları da öyle kıymetli ki. Bir olayı anlattığımda herkes dinliyor ve yargılamadan yaklaşıyordu. Olaylara bakış açım daha da değişti. Aslında feminist bir kadın olduğumu fark ettim ve kadın olarak kendimi artık daha güçlü hissediyorum. Bu öğrendiğim özel bilgiler yalnızca benimle kalmamalı, başka kadınlar da bilinçlendirilmeli ve daha da güçlendirilmeli. KİHEP, her kadının alması gereken bir eğitim ve sonuna kadar mücadeleye devam edilmeli. KİHEP eğitmenlerime ve bu yolda benimle birlikte olan grup arkadaşlarıma içtenlikle çok teşekkür ediyorum.

“KİHEP geçmişten bugüne verdiğim mücadelenin sağlaması gibiydi”

Gülbin Ağaolu

KİHEP Katılımcısı - İzmir

İzmir Karabağlar Kent Konseyi Kadın Meclisi Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) 16. Grup Çalışması'na katıldım.

Lise yıllarımdan beri toplumsal sorunlara duyarlı, sistemin bize dayattığı temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan olumsuzlukların karşısında oldum. Bu uğurda görevler ve sorumluluklar da aldım.

KİHEP bu açıdan geçmişten bugüne verdiğim mücadelenin sağlaması gibiydi. Nerede tamam, nerede eksik kalmıştım!

Toplumsal sorunlar devasa gibi önümüzde artarak devam ederken hak ihlalleriyle mücadele sürerken sandım ki kendi haklarım için de mücadele ediyorum. Öyle değilmiş.

Öğrendim...

Biz olarak yol yürürken, kendi özlük haklarımı ihmal etmiş, içimdeki beni (kendimi) unutmuşum.

Fark ettim...

Bir kadın ve eş, anne, evlat, kardeş olarak temel haklarımı koruyabilmiş miydim? Bu konuda ne kadar bilgi sahibiydim?

Sorguladım...

Eğitlimizimiz Ayla Erdoğan ve Gülseren Demir bize zorluklarla elde edilmiş haklarımıza sahip çıkmanın ve bunun için mücadele etmenin yolunu gösterdi. Önümüze bir masa koydular ve “Haydi hep birlikte bu masayı donatıyoruz,” dediler. Dayanışma içerisinde hazırladığımız masadan ihtiyacımız olanı kendi tabaklarımıza aldık.

Aldığımız eğitim, verilen bilgiler ve katılımcı arkadaşlarımızın da yaşamlarından örnekler ile uygulamalı bir ders niteliğindedir. Bu süreci bir şans olarak görüyorum. Beni bana hatırlattıkları için çok teşekkür ediyorum.

Sevgili Ayla ve Sevgili Gülseren; katkılarınız, emeğiniz, özveriniz, çözüm odaklı fikirlerinizle yolumuza ışık tuttunuz. İYİ Kİ VARSINIZ. Dilerim daha çok kadına dokunmaya devam eder, haklarını fark etmelerini sağlarsınız.

“KİHEP hayatımda yeni bir pencere açmamı sağladı”

Hande Yüksel

KİHEP Eğitici - İstanbul

12. KİHEP Eğitici Eğitimi `nden sonra KİH-YÇ hayatımda yeni bir pencere açmamı sağladı. Her zaman yüz yüze olamasak da arkamda binlerce kadının desteği ve emeği olduğunu bilmek, ortak bir düşünceye eşlik etmek eğitimden ayrılırken bavulumda götürdüğüm arasındaydı. Bavulumda ek olarak İBB Zafer Mahalle Evi `nden hizmet alan kadınlarla grup açacağım için heyecanlıydım çünkü onların da KİHEP ruhuyla tanışabilmeleri hedeflerim arasındaydı. Ancak “Nasıl olacaktı?”, “Gerektiği gibi yapabilecek miydim?” gibi sorularım vardı çünkü daha önce hiç uzun süreli grup çalışması yürütmemiştim. Aklımda sorularla ve biraz da korkarak geç de olsa güç olmadan 16 Şubat'ta başlayan ilk eğitim grubumda heyecandan kendimi tanıtmayı unutmam dışında her şey yolunda gitmişti. Eğitimin yarısında doğru yapıyor muyum sorusu hala aklıma kurcalarken sevgili Duygu yetiştirdi ve bana yol gösterdi. “İz bırakmak” aklımdaki soruları dağıtan kilit kavram oldu. Süpervizyon öncesi ile sonrası arasında artık attığı adımdan daha emin bir Hande ile kemerler takılı vitesi 5`e takarak 16 haftamı tamamladım.

İlk grubumun katılımcılarından çok şey öğrendim: farklı bakış açıları, yeni hayatlar. E tabi ben de değiştim. Yargılamadan dinleme ve rehberlik becerilerimin geliştiğini fark edebiliyorum. Katılımcıların gruba ve bana alan açarak paylaşım yapmalarını, birbirlerine destek oluşlarını görmek KİHEP ruhunu keşfedebildiklerini gözlemlemek; ilk haftadan son haftaya yol alırken olaylara, tartışmalara sorgulayıcı bir bakış açısıyla yaklaşabilmeleri; eğitim içeriklerini kendi hayatlarında uygulayıp sonraki oturumda meyvelerini paylaşmaları çok kez gözlerimi yaşarttı. Bunlar olurken bir şeyleri gerçekten “doğru” yaptığıma kanaat getirdim.

Sevgili KİH-YÇ `nin bende açtığı pencereyi katılımcıların da açabilmesi için elimden geldiğince rehberlik ettim. KİHEP ruhuyla gönülden bağlı bir grup kadın olarak yola devam ediyoruz. Onlara da söylediğim gibi “KİHEP ile beraber sizde bir pencere açmaya çalıştım. Bir pencereniz varsa çok şanslısınız. Yeter ki perdeyi aralayıp dışarıya göz atabilin. Belki pencereyi sonuna kadar açarsınız...”

İyi ki varsınız.

2022'nin İlk Yarısında Dünyadan Haberler: Kazanımlarımız ve İhlaller

Kaynak: Evrim Kepenek, Bianet

Ocak sonunda **Avrupa Konseyi**'nin oy çokluğuyla kabul ettiği karar, uluslararası kamuoyu tarafından LGBTİ hakları açısından önemli bir kazanım olarak değerlendiriliyor. Kabul edilen kararda özellikle Macaristan, Polonya, Rusya Federasyonu, Türkiye ve İngiltere'de LGBTİ'lerin haklarına karşı son birkaç yıldır artmakta olan "geniş çaplı ve çoğu zaman ölümcül" saldırılara dikkat çekiliyor. Karar mecliste tartışılırken kararın dayandığı raporu zayıflatacak bazı değişiklik talepleri gelse de bunlar oylama aşamasında reddedildi.¹

8 Mart'ta ise **Avrupa Komisyonu**, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetle Mücadele Yönerge Teklifi'ni kabul etti.² Siber şiddeti de kapsamına alan yönergede ayrıca çocuklara yönelik cinsel istismar ile iş yerinde taciz ve cinsel tacize de özel olarak yer veriliyor.

Afganistan'da Taliban'ın yönetime gelmesinden bu yana kapalı olan devlet üniversiteleri şubat ayında tekrar açıldı.³ Geçtiğimiz senelerde kadın ve kız çocuklarının öğrenimlerine devam edemedikleri yönünde birçok haber yayınlanmıştı. Şubat ayından itibaren ise kadınların fiziksel olarak erkek öğrencilerden ayrı tutulması kaydıyla derslere girmelerine izin verildi. Şubat ayının ortasında ise Taliban'ın 29 kadın aktivisti daha kaçırdığı belirtildi.⁴ Güvenlik kaygısı sebebiyle adını gizleyen N.A. şubat ayına kadar kaçırılan 35 kadından yalnızca BBC çalışanı Parvaneh İbrahim Khel'in serbest kaldığını, farklı tarihlerde kaçırılan diğer kadınların hiçbirinden haber alamadıklarını ekledi. Mart ayında yayınlanan habere göre Afganistan'da kadınların yanlarında erkek refakatçi olmadan uçakla seyahat etmesine izin verilmemesini öngören talimat yurt içi ve yurt dışı seferleri yapan uçak şirketlerine gönderildi.⁵ Söz konusu talimat Taliban'ın Kadın Bakanlığı yerine kurduğu "Fazilet Yayma ve Ahlaksızlığı Önleme Bakanlığı" tarafından yapıldı.

Ayrıca aynı bakanlık tarafından başkent Kabil ve çevresindeki parklara kadın ve erkeklerin aynı günlerde girişi yasaklanırken kadınların sadece pazar ile salı günleri arasında hicap giymeleri kaydıyla parklara girişlerine izin verilecek. Mayıs ayında aynı bakanlığın yaptığı açıklamaya göre kadınlara kamusal alanda burka giyme zorunluluğu getirildi.⁶ Kararnamede yüz örtme şekli için vücudun tamamını kapatan mavi renkli burka tarif edilirken burka giymeyen kadının babası ya da birinci dereceden erkek yakınına hapis cezası veya kamudaki işinden men cezaları uygulanacağı belirtildi. Yine mayıs ayında kadın spikerlere de yayında yüzlerini örtme zorunluluğu getirildi.⁷

Belçika'nın cinsel şiddetle mücadele amacıyla hazırladığı "cinsel ceza hukuk reformu" haziran ayında yürürlüğe girdi.⁸ Bu yeni uygulama ile birlikte, kişinin rızası dışında gerçekleşen her türlü cinsel ilişki tecavüz kapsamına alındı, tecavüzün tanımı değiştirildi ve genişletildi. Değiştirilen tanımla beraber mağdur kendisini savunmuyorsa bu, rızanın verildiği anlamına gelmeyecek. Ayrıca düzenlemede, "Rıza, cinsel eylem öncesinde veya sırasında herhangi bir zamanda geri alınabilir ve fail, mağdurun özgür iradesini etkileyen savunmasız durumundan yararlırsa, rıza söz konusu olamaz" ifadesi yer alıyor. Yapılan değişiklikle cinsel şiddet suçunun cezası iki kat ağırlaştırılırken yetişkinler için seks işçiliği aşamalı olarak suç olmaktan çıkarıldı. Bunun yanı sıra 16 yaşından küçüklerle cinsel ilişki yasağı getirilmesi de bu reformun kapsamında.

Nisan ayında **ABD**'nin Oklahoma eyaletinde kürtajı neredeyse tamamen yasaklayan yasa tasarısı Temsilciler Meclisi'nde kabul edildi.⁹ Tasarı kürtaja sadece "tıbben acil bir durumda hamile kadının hayatını kurtarmak amacıyla" izin veriyor. Kürtaj yaptığı suçlamasıyla hüküm giyen sağlık görevlilerine 100 bin dolar para cezası ve 10 yıla kadar hapis cezası da uygulanabilecek. Tasarı Oklahoma valisi Stitt tarafından imzalanmasının ardından mayıs sonunda yürürlüğe girdi.¹⁰ Mayıs başında ise ABD'nin gündemini kürtaj konusunda alevlendiren bir haber çıktı.¹¹ Mayıs başında ise ABD menşei bir haber sitesi olan Politico tarafından sızdırılan bir Yüksek Mahkeme karar taslağı ile ABD'nin gündemini kürtaj konusunda alevlendiren bir süreç başladı. 1973 tarihli "Roe-Wade kararı" olarak da bilinen ve ABD'de kürtajın anayasal bir hak olmasına temel teşkil eden kararın açıkça kaldırılmasını ve yanlış olduğunu belirten bu taslak görüşün mahkemenin muhafazakar yargıçları tarafından hazırlandığı ileri sürülüyor. Belge bu haliyle onaylırsa her eyalet kendi kürtaj sınırlamalarını belirleme hakkına sahip olacak. Çok sayıda kişinin protesto ettiği taslakla ilgili Demokrat kanattan da sert tepkiler geldi.¹² 24 Haziran günü ise Yüksek Mahkeme, kürtajı anayasal hak haline getiren 1973 yılına ait kararı iptal ederek kürtajın

yasaklanması ya da kürtaj haklarının kısıtlanmasına giden yolu açmış oldu.¹³ 3'e karşı 6 yargıcın oyuyla alınan kararda "Anayasanın kürtaj hakkı diye bir hakka atıfta bulunmadığı" belirtilerek "kürtajı düzenleme yetkisinin halka ve seçilmiş temsilcilerine geri verildiği" ifadesi yer aldı. İptal kararı birçok kentte protesto edildi. Protestoların devam etmesi bekleniyor.

Fransa LGBTİ+'ların cinsiyet kimliği veya cinsel yönelimini değiştirmeyi hedefleyen "eşcinsellik dönüştürme terapilerini" yasakladı.¹⁴ Fransa Parlamentosu'ndan oybirliğiyle çıkan yasa Fransa Cumhurbaşkanı Macron tarafından da desteklendi. Yasaya göre bu yasayı ihlal edenlere 30 bin euroya kadar para ve iki yıla kadar hapis cezası verilebilecek.

Guatemala halihazırda kürtajı yasal bir hak olarak tanımayan ve cezai yaptırımlar içeren kürtaj yasasında kürtaj yaptıran veya yapılmasına yardımcı olanlar hakkında öngörülen cezayı artırdı.¹⁵ Can ve Ailenin Korunmasına Dair Kanun adıyla kabul edilen kanun kapsamında aynı cinsiyetten kişiler arasındaki evlilik de yasaklanmış oldu. Bunlara ek olarak okullarda ve başka eğitim kuruluşlarında verilen kapsamlı cinsellik eğitimine sınırlamalar getirdi.

İngiltere "kızlık zarı" dikimi olarak da bilinen himenoplasti ve "bekaret testleri"ni ülke çapında yasaklamaya hazırlanıyor.¹⁶ Bu ameliyatların genellikle aileler tarafından dayatılan evlilikler için yapıldığını belirten kadın hakları alanında çalışan kuruluşlar, bu sürecin kadınlar için oldukça travmatik olduğunu da belirtiyor. Söz konusu ameliyatlar özel kliniklerde yaklaşık 3 bin sterline yapılabilir. Hızla büyüyen bu endüstri için çok sıkı denetimlere ihtiyaç olduğunu altı çiziliyor. Yapılacak düzenlemeyle "kızlık zarı" ameliyatı yaptırmak isteyen birisine "destek verme veya onu "teşvik etme" suçu için 5 yıla kadar hapis cezası öngörülmüyor.

İspanya'da Senato, "hamileliğini gönüllü olarak sonlandırmak isteyen bir kadının, bu hakkını kullanmasını tehdit, taciz ve rahatsız edici davranışlarla engellemeye çalışan kişilere" üç ile 12 ay arasında hapis cezası ya da kamu hizmeti cezası verilmesini öngören yasa değişikliğini onayladı.¹⁷ Bu yasa değişikliği kapsamında kürtaj klinikleri dışında gösteri yapılması, tehdit ve taciz yoluyla bu kliniklerde çalışan sağlık görevlilerinin işlerini yapmalarına engel olunması suç sayılıyor. İspanya'daki kürtaj karşıtlığına sağlık çalışanları ve danışanların deneyimi doğrultusunda baktığımızda da zorlu bir tablo görüyoruz. OMC İspanyol Doktorlar Derneği'ne göre kamu sektöründe çalışan çoğu jinekolog kendini "vicdani retçi" olarak tanımlayarak kürtaj yapmayı reddediyor. Akredite Kürtaj Klinikleri Birliği'nin çalışmasına göre İspanya'daki kadınların yüzde 89'u kürtaj için gittikleri kliniklerde tacize uğradığını, yüzde 66'sı tehdit altında hissettiğini belirtiyor.

İspanya'dan gelen diğer bir güzel haber ise cinsel sağlık ve üreme sağlığına dönük kapsamlı düzenlemeler. Kadın hareketinin mücadelesi sonucu İspanya ayda üç gün regl izni verilmesini yasalaştıran ilk Batılı ülke olmaya aday.¹⁸ Düzenlemeler okullarda kız öğrencilere ücretsiz ped uygulamasını da içeriyor. Cinsiyet Eşitliğinden Sorumlu Devlet Bakanı Angela Rodriguez daha önce kürtaj yaptıran kadınların işten izin isteme hakkı verilmesine yönelik bir açıklama yapmıştı. Hükümet ayrıca 16 ve 17 yaşındakilerin kürtaj yaptırabilmesi için aile izni zorunluluğunu kaldırmak için çalışmalarına devam ediyor. İspanya'nın temmuz ayı için öngördüğü diğer bir düzenleme ise erkek doğum kontrol hap üretimi yönünde olacağı biliniyor.

Kanada'da doğum için hastaneye giden yerli kadınları rıza ve bilgileri dışında cerrahi müdahaleyle doğurganlıklarının engellendiği ortaya çıktı.¹⁹ British Columbia, Alberta, Saskatchewan, Manitoba ve Quebec eyalet mahkemelerinin her birinde binlerce kadını temsilen açılmış beş dava bulunuyor. Yerli kadınların doğurganlıklarının engellenmesi aslında birçok başka ülkede de olduğu gibi Kanada'da da eskilere, 1928'e kadar uzanıyor. Günümüzde ise görevlilerin özellikle sezaryen gerektiren durumlarda hamilelere imzalattıkları forma "tüp ligasyonu" (kadında gebeliği önlemek için yumurtayı taşıyan tüplerin ameliyatla bağlanması) maddesini ekledikleri ve bu formları operasyondan dakikalar önce imzalattıkları belirtiliyor.

Kolombiya 2006 yılından beri kürtaj hakkını ancak tecavüz sonucu hamile kalan veya sağlığı tehlikede olan kadınlara tanıyordu. Causa Justa (Adil Hareket) adlı grubun dava açması sonucu Kolombiya Anayasa Mahkemesi hamileliğin ilk 24 haftasından yapılan kürtajı suç olmaktan çıkardı.²⁰ Latin Amerika bölgesinde kürtajın suç olmaktan çıkarılması için giderek büyüyen kadın ve feminist hareketin Meksika ve Arjantin'den sonra Kolombiya'da elde ettikleri bu karar büyük bir zafer olarak görülüyor. Causa Justa'ya göre Kolombiya'da kürtajların neredeyse yüzde 90'ı gizlice yapılıyor ve bunlar kadınlar için büyük bir hayati risk taşıyor.

Meksika Yüksek Mahkemesi'nin mayıs ayında aldığı karara göre ise 12-17 yaş arasındaki çocuklar, tecavüz sonucu hamileliklerde ebeveyn iznine gerek olmaksızın kürtaj yaptırabilecek.²¹ Yüksek Mahkeme Başkanı, karar dair yaptığı değerlendirmede tecavüz sonucu hamile kalan çocukların, çocuk sahibi olmaya ne devlet ne de ebeveynleri tarafından zorlanabileceğini, böyle bir zorlamanın toplumsal cinsiyet temelli şiddet olduğunu ifade etti. Meksika'da Eylül 2021'de alınan kararla da kürtajın suç sayılmasının anayasaya aykırı olduğuna hükmedilmiş, gönüllü kürtaj yapan ve yaptıranlara hapis cezası öngören yasa maddesi geçersiz kılınmıştı.

Şubat ayında **Malta** yeni bir düzenlemeyle Ceza Kanunu'na "kadın cinayetleri" suçunu ekleyerek kadın cinayetlerine yönelik öngörülen cezaları ağırlaştırmayı ve "tutkuyu" hafifletici unsurlar arasından çıkarmayı parlamentonun gündemine getirdi.²² Malta'daki kadın kurumları bu yasanın fark yaratacağına dikkat çekiyor.

Malezya İslami Kalkınma Departmanı (JAKIM) "eşcinsellik sorununu aşmaya" yardımcı olmak iddiasıyla "onarım terapisi" uygulamasını piyasaya sürdü.²³ Google Play Store'da yer alan bu uygulama "her yaş için uygun" statüsüyle yayında. Bu uygulama kullanıcıların kimliğine, rehberine, konumuna, fotoğraflarına, dosyalarına, kamera, mikrofon ve WiFi bağlantı bilgilerine erişebiliyor. LGBTI+ aktivistlerinin en büyük kaygısı, "eşcinsel seksin" 20 yıla kadar hapis ve şiddetle cezalandırılabilirdiği ve LGBTI+'lara yönelik yargısız infaz ve işkencenin çok sık görüldüğü bir ülkede bu uygulamanın hükümete veri sağlıyor olması.

Pakistan Parlamentosu, kadınları iş yerinde şiddet ve tacize karşı korumaya yönelik kapsamlı ve güçlü bir yasa tasarısını onayladı.²⁴ İş Yerinde Kadın Tacizine Karşı Koruma Kanunu'ndaki değişiklik teklifinde iş yeri tanımı kayıt ve kayıt dışı iş yerlerini kapsayacak şekilde genişletildi. Ayrıca yasa, şiddet ve taciz konusunda karşı karşıya oldukları risklerin genellikle daha görünmez olduğu ev işçilerini de kapsıyor. Yasadaki taciz tanımı için "cinsel nitelikte olan veya olmayan cinsiyete dayalı ayrımcılık" şeklinde kapsayıcı bir ifade kullanılıyor. Bunların yanı sıra yeni yasa, önceki yasanın hariç tuttuğu bir kategori olan öğrencilerin taciz ve şiddete karşı korunmasını da barındırıyor. Pakistanlı kadınların iş yerinde ve evde tecavüz, cinayet, asit saldırıları, aile içi şiddet ve zorla evlendirme gibi ciddi istismarlara maruz kaldığı ve faillerin sık sık cezasızlık ile ödüllendirildiği aktivistler tarafından sıklıkla dile getiriliyor. Yeni yasa büyük bir kazanım olarak görülürken mücadelenin önemli bir kısmının bu yasanın tam olarak uygulanması için sürdürüleceği belirtiliyor.

Peru Kongresi'nin şubat ayında gerçekleşen toplantısında çalışma yaşamında şiddet ve tacizi ortadan kaldırmak için hazırlanan ILO 190 Sözleşmesi'ni onaylandı.²⁵ Peru; Uruguay, Arjantin ve Ekvator'dan sonra Latin Amerika'da sözleşmeyi onaylayan dördüncü ülke oldu. Küresel Hizmet Sendikaları Birliği (UNI) ve kadın ağlarındaki üyelerin yürüttüğü önemli çalışmanın sonucu olarak onaylanan bu sözleşme herkes tarafından büyük bir başarı olarak görülüyor. UNI Americas Kadın Koordinatörü Andrea Garcia "UNI Americas, Peru'daki bağlı kuruluşlarıyla birlikte, ILO 190 Sözleşmesi'nin ülkede etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik mücadelede bir sonraki aşamaya başlıyor" açıklamasında bulunarak sözleşmenin uygulanması için mücadeleye devam edeceklerini belirtti.

Polonya'da ikizlere hamile olan bir kadın fetüslerden biri yaşamını yitirmesine rağmen kürtaj edilmediği için septik şoka girerek yaşamını yitirdi.²⁶ Agnieszka T. isimli kadının rahatsızlanarak hastaneye gitmesi sonucu fetüslerden birinin kalbinin durduğu belirlendi fakat kürtaj yaşağı gerekçe gösterilerek doktorlar kürtaj yapmayı reddetti. Kadının sağlık durumu giderek kötüleşirken doktorlar ilk önce diğer fetüsün de kalbinin durmasını bekledi. Diğer fetüsün kalbi durduktan sonraki iki günde de müdahale etmedikleri öğrenildi. Ölüm sebebi hastane tarafından açıklanmayan Agnieszka'nın kürtaj yapılmadığı için septik şoka girdiğinde şüpheleniliyor.

Rusya'nın **Ukrayna**'ya açtığı savaş sonucu milyonlarca insan Ukrayna içerisinde daha güvenli gördüğü şehirlere göç etti, önemli bir bölümü ise ülke sınırlarının dışına çıktı.²⁷ Ukrayna hükümeti 18-60 yaş arası erkeklere ülkelerinde kalıp savaşmaları için yurt dışı çıkış yaşağı getirmiş olması sebebiyle ülkeden kaçanların çoğu kadın ve çocuklar. Özellikle savaşın ilk haftalarında yoğun ve düzensiz göç sebebiyle çok sayıda çocuk kaybolmuş. Kaçan insanların önemli bir kısmının ikinci bir dil bilmediği biliniyor. İletişim konusunda zorlandıkları, temel ihtiyaçlarına erişmeye çalıştıkları bu savaş ortamı onları seks ticareti ve organ kaçaklığı gibi organize suç örgütleri için hedef haline getirmiş. Bunların yanı sıra göç yolunda, evde veya sığınakta kalan kadın ve kız çocukları şiddet ve hastalık riskiyle de karşı karşıya.²⁸ Çocuklara, yaşlı akrabalara veya engelli aile bireylerine bakmak için sürekli olarak barınma ve geçim kaynağı arayışları da sürüyor. Birçok insan hakları ve kadın hakları örgütünün sınırlara ve Ukrayna'nın birçok yerine yardım ve destek için gittiği biliniyor.

Ayrıca haziran ayı sonunda Ukrayna Parlamentosu, İstanbul Sözleşmesi'ni onayladı.²⁹ Haber, parlamentonun resmi sosyal medya hesabından "tarihi karar" olarak duyuruldu.

- 1 Kararın Türkçe çevirisine velvele.net'ten ulaşabilirsiniz: <https://velvele.net/2022/01/31/avrupa-konseynin-lgbtilere-karsi-artan-nefretle-mucadele-karari/>
- 2 <https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/258849-avrupa-komisyonu-ndan-erkek-siddetine-dair-yeni-yonerge>
- 3 <https://esitlikadaletkadin.org/afganistan-kadin-ogrencilerin-universiteye-donmesine-izin-verildi/>
- 4 <https://gazetekarinca.com/taliban-29-kadin-aktivisti-daha-kacirdi/>
- 5 <https://gazetekarinca.com/afgan-kadinlarin-erkek-refakatci-olmadan-ucaga-binmesi-yasaklandi/>
- 6 <https://esitlikadaletkadin.org/taliban-kadinlara-yeniden-burka-zorunlulugu-getirdi/>
- 7 <https://tr.euronews.com/2022/05/22/afganistan-da-kad-n-spikerler-taliban-bask-s-sonras-yuzleri-ortulu-sekilde-ekrana-c-kt#:~:text=Bu%20kararname%20C3%B6ncesinde%20kad%C4%B1nlar%C4%B1n%20yaln%C4%B1zca,kadar%20bu%20karara%20uymalar%C4%B1n%C4%B1%20emretti.>
- 8 <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-61664154>
- 9 <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-61007270>
- 10 <https://m.bianet.org/bianet/kadin/262433-oklahoma-abd-nin-en-kisitleyici-kurtaj-yasasini-kabul-etti>
- 11 <https://gazetekarinca.com/abdde-kurtaj-yasagi-tartismaya-acildi-bidandan-tepki-geldi-kurtaj-temel-bir-haktir/>
- 12 <https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/261616-abd-kurtaj-konusunda-ciddi-risk-altinda>
- 13 <https://www.dw.com/tr/abdde-tart%C4%B1C5%9Fmal%C4%B1-karar-k%C3%BCrtaja-yasak-yolu-a%C3%A7%C4%B1ld%C4%B1/a-62256056>
- 14 <https://gazetekarinca.com/fransa-escinsellik-donusturme-terapi-lerini-yasakladi/>
- 15 <https://www.aljazeera.com/news/2022/3/14/i-dont-feel-safe-guatemalans-denounce-anti-abortion-law>
- 16 <https://t24.com.tr/haber/ingiltere-kizlik-zari-ameliyati-ve-bekaret-testlerini-yasaklamaya-hazirlaniyor,1010563>
- 17 <https://esitlikadaletkadin.org/ispanyada-kurtaj-yaptirmak-isteyen-kadinlarin-engellenmesi-yasaklandi/>
- 18 <https://tr.euronews.com/2022/05/17/ispanya-da-adet-donemini-sanc-l-geciren-kad-nlara-ucretli-izin-hakk-sunan-tasar-ya-onay>
- 19 <https://gazetekarinca.com/kanadada-yerli-kadinlarin-dogurganligina-zorla-mudahale/>
- 20 <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-60477871>
- 21 <http://jinpanel.com/DUNYA/content/view/188900>
- 22 <https://gazetekarinca.com/maltada-kadin-cinayetlerine-ozel-yasa-tutku-indirimi-kalkacak/>
- 23 <https://kaosgl.org/haber/malezya-da-hukümet-destekli-onarım-terapi-uygulaması>
- 24 <https://gazetekarinca.com/pakistanda-isyerlerinde-kadinlara-yonelik-tacize-karsi-yasa/>
- 25 <https://www.kadinisci.org/uluslararası/peruda-zafer-kongre-ilo-190-sozlesmesini-onayladi/>
- 26 <https://gazetekarinca.com/polonyada-kurtaj-yasagi-bir-kadini-daha-oldurdu-devletin-elinde-kan-var/>
- 27 <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-60902789>
- 28 <https://www.unwomen.org/en/news-stories/interview/2022/05/interview-the-war-in-ukraine-may-be-changing-the-womens-movement-but-its-not-stopping-it>
- 29 <https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/ukrayna-parlamentosu-istanbul-sozlesmesini-onayladi-1949365>

Tarlabaşı Toplum Merkezi ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na Açılan Kapatma Davaları

Ezel Buse Sönmezocak

KİH-YÇ olarak biz de davaları yakından takip ediyoruz

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararıyla zirveye ulaşan toplumsal cinsiyet eşitliği karşıtlığı, neredeyse eş zamanlı denebilecek kadar yakın sürede iki derneğe — önce Tarlabaşı Toplum Merkezi ve hemen akabinde Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na— açılan hukuksuz kapatma davalarıyla yeni bir seviyeye taşındı. Her iki derneğin de feshi talebiyle açılan davaların gerekçesi ise aynı: hukuka ve ahlaka aykırı faaliyet yürütmek.

TARLABAŞI TOPLUM MERKEZİ'NİN HEDEF GÖSTERİLMESİNİ TAKİBEN AÇILAN DAVALAR

Yoksulluk, ayrımcılık ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en yoğun şekilde hissedildiği, Beyoğlu ilçesinde yer alan Tarlabaşı'nda bir toplum merkezi modeli olarak faaliyetlerine 15 yıldır devam eden Tarlabaşı Toplum Merkezi'nin (TTM) uzun süredir maruz bırakıldığı sistematik ve yoğun hedef gösterme, derneğe açılan “yokluğun tespiti” ve “derneğin feshi” istemli iki farklı dava eliyle hukuk zeminine taşındı.

2021 Haziran ayında köktendinci bir gazetede çalışan bir kişinin başı çektiği bir grup sosyal medya kullanıcısı tarafından gerçeğe aykırı ve açıkça şiddet teşviki içeren bir şekilde yoğun olarak hedef gösterildi. Hedef göstermenin

bazı medya organlarında yaptırılan haberlerle sistematikleştirmesini takiben 25 Haziran'da Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Beyoğlu İlçe Müdürlüğü Sosyal Hizmetler Birimi, derneği ziyaret etti. Bundan dört gün sonra İstanbul İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü denetimi başladı. Ne ziyaret ne de denetimle ilgili derneğe herhangi bir sonuç ulaşmadı. Dernek hakkında davalara sebep olan denetim ise 26 Temmuz-20 Ağustos 2021 tarihleri arasında İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri tarafından gerçekleştirildi.

Söz konusu denetimleri takiben TTM hakkında "yokluğun tespiti" ve "derneğin feshi" istemli olmak üzere iki ayrı dava açıldı. Fesih davasının gerekçesi ise, derneğin "**kanuna ve ahlaka aykırı**" faaliyetlerde bulunması olarak ifade edildi. Davaya temel oluşturan dernekler denetçilerinin raporunda ahlaka aykırılık hususu "toplumda kısaca LGBTİ (lezbiyen, gey, biseksüel, travesti, intersex) olarak bilinen kişilerin cinsel eğilimlerini normalleştirmek sureti ile çocukların cinsel kimliklerini etkilemeye çalışması" olarak ifade edildi ve bu şekilde dava konusu edildi.

TTM'nin maruz kaldığı hedef göstermeler ve kapatma davalarına karşı çeşitli hak temelli sivil toplum örgütleri bir araya gelerek "iyi ki varsın TTM" isimli bir kampanya örgütledi.¹ Bilgi notları ve basın bildirimleri hazırlayan kampanya grubu duruşmaları da aktif bir şekilde takip etti ve raporladı. TTM'ye karşı açılan her iki davanın da ilk duruşmaları nisan ve mayıs aylarında Çağlayan'da görüldü, duruşmalar eylül ve kasım aylarına ertelendi.

KADIN CİNAYETLERİNİ DURDURACAĞIZ PLATFORMU'NA AÇILAN FESİH DAVASI

TTM'ye açılan davaları takiben, Nisan 2022'de bu kez Türkiye'nin birçok ilinde kadın cinayeti davaları ve kadına yönelik şiddet konusunda faaliyetlerine devam eden Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Derneği, haklarında "**kanuna ve ahlaka aykırılık**" nedeniyle fesih davası açıldığını duyurdu.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Derneği yaptığı açıklamada derneğin feshini isteyen davanamenin 2016 yılında nafaka mağduru olduğunu iddia eden bir kişinin o dönemki Başbakanlık İletişim Merkezi'ne (BİMER) yaptığı şikayetler baz alınarak oluşturulduğunu belirtti.² Davanameye aynen giren söz konusu şikayetlerde derneğin "kadın haklarını savunmak kisvesi altında aile mevhumunu yok sayarak aile yapısını parçaladığı" gibi açıkça kadın düşmanı argümanlara yer verildi. "Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Derneği kapatılmaz" diyen yüzlerce kişi ve kurum, düzenledikleri imza kampanyası ile derneğin yanında olduklarını ve açılan hukuksuz davayı kabul etmediklerini kamuoyuna duyurdu.³ Fesih davasının ilk duruşması feministlerin, LGBTİ+'ların ve sivil toplumun geniş katılımıyla 1 Haziran'da Çağlayan'da görüldü, bir sonraki duruşma ekim ayına ertelendi.

1 <https://iyikivarsinttm.org/>

2 <https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/gorseller/3016/kadincinayetlerini-durduracagiz-platfomu-dernegi-hukuksuz-davalarla-kapatilamaz>

3 <https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/aciklamalar/3020/kadincinayetlerini-durduracagiz-platfomu-dernegi-acilan-dava-karsisinde-yalniz-degildir>

TEMMUZ – ARALIK 2022

42

13. KIHEP EĞİTİCİ EĞİTİMİ'Nİ GERÇEKLEŞTİRDİK • ODOS 2022: "DAYANIŞMA YAŞATIR" FORUMU • TÜRKİYE'NİN KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE YÜKÜMLÜLÜĞÜNE İLİŞKİN ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI MEKANİZMALARINDAKİ GELİŞMELER • 171 KADIN VE LGBT+ ÖRGÜTÜ OLARAK MUHALEFET PARTİLERİNE ÇAĞRIMIZDIR: ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNE HAYIR! • JİN JİYAN AZADI: TÜRKİYE'DEKİ İRAN'A DESTEK EYLEMLERİ • TÜM ENGELLEMELERE VE YASAKLARA RAĞMEN KADINLAR 25 KASIM'DA SOKAKLARDAYDI! • KIHEP BANA GÜÇ VERİYOR"

Bu Sayıdan

Mor Bülten'in 42. Sayısından Merhaba

Feminist mücadele ve dayanışmamızdan güç aldığımız bir yılı daha ardımızda bırakıyoruz. Dernek olarak oldukça aktif geçirdiğimiz bu altı ay içerisinde Türkiye ve dünyada da kadınlar ve LGBTİ+'lar olarak gündemimiz oldukça yoğun. İran'da kadınların direnişine heyecanlanırken karşılaştıkları şiddetle mücadelelerine destek olmaya çalıştık, Türkiye'nin birçok ilinde 25 Kasım eylemlerinde sözümüzü söyledik, ulusal ve uluslararası alanda pek çok toplantıya katıldık, başka yerlerdeki feminist mücadelelerle, deneyimlerle güçlendik, Türkiye'de haklarımıza dönük saldırılara karşı tartışmalar yürüttük ve haklarımızı savunmaktan bir adım geri durmadık. Tüm bunlara olabildiğince kapsamlı bir şekilde yer vermeye çalıştığımız *Mor Bülten*'in 42. Sayısı sizlerle!

Mor Bülten'in bu sayısında *Bizden Haberler* bölümümüz için 2022'nin son altı ayındaki çalışmalarımızı *2022'yi Ardımızda Bırakırken Bu Yılın İkinci Yarısında Neler Yaptık?* adlı yazıda derlemeye çalıştık. Eylül ayında gerçekleştirdiğimiz 13. KİHEP Eğitici Eğitimi hakkındaki bir haber ve fotoğraf albümü bu bölümde. Kaos GL ile beraber düzenlediğimiz ODOS (Ortak Mücadele Hep Birlikte): Dayanışma Yaşatır Forumu'ndaki gözlemlerimize yer verdiğimiz yazımız bu sayıda sizlerle. Türkiye'nin kadına yönelik şiddet ve ayrımcılıkla mücadele yükümlülüğüne ilişkin uluslararası insan hakları mekanizmalarındaki gelişmeleri analiz ettiğimiz yazımız da yine bu bölümde.

Eylül ve ekim aylarında dünyada olduğu gibi Türkiye'nin birçok yerinde de Mahsa Amini'nin öldürülmesi üzerine İranlı kadınlarla dayanışma göstermek amacıyla birçok eylem düzenlendi. Türkiye'deki eylemlerden derlediğimiz fotoğraflara *Kadın Hareketinden* bölümündeki bir yazıda yer verdik. Ayrıca Türkiye'de 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü'nde yapılan eylemlerin fotoğraflarını sizler için foto albüm olarak derledik. Kadın Koalisyonu'nun 20.Yıl Buluşması'ndan gözlemlerimizi de bu bölümdeki bir yazıda sizlerle paylaşıyoruz. Ekibimizden de dört kişinin katıldığı, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ve Rosa Kadın Derneği'nin beraber düzenlediği Sığınaklar Kurultayı'nın sonuç bildirgesini yine bu bölümde okuyabilirsiniz. Esat Eryaman Olayları ve dava sürecinin kapsamlı bir şekilde ele alındığı yazıyı da kaçırmayın.

Kadınlardan bölümünde ise yine KİHEP eğiticileri ve katılımcılarının KİHEP süreçleri hakkındaki deneyimlerini okuyabilirsiniz.

Dünyadan bölümünde son altı ayda dünyadaki kadınların ve LGBTİ+'ların mücadele ve gündemlerini yine bu sayımızda da sizler için derledik. Ayrıca Küresel Güney'den örgütlerin içinde yer aldığı, feminist birlik olarak kendini tanımlayan Fös Feminista'yı sizlerle tanıştırdığımız yazımız da bu bölümde.

Serbest Köşe'de ise 20 Kasım Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü hakkındaki yazıyı okuyabilirsiniz.

Haklarımıza ve hayatlarımıza yönelik saldırıların yoğunlaştığı ve mücadelemizin giderek zorlaştığı günlerden geçiyoruz. Yaşadığımız tüm zorluklara rağmen umutsuzluğa kapılmıyoruz çünkü *O Kalabalığı Hatırlıyoruz!* 2023'ün eşit ve özgür bir hayat hayalimize biraz daha yaklaştığımız bir yıl olması dileğiyle.

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği

2022'yi Ardımızda Bırakırken Bu Yılın İkinci Yarısında Neler Yaptık?

AVRUPA KONSEYİ PARLAMENTER MECLİSİ KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE İSTANBUL SÖZLEŞMESİ RAPORTÖRÜ ZİTA GURMAI İLE BİR ARAYA GELDİK

Avrupa Kadın Lobisi tarafından organize edilen ve insan hakları örgütleri ve kadın hakları örgütlerinden temsilcilerin yer aldığı toplantıda Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Kadına Yönelik Şiddet ve İstanbul Sözleşmesi Raportörü Zita Gurmai ile bir araya geldik. Raportöre çalışmalarımız hakkında bilgi vermenin yanı sıra İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrası uygulamadaki güncel durum ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik saldırılar hakkında bilgi ve deneyim aktarımında bulunduk.

Birleşmiş Milletler Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddet, Sebepleri ve Sonuçları Özel Raportörü Reem Alsalem ile bir araya geldik

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KADINLARA VE KIZ ÇOCUKLARINA YÖNELİK ŞİDDET, SEBEPLERİ VE SONUÇLARI ÖZEL RAPORTÖRÜ İLE HAZIRLAYACAĞI TÜRKİYE RAPORU İÇİN GÖRÜŞMELERDE BULUNDUK

Birleşmiş Milletler Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddet, Sebepleri ve Sonuçları Özel Raportörü Reem Alsalem Haziran 2023 tarihinde İnsan Hakları Konseyi'ne sunacağı Türkiye özel raporunun hazırlığı için Temmuz 2022'de Türkiye'de bir dizi saha ziyareti gerçekleştirdi. Biz de BM Kadına ve Kız Çocuklarına Karşı Şiddet Özel Raportörü Reem Alsalem'in Türkiye ziyareti kapsamında ayrıntılı bir yazılı katkı hazırlayarak Raportör Alsalem ile özel bir görüşme gerçekleştirdik. Hazırladığımız yazılı katkıya web sitemizden ulaşabilir, ayrıca Özel Raportör ile yaptığımız görüşmeye ve Türkiye özel raporuna ilişkin daha detaylı bilgileri paylaştığımız, bu sayıdaki yazımızı inceleyebilirsiniz.

DİRENİŞİMİZ YASAKLANAMAZ! ONUR HAFTASI YASAKLARINI DAYANIŞMAYLA ALT ETTİK

Kaos GL ile ODOS (One Day One Struggle) kampanyası dahilinde 2019'dan beri birlikte yürüttüğümüz Dayanışma Yaşatır etkinliklerimiz kapsamında 2022 Onur Haftası'nda kadın düşmanı, mülteci karşıtı ve trans dışlayıcı söylem ve politikaların feminist ve LGBTİ+ politikaları üzerindeki etkilerine ilişkin "Bildiğimiz Dünyanın Sonunda Toplumsal Cinsiyet Karşıtı İdeolojilere Meydan Okumak" başlıklı yüzyüze bir etkinlik planladık. Onur Haftası kapsamında kapalı mekanlar da dahil olmak üzere her türlü etkinliğin yasaklanması üzerine bu etkinliğimizi aynı gün Kiraathané'de düzenlenen ve Evren Savcı ve Sinan Gökür'ün konuşmacı olduğu "Otoriter Muhafazakârlık ve Feminist ve Queer Hareketler" etkinliği ile birleştirerek gerçekleştirdik. Ayrıca, Onur Yürüyüşü ve Haftası'na yönelik yasaklar, gözaltılar ve polis şiddeti üzerine "Direnişimiz Yasaklanamaz" başlıklı bir bildiri yazdık. Bildiriyi İngilizce'ye çevirerek uluslararası ağlarda da paylaştık. Bildiriye web sitemizden ulaşabilirsiniz.

THE SAFE ABORTION ACTION FUND (GÜVENLİ KÜRTAJ EYLEM FONU) TARAFINDAN KÜRTAJ HAKKI MÜCADELESİ ÜZERİNE DÜZENLENEN ATÖLYEYE KATILDIK

The Safe Abortion Action Fund (Güvenli Kürtaj Eylem Fonu) güvenli ve yasal kürtaj hakkına odaklanan uluslararası bir fon örgütü. Kürtajın damgalanmasını ortadan kaldırmayı ve marjinalleştirilmiş topluluklar başta olmak üzere herkesin cinsel sağlık, üreme sağlığı ve kürtaj hakkına erişebilmesini amaçlayan SAAF, bu alanda çalışan Küresel Güney'deki kuruluşlara destek sağlıyor. Üç gün süren atölyede, önümüzdeki iki sene boyunca destek verecekleri Küresel Güney'deki ülkelerden gelen farklı sivil toplum kuruluşlarıyla Kenya'nın Nairobi şehrinde bir araya geldik. Türkiye dışında Nijerya, Kenya, Namibya, Ruanda, Filipinler, Jamaika, Hindistan, Bangladeş'ten gelen kurumlarla ülkelerimizdeki kürtaj, cinsel sağlık ve üreme sağlık hizmetlerinin durumunu ve koşullarını konuştuk. Her ülkeye özgü mücadele yöntemleri ve deneyimlerin paylaşıldığı atölyede önümüzdeki iki sene boyunca yapacağımız aktivitelere yönelik sunumlarımızı yaptık.

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği olarak Mor Çatı ve Women on Web ile birlikte Türkiye'de kürtaj hizmetlerine erişime yönelik geliştirdiğimiz projenin detaylarını ilerleyen günlerde sizinle paylaşacağız.

İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Müdürlüğü iş birliğiyle gerçekleştirdiğimiz Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri'ne 80 kişi katıldı

İZSU İLE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ SEMİNERLERİNİ GERÇEKLEŞTİRDİK

İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Müdürlüğü ile gerçekleştirdiğimiz iş birliği doğrultusunda 28 Temmuz 2022 tarihinde İZSU personeli 80 kişiyle her biri dört saat olmak üzere iki Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Semineri gerçekleştirdik. İZSU Genel Müdürlüğü, İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı ve Eğitim Şube Müdürlüğü'ne ve tüm katılımcılara teşekkürler.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ SEMİNERLERİ ORYANTASYON ÇALIŞMASI'NIN İLKİ TAMAMLANDI

KİHEP Eğiticilerine yönelik ilk Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri oryantasyon çalışmasını İzmir'de gerçekleştirdik. 10 KİHEP eğiticisinin katılımı ile gerçekleştirdiğimiz 2 günlük oryantasyon sonrasında seminer uygulayıcısı da olan eğiticilerimize program içeriklerini teslim ettik.

CİSÜ PLATFORMU İLE BİRLİKTE 2 FARKLI ULUSLARARASI AĞ DENEYİMLERİ WEBİNARLARI DÜZENLEDİK

Türkiye Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Hakları Platformu (CİSÜ) ile ortaklaşa düzenlediğimiz ve cinsel haklar, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları alanında çalışan uluslararası sivil toplum örgütleri ile bir araya gelerek bilgi ve deneyim paylaşımında bulunduğumuz Uluslararası Ağ Deneyimleri webinarlarımızın Temmuz ayında 3'üncüsünü, Ekim ayında da 4'üncüsünü düzenledik. Temmuz ayında düzenlediğimiz webinarında Hindistan merkezli feminist insan hakları örgütü CREA ile sakatlık ve cinsel sağlık ve üreme sağlığı haklarının kesişimselliği üzerine CREA ekibinin faaliyetleri ile bilgi ve deneyimlerini dinledik.¹ Ekim ayında ise bu kez güvenli ve yasal kürtaj hakkına odaklanan tek uluslararası fon kuruluşu olan SAAF'tan (Güvenli Kürtaj Eylem Fonu) Laura Hurley ile küresel güvenli kürtaj hareketinde ağ oluşturma ve dayanışma pratiklerini ve stratejilerini tartıştı

¹ Bu webinar'ın kaydını CİSÜ'nün YouTube kanalından izleyebilirsiniz: https://www.youtube.com/watch?v=Wce2-cVdu6U&ab_channel=C%4%B0S%3%9CPlatformu

ULUSLARARASI AĞ DENEYİMLERİ WEBİNARLARI 4: KÜRESEL GÜVENLİ KÜRTAJ HAREKETİNDE AĞ OLUŞTURMA VE DAYANIŞMA
19 Ekim 2022 | 15:00
Etkinlik Zoom üzerinden yapılacaktır.

KURUM
GÜVENLİ KÜRTAJ EYLEM FONU
(SAFE ABORTION ACTION FUND, SAAF)

KONUŞMACI
LAURA HURLEY
Güvenli Kürtaj Eylem Fonu Program Danışmanı

MODERATÖR
İREM GERKUŞ
Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ) İletişim ve Yayınlar Sorumlusu

CİSÜ
CİSÜ Platformu

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NE ODAKLANDIĞIMIZ SİTEMİZ İSTANBULSOZLESMESI.ORG YAYINDA

İstanbul Sözleşmesi'nin Türkiye'de yürürlüğe girmesinin yıl dönümü olan 1 Ağustos tarihinde İstanbul Sözleşmesi'nin hazırlanması, Türkiye'nin sözleşmeye taraf olma süreci, İstanbul Sözleşmesi İzleme Platformu'nun kuruluşu ve çalışmaları, sözleşme ile ilgili temel doküman ve raporlar, dernek olarak sözleşme ile ilgili ürettiğimiz görsel, işitsel materyaller ile Türkiye'nin sözleşmeden çekilme sürecine ilişkin bilgi ve belgeleri topladığımız bir web sitesi oluşturma çalışmalarımızı tamamladık ve sitemiz <https://istanbulsozlesmesi.org>'u yayına aldık. Aynı zamanda İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sürecinde gün gün yaşananları kayıt altına aldığımız kronoloji bölümünü de yeni gelişmelerle güncelledik.

13. KİHEP EĞİTİCİ EĞİTİMİ GERÇEKLEŞTİ

Derneğimiz, 13. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni, 12-25 Eylül 2022 tarihleri arasında belediyeler, kadın örgütleri ve çeşitli alanlarda çalışan sivil toplum örgütlerinden gelen 23 kişinin katılımıyla gerçekleştirdi.

Eğitici Eğitimi'ne Ankara Büyükşehir Belediyesi, Eskişehir Tepebaşı Belediyesi, Çukurova Belediyesi, Yenimahalle Belediyesi, Muğla Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Ayalık Belediyesi, Bursa Nilüfer Belediyesi, Mersin Tarsus Belediyesi, Mersin Günebakan Kadın Derneği, Antalya Mor Dayanışma, Ankara Barosu, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER) Genel Merkez, Çorum ve Denizli şubeleri, Hayata Destek Derneği, Sağlıkta Genç Yaklaşımlar Derneği, İnsan Hakları Derneği Batman ve Hakkari şubelerinden temsilciler katıldı.

Böylece, KİHEP Eğitici Eğitimlerinden yararlanan kişi sayısı 300'ü aştı ve bu yolla KİHEP'i yerelde uygulayacak olan program ortaklarımızın sayısı da artmış oldu.

13. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni 12-25 Eylül 2022 tarihlerinde gerçekleştirdik

Kadınların Üreme Sağlığı Hizmetleri ve Kürtaj Deneyimleri araştırmasında öne çıkan bulgulardan derlediğimiz videodan bir kare

KADINLARIN ÜREME SAĞLIĞI HİZMETLERİ VE KÜRTAJ DENEYİMLERİ ARAŞTIRMASINDA ÖNE ÇIKAN BULGULARDAN DERLEDİĞİMİZ VIDEO YAYINDA

Kadınların Üreme Sağlığı Hizmetleri ve Kürtaj Deneyimleri araştırmasında öne çıkan bulgulardan derlediğimiz videoyu 29 Eylül Güvenli Kürtaj Günü'nde sosyal medya hesaplarımız ve mail grupları aracılığıyla yayınladık. Bu vesileyle sizlere bu bulgulardan birkaçını yeniden hatırlatmak isteriz:

- ☉ Kadınlar kürtajın bir seçenek olarak var olması gerektiği konusunda hemfikir ve kürtajın erişilebilir olmasını istiyor. Kadınlar "Kürtaj kadının kararıdır." diyor.
- ☉ Kürtaja ilişkin düzenleme ve uygulamalara dair bilgilere ulaşılabilecek kaynak çok az. Bilgi kaynağı genelde kadınların kendilerinin ve yakınlarının deneyimleri, bunu da internet takip ediyor.
- ☉ Kadınlar, resmi sağlık sistemi içinde mahremiyetlerinin korunmayacağından endişeli. Devlet hastanelerinde ve bazı özel hastanelerde bedenlerine, kararlarına ve mahremiyetlerine saygı gösterilmediğini dile getiriyor.
- ☉ Kürtaj yasal ama erişilebilir değil, devlet kurumları sorumluluklarını yerine getirmeli.
- ☉ Sağlık çalışanları ve kadınların, Dünya Sağlık Örgütü'nün temel ilaçlar listesine aldığı kürtaj hapları hakkında neredeyse hiç bilgisi yok. Evde güvenli düşük imkanı sağlayan bu ilaçların eczanelerde satışı Türkiye'de 2012 yılından beri yasak.

Videonun İngilizce altyazılı halini YouTube kanalımızdan izleyebilirsiniz.

TANITIM VİDEOMUZ VE NAFKA HAKKI İLE İLGİLİ VERİLER VİDEOMUZ GÖRME ENGELLİ TAKİPÇİLERİMİZ İÇİN SESLİ BETİMLEME YAPILMIŞ VERSİYONLARIYLA YAYINDA

Dernek tanıtım videomuz ve Nafaka Hakkı ile İlgili Veriler videomuzun görme engelli takipçilerimiz için sesli betimleme yapılmış versiyonlarını Sesli Betimleme Derneği'nin de katkılarıyla hazırladık.

İkisini de YouTube kanalımızda izleyebilirsiniz.

İSVEÇ BÜYÜKELÇİLİĞİ'NİN EV SAHİPLİĞİNDE DÜZENLENEN WIKIGAP ATÖLYESİNE KATILDIK

WikiGap, dünyanın en büyük çevrimiçi ansiklopedisi olan Vikipedi'de kadınların temsilini geliştirerek interneti cinsiyet açısından daha eşit bir platform haline dönüştürme çabasıdır.

Vikipedi'de 1,7 milyon biyografi bulunuyor ama bunların sadece %20'si kadınlarla ilgili. Bu durum, önemli başarılar elde etmiş kadınlar hakkındaki bilgi eksikliğini, kadınların medyadaki sınırlı görünürlüğünü ve halk tarafından elde edilebilen bilginin sınırlarını gösteriyor. WikiGap etkinliği de bu boşluğu doldurmayı hedefliyor.

Biz de KİH-YÇ olarak 8 Ekim günü İsveç Büyükelçiliği'nin ev sahipliğinde düzenlenen WikiGap atölyesine katılarak hem Vikipedi'deki içerik üretim süreçleri ve cinsiyet uçurumu hakkında bilgilendik hem de Vikipedi'ye içerik üreterek bu uçurumun kapanması konusunda bir adım attık.

AVRUPA BİRLİĞİ KOMİSYONU 2022 TÜRKİYE RAPORUNA İLİŞKİN BİLGİ NOTU HAZIRLADIK

Ekim ayında yayınlanan Avrupa Birliği Komisyonu 2022 Türkiye Raporu'nda toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın hakları, örgütlenme ve barışçıl gösteri hakkı, ifade özgürlüğü ve LGBTİ+ haklarına ilişkin yer verilen tespit ve önerileri derlediğimiz bir bilgi notu hazırladık. Bu bilgi notunu kadın ve LGBTİ+ hareketi bileşenleri arasında yaygınlaştırdık. Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanan 140 sayfalık raporda Türkiye'de insan hakları ve hukukun üstünlüğü alanında demokratik gerilemenin sürdüğü ve demokratik kurumlarının işleyişinde ciddi eksiklikler bulunduğuyla ilişkin bir dizi önemli tespit yer alıyor.

Hazırladığımız bilgi notuna web sitemizden ulaşabilirsiniz.

11. KuirFest kapsamında belgeselimiz *Bu Kalabalığı Hatırla: İstanbul Sözleşmesi'nin gösterimi* ardından bir söyleşi gerçekleştirdik

BU KALABALIĞI HATIRLA: İSTANBUL SÖZLEŞMESİ BELGESELİMİZ 11. KUİRFEST KAPSAMINDA FESTİVAL İZLEYİCİLERİYLE BULUŞTU

Feminist hareket tarihinde köşe taşı niteliğinde olan kampanyalarımızı yeniden hatırlamak ve yıllar geçtikçe büyüyen mücadelemizde birlikte oluşturduğumuz kalabalıklarla hafızalarımızı ortaklaştırmak için başladığımız bir sözlü tarih projesi *Bu Kalabalığı Hatırla* belgesel serimizin ilk bölümü olan "Bu Kalabalığı Hatırla: İstanbul Sözleşmesi" 11. Pembe Hayat KuirFest kapsamında festival izleyicileriyle buluştu. Özel gösterimin ardından belgesel yönetmenleri Vuslat Karan ve Burcu Melekoğlu'nun ve belgeselde yer alan gazeteci Yıldız Tar ve ekibimizden Berfu Şeker ve İrem Gerkuş'un katılımıyla düzenlenen söyleşide İstanbul Sözleşmesi'nin geçmişi ve Türkiye'nin sözleşmeden çekilmesiyle birlikte kadın ve LGBTİ+'ların temel yaşam haklarına yönelik artan baskı ve saldırılara dair konuştuk.

12. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni tamamlayan KİHEP eğitimcileriyle birlikte bir değerlendirme ve planlama toplantısı gerçekleştirdik

12. KİHEP EĞİTİCİ EĞİTİMİ DEĞERLENDİRME VE GELECEK PLANLANMA TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

30 Kasım – 2 Aralık 2022 tarihleri arasında 12. KİHEP Eğitici Eğitimi'ne katılan eğitimcilerimizle bir araya geldik. Son bir yıllık süreci değerlendirdiğimiz, KİHEP'i daha fazla kadına ulaştırabilmek için stratejilerimizi belirlediğimiz toplantıda, ilk grup çalışmalarını tamamlayan arkadaşlarımıza KİHEP eğitici belgelerini teslim ettik.

Erkek şiddetine dair hazırladığımız bilgilendirici içerikler ELDER, Kepez Özgür Kadın Dayanışması, Çanakkale Belediyesi ve Kepez Belediyesi desteğiyle sokaklardaydı

“ERKEK ŞİDDETİ NEDİR?” İÇERİKLERİMİZ ÇANAKKALE SOKAKLARINDA

Geçtiğimiz sene 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü de içinde barındıran kasım ayı boyunca sosyal medyada paylaşmak üzere hazırladığımız erkek şiddetine yönelik bilgilendirici içeriklerimizi farklı formatlarda yaygınlaştırmaya devam ettik. ELDER, Kepez Özgür Kadın Dayanışması, Çanakkale Belediyesi ve Kepez Belediyesi desteğiyle “Erkek Şiddeti Nedir?” içeriklerimiz Kepez ve Çanakkale'nin merkezindeki otobüs duraklarında ve raketlerde yer aldı.

Çalışma ziyareti için CİSÜ Platformu ile Brüksel'deydik

CİSÜ PLATFORMU İLE BRÜKSEL'E ÇALIŞMA ZİYARETİ GERÇEKLEŞTİRDİK

27 – 30 Kasım tarihleri arasında CİSÜ Platformu ile birlikte platformun cinsel sağlık, üreme sağlığı ve hakları alanında yaptığı savunuculuk çalışmalarını, platformun örgütsel yapısını, iletişim faaliyetlerini aktarmak ve iş birlikleri gerçekleştirmek üzere bir çalışma ziyareti gerçekleştirdik. SPOD ve Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'ndan temsilcilerin de katıldığı toplantılarda Avrupa Komisyonu'nun dış ilişkilerle ilgilenen birimleriyle görüştük. Platformun ürettiği bilgilere ve Türkiye'de cinsel haklara erişim bağlamında geliştirilecek politikalara değindiğimiz toplantıların yanı sıra alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarıyla da görüşmeler gerçekleştirdik. Türkiye'de sağlık politikaları, HIV'le yaşayanların haklara erişimi, kadına yönelik şiddet ve kürtaj hakkına erişim gibi konuların da aktarıldığı görüşmelerde yeni iş birliği fırsatları ve birlikte yol alma stratejileri üzerine konuşma fırsatı edindik.

13. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni Gerçekleştirdik

Derneğimiz, 13. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni, 12-25 Eylül 2022 tarihleri arasında belediyelerden, kadın örgütlerinden ve çeşitli alanlarda çalışan sivil toplum örgütlerinden gelen 23 kişinin katılımıyla gerçekleştirdi.

Eğitici eğitimine; Ankara Büyükşehir Belediyesi, Eskişehir Tepebaşı Belediyesi, Çukurova Belediyesi, Yenimahalle Belediyesi, Muğla Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Ayalık Belediyesi, Bursa Nilüfer Belediyesi, Mersin Tarsus Belediyesi, Mersin Günebakan Kadın Derneği, Antalya Mor Dayanışma, Ankara Barosu, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER) Genel Merkez, Çorum ve Denizli şubeleri, Hayata Destek Derneği, Sağlıkta Genç Yaklaşımlar Derneği, İnsan Hakları Derneği Batman ve Hakkâri şubelerinden kadınlar katıldı.

Böylece, KİHEP Eğitici Eğitimleri'nden yararlanan kişi sayısı 300'ü aştı ve bu yolla KİHEP'i yerelde uygulayacak olan program ortaklarımızın sayısı da arttı.

Bu önemli çalışmamızı tamamlamamızda emeği ve katkısı olan tüm program ortaklarımıza, dernek ekibi ile danışmanlarımıza, İzmir Kadın Dayanışma Derneği'nde ve Kuşadası Belediyesi'nde emek veren ve aramıza katılarak katılımcılarımıza deneyimlerini aktaran KİHEP eğitimcilerimize teşekkür ediyoruz.

Elbette ki en büyük teşekkürü eğitim katılımcılarımıza borçluyuz. Onlara ilk KİHEP grup çalışmalarında kolaylıklar diliyoruz.

13. Eğitici Eğitimi'nden fotoğrafları sizinle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

ODOS 2022: “Dayanışma Yaşatır” Forumu

Berfu Şeker

KİH-YÇ ve Kaos GL olarak 2019’dan beri toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerin haklarımıza yönelik saldırılarına karşı feministler ve LGBTİ+’ların birlikte mücadelesinin önemini vurgulamak ve beraber yeni stratejiler geliştirmek üzere dayanışma vurgusuyla etkinlikler düzenliyoruz. Her iki derneğin de üyesi olduğu Müslüman Toplumlar Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu’nun (CSBR) her yılın 9 Kasım tarihinde gerçekleştirdiği Ortak Mücadele Hep Birlikte (ODOS) Kampanyası kapsamında başlattığımız iş birliği ve dayanışmamızı sürdürmeye bu sene 17 Mayıs Derneği’nin de katılımı ve katkılarıyla devam ettik. Yoksulluk ve ekonomik krizin kadınlar ve LGBTİ+’lar üzerindeki etkilerini, güçlü aile söylemi üzerinden bize yönelen baskıları ve seçime giderken bu ağır politik ortamda talep ve tahayyüllerimizi konuştuğumuz bir günlük bir forum düzenledik. Devlet ve polis şiddetinin arttığı bu zor dönemde feminist hareket, LGBTİ+ örgütleri ve insan hakları örgütlerinden 38 kişinin katıldığı, İstanbul’da gerçekleşen etkinliğimizden bu sene de dayanışmanın verdiği güçle ayrıldık.

Uluslararası ve ulusal mecralarda İstanbul Sözleşmesi, kadın hakları ve LGBTİ+ hakları karşıtlığı ile aile bütünlüğünün korunması söylemi üzerinden din odaklı, erkek egemen, heteronormatif bir dünya görüşünün yaygınlaşarak birçok ülkede iktidara geldiğini ve politikaların toplumsal cinsiyet eşitliği karşıtlığı üzerinden kurulduğunu gördüğümüz ve bu örgütlenme ve politikalara karşı nasıl ittifaklar kuracağımızı tartışmaya başladığımız günden bugüne iktidar İstanbul Sözleşmesi’nden çekildi, LGBTİ+’lara açıktan ilan ettiği savaşta el yükseltti ve derinleşen ekonomik krizle birlikte hayatlarımızın da derinden etkilendiği bir döneme girdik. Önümüzdeki seçimlere giderken bizler, feministler ve LGBTİ+’lar olarak yaşadıklarımızı birbirimizle paylaşma fırsatı bulduk. Hem iktidar hem de muhalefet tarafından dayatılan gündemlere ya da görünmezliğe karşı ne tür söylem ve eylemlilikler geliştirebileceğimizi birlikte düşünmek istedik.

Bu kapsamda gerçekleştirdiğimiz forumu üç ana başlık etrafında kurguladık. İlk oturumda yoksulluk ve ekonomik krizin etkilerini, ikinci oturumda “güçlü aile” söylemi üzerinden iktidarın hayatlarımız, bedenlerimiz ve emeğimiz üzerinde kurmaya çalıştığı tahakkümü, son oturumda da bizi görmezden gelen muhalefetin ve dışlayıcı siyasetin karşısında taleplerimizin neler olduğunu birbirimizden güç alarak başka bir dünyanın imkanları üzerine konuştuk. Forumun ilk oturumunda, patriyarkaya

KİH-YÇ ve Kaos GL olarak 2019’dan beri gerçekleştirdiğimiz ODOS etkinliklerinden bu sene İstanbul’da düzenlediğimiz ve LGBTİ+ örgütleri ile insan hakları örgütlerinden 38 kişinin katıldığı Dayanışma Yaşatır Forumu’ndan dayanışmanın verdiği güçle ayrıldık

karşı mücadele etmek ve onurlu bir yaşam sürmek için dayanışmanın inceliğini nasıl bir politik zeminde örebileceğimiz üzerine derinlemesine konuştuk. İkinci oturumda İstanbul Sözleşmesi’nden “ailenin korunması” gibi tam olarak kimin neyden korunduğunu anlamadığımız bir söylemle çekilen iktidarın yine “ailenin korunması” adı altında nefret söylemini körükleyen Anayasa’da değişiklik önerisini, LGBTİ+’lara karşı bu bağlamda yükseltilecek siyasetinin nereye tekabül ettiğini ve buna karşı üretilen söylemlerin neler olabileceğini tartıştık. Son oturumda ise kadınların ve LGBTİ+’ların bedenleri, emekleri, kimlikleri, yaşamları seçim malzemesi yapılırken taleplerimizi duymayan ve bizi görmezden gelen “muhalif” siyasete nasıl müdahale edebileceğimizi konuştuk. Kadınlar, LGBTİ+’lar, dışlananlar, görmezden gelinenler olarak bizler nasıl bir söz ve eylemlilik örgütleyebileceğimiz üzerine tartıştık. Feministlere ve LGBTİ+’lara sağ otoriter iktidarlardan yükselen saldırılara karşı kazanımlarımızı ve mücadelemizi birbirimize hatırlatarak çıktığımız, dayanışmamızdan ve birbirimizden güç aldığımız forumun kapanışında “nesne değil, özneyiz diyerek” umutla ve güllümle ayrıldık.

2019’DAN BUGÜNE NELER YAPTIK?

2019 yılında KİH-YÇ ve KAOS GL olarak bu kapsamda gerçekleştirdiğimiz ilk buluşma dünyada ve Türkiye’de kadın ve LGBTİ+ haklarına yönelik giderek daha örgütlü hale gelen saldırılara karşı birlikte mücadele yolları aramak için “Dayanışma Yaşatır Çalıştayı” idi. Bu kapsamda akademi, aktivizm, hukuk, medya, uluslararası savunuculuk temaları etrafında yürüttüğümüz çalıştayda tematik sorun alanlarını tespit ettik ve çözüm önerileri getirmeye çalıştık.

İki dernek olarak dayanışmamızı sınırları aşacak şekilde genişletmek için bir sene sonra 9 Kasım 2020'de tekrar bir araya geldik ve LGBTİ+ ve kadın haklarına yönelik küresel saldırıları, bu saldırılara karşı direniş yöntemlerini tartışmak, sınırları aşan aktivizmden "ilham almak" için "Dayanışma Sınır Tanımaz" panelini düzenledik.¹ 9 Kasım 2021'de İstanbul Sözleşmesi ile yeniden yükselen tüm tartışmalara bir adım geriden bakmak, toplumsal cinsiyet ve toplumsal cinsiyet eşitliği kavramlarının yeniden üzerine düşünmek istedik. Bu amaçla "Feminizmden Kuir Teoriye Toplumsal Cinsiyet" adlı panelde toplumsal cinsiyet kavramının kuramsal, politik ve tarihsel gelişiminde toplumsal cinsiyetin ne ara ve nasıl LGBTİ+ hakları mücadelesinin anahtar kavramlarından biri haline geldiğini, trans dışlayıcı feminist görüşlerin ortaya çıkmasına ve yıllar içinde daha da görünür olmasına zemin hazırlayan kuramsal ve tarihsel dönüşümleri, Türkiye'de bu tartışmaların feminist hareket içindeki yansımalarını, Türkiye feminist ve LGBTİ+ hareketi arasındaki tarihsel ittifakları ve yakın gelecekteki ittifak olanaklarını tartıştık.²

- 1 Panelin raporuna buradan ulaşabilirsiniz: <https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2022/12/dayanismanirtanimazraporu.pdf>
- 2 Panelin raporunu okumak için: <https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2022/01/ODOS-raporu.pdf>

Türkiye'nin Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılıkla Mücadele Yükümlülüğüne ilişkin Uluslararası İnsan Hakları Mekanizmalarındaki Gelişmeler

Ezel Buse Sönmezocak

CEDAW Türkiye 8'inci Gözden Geçirmesi kapsamında Cenevre'de gerçekleşen CEDAW oturumundaydık.

Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW) kapsamında 8'inci Periyodik Gözden Geçirilmesi süreci, 2022 Haziran ayında Birleşmiş Milletler'in Cenevre'deki ofisinde gerçekleşen ve "yapıcı diyalog" (constructive dialogue) adı verilen oturumlar ve akabinde CEDAW Komitesi'nin yayınladığı Nihai Görüşler ile son buldu. Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirme dönemine ilişkin hazırladığımız gölge rapor ve sunumlarımızla biz de KİH-YÇ olarak Cenevre'de CEDAW oturumundaydık.

14-15 Haziran 2022 tarihlerinde gerçekleşen oturumlar kapsamında bileşeni olduğumuz CEDAW Sivil Toplum Yürütme Kurulu olarak Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme süreci, kadın ve LGBTİ+ hakları, ifade özgürlüğü, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü gibi öne çıkan hak ihlallerini gündemleştirdik. CEDAW Komitesi'ne hukukun üstünlüğünün aşınmasının, demokrasiye ve insan haklarına yönelik tehditlerin ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik saldırıların arttığının altını çizdiğimiz kapsamlı bir gölge rapor sunduk.

Cenevre'de gerçekleşen Türkiye 8'inci Gözden Geçirme oturumlarına Türkiye'yi temsilen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık beraberinde Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, İçişleri, Sağlık, Milli Eğitim, Adalet, Dışişleri ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları ve Kamu Denetçiliği Kurumu'ndan temsilcilerden oluşan bir delegasyonla katıldık. CEDAW Komitesi, Türkiye Delegasyonu'na özellikle ve ısrarla İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesinin gerekçesini sordu. İfade özgürlüğüne yönelik baskılara ve LBİ+ hakları savunucularına yönelik artan şiddete dikkat çeken Komite, sivil topluma açılan davalardan, özellikle Tarlaabaşı Toplum Merkezi ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na "genel ahlaka aykırılık"

KİH-YÇ olarak Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirmesi için Cenevre'de gerçekleştirilen CEDAW oturumundaydık

üzerinden açılan davalardan haberdar olduğunu ifade etti. Ayrıca devletin politika belgelerinden toplumsal cinsiyet kavramının çıkarılmasına ve Türkiye'de LGBTİ+'ları koruyacak bir yasanın olup olmadığına dair sorularını yönelttiler. Bakan Derya Yanık Komite'den LGBTİ+ haklarına yönelik gelen ısrarlı sorulara "Anayasanın 10. maddesi LGBTİ+'ları da korur, LGBTİ+'lar Türkiye Anayasası altında koruma altındadır, tüm yasalar anayasaya uygun olmak durumundadır." şeklinde cevap verdi.

CEDAW Komitesi ayrıca devlet hastanelerinde kürtaj hizmetlerinin sunulması önündeki engellere ve keyfi şekilde kürtaj yapmayan hastanelerin yıldan yıla arttığına vurgu yaparak kürtaj hizmetlerinin özellikle kırsalda yaşayan ve yoksul kadınlar için erişilemez olduğunun altını çizdi. Bakan Yanık kürtaja erişim konusunda Komite'den gelen sorulara "Devlet hastanelerinin veya özel kuruluşların kürtaj yapmama konusunda bir isteksizlik veya keyfilik göstermeleri söz konusu değildir." şeklinde yanıt verdi.

Komite ayrıca çocuk yaşta, erken ve zorla evlendirmeler ve nafaka hakkına dair de sorular yöneltti. Komite üyeleri daha önce de evlilik yaşının istisnasız 18 olması ile ilgili Komite tarafından Türkiye'ye tavsiye verildiğini ama bunun uygulanmadığını altını çizdi. Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirme süreci kapsamında yüz yüze gerçekleşen oturum, CEDAW Komitesi Başkanı'nın, İstanbul Sözleşmesi'nden neden çekildiği ile ilgili kaygıların bertaraf edilmediğini ve çekilmenin kadın hakları açısından olumsuz sonuçları olacağını vurguladığı konuşma ile sona erdi.

CEDAW Komitesi Türkiye'nin 8'inci Gözden Geçirmesi sürecinin son aşaması olarak kaleme aldığı Nihai Görüşler raporunda, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin kadın ve LBTİ+'ların haklarını tehlikeye attığı vurgusunu yaparak sözleşmeye geri dönülmesi, 6284 sayılı Kanun'un uygulamada etkin şekilde izlenmesi, cezasızlıkla mücadele edilmesi, veri sağlama yükümlülüğünün yerine getirilmesi, kadın hakları savunucularına yönelik baskıların son bulması, çocuk yaşta, erken ve zorla evliliklerle mücadele edilmesi, kadınların siyasi yaşam ve istihdama erişiminin kolaylaştırılması ve nafaka hakkına erişimin sağlanması bir dizi hayati konuda devlete somut eylem çağrısında bulundu.

Sivil toplum örgütlerinin hazırladığı hem gölge raporların hem de oturumda vurguladıkları noktaların özellikle dikkate alındığı nihai görüşünde CEDAW, önceki görüşlerine nazaran artık harekete geçmesi noktasında Türkiye'yi daha net ve sert bir şekilde uyardı.

Birleşmiş Milletler Kadına Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddet, Sebepleri ve Sonuçları Özel Raportörü ile hazırlayacağı Türkiye raporu için görüşmelerde bulduk.

Birleşmiş Milletler Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddet, Sebepleri ve Sonuçları Özel Raportörü Reem Alsalem Haziran 2023 tarihinde İnsan Hakları Konseyi'ne sunacağı Türkiye özel raporunun hazırlığı için Temmuz 2022'de Türkiye'de bir dizi saha ziyareti gerçekleştirdi. Biz de KİH-YÇ olarak BM Kadına ve Kız Çocuklarına Karşı Şiddet Özel Raportörü Reem Alsalem'in Türkiye ziyareti kapsamında kendisi ile özel bir görüşme gerçekleştirdik.

Özel raportörün Türkiye ziyaretinde bulunacağı bilgisi kamuoyuyla paylaşıldıktan sonra biz de raportöre sunmak üzere kapsamlı bir yazılı katkı hazırlamış ve bunu sitemizde de yayınlamıştık.¹ Özel raportör ile yaptığımız toplantıda özetle İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrası 6284 sayılı Kanun'un uygulamalarındaki durum, Türk Ceza Kanunu'nda son yapılan değişiklikler, toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının rafa kaldırılarak kadını eşit değil aile içinde bir konumda gören bakış açısının odağa alınması, Diyanet'e kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda giderek daha fazla yetki ve alan tanınması, kadınların nafaka hakkına saldırılar, feministlere ve LGBTİ+ savunucularına ve örgütlere açılan davalar ve artan baskılar, toplumsal cinsiyet temelinde ayrıştırılmış veri tutma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi gibi bir dizi konuda görüş ve önerilerimizi dile getirdik.

Özel raportör Türkiye ziyaretinin son gününde bir basın toplantısı düzenleyerek ziyaretinde edindiği ön bulguları kamuoyuyla paylaştı. Haziran 2023'te uluslararası kamuoyuyla paylaşacağı Türkiye özel raporunun belkemiği niteliğinde olan ön bulgularda özel raportör Türkiye'yi "İstanbul Sözleşmesi'nden geri çekilme kararını tekrar gözden geçirmeye ve diğer uluslararası insan hakları yükümlülüklerini desteklemeyi sürdürmeye" çağırı. Özel raportör, Türkiye'nin sözleşmeden çekilmesi ile birlikte, toplumsal cinsiyet temelli şiddete maruz kalanlar için mevcut hizmetler ve önleyici tedbirler dâhil olmak üzere yerel mevzuatın uygulanmasının zayıfladığını belirtti. Özel raportör, ülkenin sözleşmeden geri çekilmesinin faileri cesaretlendirdiği ve mağdurların şiddete uğrama riskini artırdığına dair uyarıda bulundu. Özel raportör ayrıca ayrıştırılmış verilerin olmaması, sığınaklara erişimin yetersiz olması, etkili koruyucu tedbir kararlarının olmaması, cezasızlığın yaygın olması ve ana dilde hizmet alamama gibi temel sorunların altını çizdi.

KİH-YÇ olarak her zaman olduğu gibi toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınlara yönelik şiddet ve ayrımcılıkla mücadele konusunda uluslararası insan hakları mekanizmalarını yakından takip etmeye ve Türkiye'nin yükümlülüklerinin takipçisi olmaya devam edeceğiz.

¹ <https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2022/06/SR-on-VAW-input-by-Women-for-Womens-Human-Rights.pdf>

171 Kadın ve LGBTİ+ Örgütü Olarak Muhalefet Partilerine Çağrımızdır: Anayasa Değişikliğine HAYIR!

Biz aşağıda imzası bulunan kadın ve LGBTİ+ örgütleri, Anayasa'nın eşitlik ve laiklik ilkelerine açıkça aykırı ve ayrımcı Anayasa değişikliği teklifini reddediyor ve tüm muhalefet partilerini bu teklife karşı durmaya ve HAYIR demeye çağırıyoruz.

9.12.2022 tarihinde AKP; MHP, BBP'den 336 milletvekilinin imzasıyla TBMM Başkanlığı'na Anayasa'nın "din ve vicdan hürriyeti" başlıklı 24'üncü ve "ailenin korunması ve çocuk hakları" başlıklı 41'inci maddelerine ilişkin bir anayasa değişikliği teklifi sunmuştur. Önerilen haliyle değişiklik teklifi anayasanın ruhuna ve evrensel insan hakları normlarına açıkça aykırı ve ayrımcıdır. Ayrıca teklif anayasa yapım tekniği ve kamuoyunun gündemine getirilme biçimi bakımından da kabul edilemez niteliktedir.

Anayasalar, bir toplumu toplum yapan, kapsayıcı, çoğulcu ve kurucu temel metinlerdir. Anayasalar, hak ve özgürlükleri en üst düzeyde güvence altına alır ve herkesin doğuştan sahip olduğu evrensel insan haklarından eksiksiz ve eşit bir şekilde yararlanmasının teminatıdır. Bu nedenle insan haklarına saygılı demokratik hukuk devletlerinde anayasalar bir kişiye, gruba ya da zümreye imtiyaz tanıyamayacağı gibi yurttaşlar arasında ayrımcılık yaratan hükümler de içeremez. Türkiye Anayasası da, insan haklarına saygılı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olmanın gereği olarak "kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinde "herkesin kanun önünde eşit olduğunu" ve "devletin bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda olduğunu" garanti altına almaktadır.

Anayasa'da Yapılması Teklif Edilen Değişiklikler Anayasa'nın Eşitlik, Laiklik ve İnsan Haklarına Saygılı Olma İlkeleriyle Temelden Çelişmektedir.

1) Madde 24 bakımından: Değişiklik teklifi ile "din ve vicdan hürriyeti" başlıklı 24'üncü maddeye "temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ile kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanılmasının, hiçbir kadının başının örtülü veya açık olması şartına bağlanamayacağı" ve "hiçbir kadının dini inancı sebebiyle başını örtmesi ve tercih ettiği kıyafetinden

dolayı eğitim ve öğrenim, çalışma, seçme, seçilme, siyasi faaliyette bulunma, kamu hizmetlerine girme ile diğer herhangi bir temel hak ve hürriyeti kullanmaktan ya da kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanmaktan hiçbir surette yoksun bırakılmayacağı ve bu nedenle kınanamayacağı, suçlanamayacağı ve herhangi bir ayrımcılığa tabi tutulamayacağı" hükmünün eklenmesi öngörülmektedir.

Söz konusu değişiklik teklifiyle 24'üncü maddeye eklenmek istenen ilk fıkra bakımından değerlendirilmesi gereken, Türkiye'nin gerek Anayasası gerekse taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri doğrultusunda kimseye din ve inanç temelli ayrımcılık yapmama ilkesi ile hali hazırda zaten yükümlü olduğu gerçeğidir. Öyle ki:

- Anayasanın 10'uncu maddesine göre, kimseye cinsiyet, din veya mezhep temelli ayrımcılık yapılamaz ve "devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek" ve özellikle "haklardan yararlanmada kadınlarla erkekler arasında eşitliğin hayata

geçirilmesini sağlamak” zorundadır. Bu husus getirilmek istenen anayasa değişikliği teklifinin madde gerekçesinde de net bir şekilde ifade edilmiştir: Gerekçede “ülkemizin başı örtülü ve başı açık kadınları her türlü temel hak ve hürriyetini kullanabilmekte, kamu veya özel kesim tarafından sunulan mal ve hizmetlerden yararlanabilmektedir” denilmiş, “dini inancı sebebiyle başını örten ve kıyafet tercihinde bulunan kadınların maruz kaldığı ayrımcı uygulamaların Anayasa’ya aykırı olduğu” bizzat değişiklik gerekçesinde ifade edilmiştir. Ayrıca, Türkiye’nin bağlı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin “düşünce, vicdan ve din özgürlüğü” başlıklı 9’uncu maddesi ile sözleşmenin “ayrımcılık yasağı”nı düzenleyen 14’üncü maddesine göre Türkiye tüm yurttaşlarının “din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile ibadet özgürlüğünü ve dinini veya inancını açıklama özgürlüğü de dahil olmak üzere düşünce, vicdan ve din özgürlüğünü tesis etmekle yükümlüdür. Bununla birlikte, Türkiye, tarafı olduğu Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW) uyarınca, hiçbir kadının “politik, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni ve diğer sahalardaki insan hakları ve temel özgürlüklerinin tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını engelleyen veya ortadan kaldıran veya bunu amaçlayan ve cinsiyete bağlı olarak yapılan herhangi bir ayırım, mahrumiyet veya kısıtlamaya maruz bırakılmayacağını” temin ve tesis etmekle hali hazırda yükümlüdür.

24’üncü maddeye eklenmek istenen her iki fıkra birlikte değerlendirildiğinde, değişikliğin din ve vicdan hürriyeti açısından hak alanını genişletici değil, tam tersine, **hak alanını daraltıcı, ayrımcı ve laiklik ilkesiyle çelişkili** nitelikte olduğu görülmektedir. Öyle ki:

- Değişiklik önerisi, her türlü dini inancın gereği olarak kullanılan dini sembol veya kılık kıyafete yönelik bir serbesti içermemekte, yalnızca İslam dinin belli bir mezhebine yönelik ve cinsiyetinden bağımsız olarak herkesin değil, yalnızca kadınların kullandığı başörtüsüne yönelik birtakım düzenlemeler öngörmektedir. Devlet, din ve inanç özgürlüğünün hayata geçirilmesinde **yurttaşların sahip olduğu tüm din ve inançlara eşit mesafede durmakla yükümlüdür**. Ne var ki, 24’üncü maddeye getirilmek istenen düzenleme ile din ve vicdan özgürlüğü yalnızca belli bir dini inanç üzerinden tarif edilmektedir. Fıkarda yalnızca kadınların başörtüsünün referans alınması kadın bedeni üzerinden son derece dar, ayrımcı ve laiklik ilkesi ile çelişir bir şekilde kılık kıyafete ilişkin devlet müdahalesinin önünü açmaktadır.

- Söz konusu düzenleme, kadınlar arasında da “başlı açık-başlı örtülü” ayrımı yapması açısından son derece tehlikeli ve ayrımcıdır.** Türkiye tarihi boyunca farklı biçimleriyle var olan başörtülü kadınlara yönelik ayrımcılık, yine başörtülü ve başörtüsüz kadınların ve LGBTİ+’ların yıllardır süren ortak mücadelesi sonucu kazanımlarla sonuçlanmıştır.¹ Türkiye’de kadınlar dini inançları veya kılık kıyafeti fark etmeksizin gerek kamusal gerek özel alanda **kadın oldukları için** ayrımcılığa ve erkek şiddetine maruz kalmakta, patriyarka karşısında baskılanmakta, kamusal hayattan dışlanmaktadır. Kadınlar, sırf kadın oldukları için erkek şiddetine ve ayrımcılığa maruz kalırken, devletin yükümlülüğü, Anayasanın 10’uncu maddesinde açıkça belirtildiği üzere, **kadınlar arasında hiçbir ayırım yapılmaksızın kadına yönelik erkek şiddeti ve ayrımcılıkla mücadele etmek ve kadınlarla erkekler arasında fiili eşitliğin hayata geçirilmesini sağlamaktır.** Teklif, bu haliyle, erkeklerin, kadın bedeni üzerinde kurmaya çalıştıkları tahakkümün, kadınların ne giyip ne giyemeyeceklerine yönelik baskı ve normlarla kadınları hak özneliğinden ve kamusal alandan dışlamaya yönelik patriyarkal zihniyetin bir tezahüründen ibarettir.

2) Madde 41 bakımından: Gündemdeki teklif ile değişiklik yapılması öngörülen maddelerden diğeri ise Anayasanın “Ailenin korunması ve çocuk hakları” başlıklı 41’inci maddesine yöneliktir. Değişiklik ile maddeye “evlilik birliğinin ancak kadın ile erkeğin evlenmesi ile kurulabileceği” ifadesinin eklenmesi önerilmektedir.

- 41’inci maddeye getirilmek istenen değişiklik gerek Anayasaya gerekse Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerine açıkça aykırı ve ayrımcıdır; insan onuruna ve çoğulcu demokrasiye saldırı niteliğindedir.
- İlgili düzenleme, ilk bakışta evlilik birliğinin zaten ancak bir kadın ve erkeğin evlenmesiyle kurulabileceğini hüküm altına alan Türk Medeni Kanunu’nun ilgili hükümleri gereğince son derece gereksiz bir tekrarmış gibi görünse de, madde gerekçesine bakıldığında, değişiklik teklifinin evrensel insan hakları normlarına ve Anayasaya açıkça aykırı ve ayrımcı olduğu görülmektedir. Öyle ki madde gerekçesinde amacın “aile ve evlilik kurumunun her türlü tehlike, tehdit, saldırı, çürüme ve sapkın akımların dayatmalarına karşı korunması” olduğu ifadesine yer verilmiştir.
- Madde gerekçesinde yer alan “sapkın akımlar” kısaca aileyi koruma altında bu yasa ile lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve intersekslerin kastedildiği, son 2 senedir iktidarın en üst kademedeki yürüttüğü

açık hedef gösterme ve nefret siyasetinden dolayı tüm kamuoyunun malumudur. Anayasa'nın 10'uncu maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti'nde herkes kanun önünde eşittir" ve devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmekte yükümlüdür.

Anayasa'da güvence altına alınan eşitlik ilkesi gereği, bu yükümlülük lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve interseks kişiler için de aynen geçerlidir. Her ne kadar, maddede "cinsel yönelim" ve "cinsiyet kimliği" birer ayrımcılık temeli olarak sayılmamışsa da, maddede yer bulan "ve benzeri sebeplerle" ifadesi gereği, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli ayrımcılık da eşitlik ilkesi kapsamında yasaklanmaktadır.

- Türkiye'nin taraf olduğu gerek Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi ile Ekonomik, Sosyal Kültürel Haklar Sözleşmeleri başta olmak üzere Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Sözleşmeleri, gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi uyarınca, insan haklarından yararlanmada cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli ayrımcılık yapılamayacağı son derece açık bir şekilde ortaya konulmaktadır. Özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli ayrımcılık ve bu temelde yaşanan hak ihlallerine ilişkin külliyat sayılabilecek kadar gelişmiş bir içtihadı bulunmaktadır.
- Anayasa'nın 41'inci maddesinin değişiklik gerekçesinde ifade edilen "sapkın akım" ifadesi, LGBTİ+'ların Anayasanın Madde 10 kapsamında eşitlik ilkesi korumasından dışlanması, nefret söylemi ile açıkça hedef haline getirilmesi, insan-dışlaştırılması, ve başta Medeni Kanun ve Ceza Kanunu olmak üzere mevzuatta ayrımcı ve insan haklarına temelden aykırı bazı değişikliklerin önünün açılması gibi son derece tehlikeli sonuçlar ve riskler taşımaktadır. Ayrıca, Anayasada LGBTİ+'lara yönelik olarak "sapkın akım" gibi bir ifadenin yer alması, mahkemelerin önüne gelen başvurularda hak ve hizmetlere erişimde cinsel yönelim ya da cinsiyet kimliği temelli ayrımcılık ve hak ihlali tespiti yapmasının önüne geçecektir.
- Madde gerekçeleri Anayasaların yorumlanmasında tarihsel ve kültürel öneme sahip son derece önemli metinlerdir. Değişiklik teklifinin genel gerekçesinde "sapkın akım" ifadesinin dışında "kutsallık", "kültür ve medeniyet anlayışı", "güçlü aile", "insan tabiatına uygun birliktelik", "çürüme" gibi ifadeler yer verilmektedir. Tüm bu ifadeler evrensel insan hakları normlarıyla çelişmektedir ve iktidarın kadınlara ve toplumsal cinsiyet eşitliğine bakış açısını yansıtmaktadır. Toplumsal cinsiyet rollerinin kaynağının toplumsal cinsiyet normları

olduğunu reddeden, cinsiyetler arası tahakküm ilişkilerini görmezden gelen, kadınların toplumsal konumunu biyolojik özelliklerine indirgeyen bir bakış açısını dayatmaktadır. İnsan haklarına dayalı bir hukuk devletinin anayasasında yer verilmemesi gereken bu gibi muğlak ve ayrımcı ifadeler çoğulcu demokrasilere doğrudan bir tehdittir.

3) Söz konusu değişiklik teklifi sadece anayasanın ruhuna ve evrensel insan hakları normlarına açıkça aykırı ve ayrımcı olmakla kalmayıp, **anayasa yapım tekniği ve kamuoyunun gündemine getiriliş biçimi dolayısıyla da da kabul edilemez niteliktedir.**

- Demokratik hukuk devletlerinde anayasa değişiklikleri toplumun tüm kesimlerinin aktif katılımı ile ve son derece özenle yürütülmesi gereken yasa yapım süreçleridir. Söz konusu anayasa değişikliği teklifinin hazırlanmasında hiçbir kadın, örgütüne danışılmamış, tasarı toplumla hiçbir şekilde paylaşılmamıştır.
- Söz konusu anayasa değişikliği, sıklıkla referandum ihtimali ile birlikte anılmaktadır. Demokratik bir hukuk devletinde temel hak ve özgürlükler hiçbir surette referandum konusu yapılamaz.

Konu kadınların, çocukların ve LGBTİ+'ların hakları başta olmak üzere temel hak ve hürriyetlere geldiğinde Anayasayı uygulamayan, ihlal eden, Anayasaya aykırı bir şekilde İstanbul Sözleşmesi'nden çekilerek kadınların en temel haklarını yok sayanların Anayasa değişikliği teklifini reddediyoruz. "Erken evlilik" ya da "küçüğün rızası" adı altında çocuk istismarının yıllardır yasal olarak önünü açmaya çalışan, her fırsatta toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadınların kazanılmış haklarına saldıran, LGBTİ+'lara yönelik her gün nefret suçu işlenen bu siyasi ortamda anayasa değişikliği yapılamaz. Kadınların bedenleri, LGBTİ+'ların onurları, insan hak ve hürriyetleri siyasi malzeme yapılamaz. Devletin görevi, İstanbul Sözleşmesi'nin de vurguladığı üzere, bütünlüklü politikalar geliştirip uygulayarak şiddete maruz kalan kadın, çocuk ve LGBTİ+'ları şiddetten uzaklaştırmak ve şiddet dolu ailelere hapsedmemektir Bu anayasa değişikliği teklifini temelden reddediyor, tüm kamuoyu ve muhalefeti bu teklife karşı durmaya ve hayır demeye çağırıyoruz.

1 Türkiye'de Başörtüsü Yasaklarının ve Düzenlemelerinin Geçmişine yönelik bir inceleme için <https://www.dogrulukpayi.com/zaman-tuneli/turkiyede-basortusu-yasak-ve-duzenlemelerinin-gecmisi>

İMZACILAR:

- Adana Kadın Danışma Merkezi Sığınmaevi Derneği (AKDAM)
- Adana Kadın Platformu
- AĞ-DA Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dayanışma Ağı
- Akdeniz Antalya Aileleri Grubu
- Alevi Bektaş Derneği Kadın Meclisi
- Alevi Bektaş Federasyonu Kadın Meclisi
- Alevi Kadınlar Birliği
- Anadolu Güç Birliği Konfederasyonu'ndan Kadınlar
- Anadolu Kadın Hareketi Derneği
- Anka Üreten Kadın Derneği
- Ankara Gökkuşuğu Aileleri Derneği-GALADER
- Ankara Kadın Platformu
- Antakya Kadın Dayanışması
- Antalya Kadın Danışma Merkezi Ve Dayanışma Derneği
- Aramızda Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Derneği
- Avçılar Kadın Platformu
- Avrupa Alevi Kadınlar Birliği
- Avrupa Kadın Lobisi Türkiye Koordinasyonu
- Aydın Kadın Efeler Derneği
- Aydın LGBTİ+ Dayanışması
- Ayvalık Kadın İnisyatifi
- Bir Kadın Bir Hayat Derneği
- Birleşik Metal-İş Sendikası Kadın Komisyonu
- Bodrum Kadın Dayanışma Derneği
- Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği
- Cinsiyet Eşitliği Politikaları Derneği
- Çağdaş Hukukçular Derneği Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Komisyonu
- Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nden Kadınlar
- Çanakkale Feminist Dayanışma
- Çanakkale Kadın Platformu
- Çanakkale Muaf LGBTİA+
- Çankaya Kent Konseyi Kadın Meclisi
- ÇEKEV Çiğli Evka 2 Kadın Kültür Evi Derneği
- Çukurova LGBTİ Dayanışma
- Datça Kadın Platformu
- Demir Leblebi Kadın Derneği
- Demokratik Alevi Derneği'nden Kadınlar
- Demokratik Kadın Hareketi
- Denizli Kadın Platformu
- Denizli LGBTİ Aileleri Grubu
- Denizli Soroptimist Kulübü
- Direniş Renkleri
- DİSK Emekli-Sen Çanakkale Kadın Birimi
- DİSK Basın-İş'ten Kadınlar ve LGBTİ+'lar
- Diyarbakır Barosu Kadın Hakları Merkezi
- Diyarbakır Barosu LGBTİ+ Hakları Komisyonu
- Edirne Kadın Merkezi Danışma Derneği
- Ege Kadın Buluşması Platformu
- Ekmek ve Gül
- Elder Kadın Danışma Merkezi El Emeğini Değerlendirme Derneği
- erktolia
- Eşit Yaşam Derneği
- Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Çalışma Grubu
- Ev Hanımları Dayanışma ve Kalkındırma Derneği (EVKAD)
- Feminamfi
- Feminart Uluslararası Kadın Sanatçılar Derneği
- Fethiye Kadın Danışma Dayanışma Derneği
- Foça Barış Kadınları
- Genç Lezbiyen Gey Biseksüel Trans İnterseks Gençlik Çalışmaları ve Dayanışma Derneği
- Girişimci Kadınların Desteklenmesi Derneği
- Günebakan Kadın Derneği
- Hacettepe Üniversitesi Kuir Araştırmalar Topluluğu
- Halkevi Kadınlar
- Hatay Kadınlar Birlikte Güçlü
- Hatay Mor Dayanışma Kadın Derneği
- Havle Kadın Derneği
- HEVİ LGBTİ+ Derneği
- IKUIR
- İnsan Hakları Derneği Kadın Komisyonu
- İnsan Hakları Derneği Aydın Şubesi Kadın Komisyonu
- İstanbul Kent Konseyi Kadın Meclisi
- İstanbul Üniversitesi Eşitlik Topluluğu
- İzmir Kadın Dayanışma Derneği
- İzmir Kent Konseyleri Kadın Meclisleri Birliği
- İzmir LGBTİ+ Aileleri ve Yakınları Grubu
- Kadın Adayları Destekleme Derneği Ankara Şubesi
- Kadın Çalışmaları Derneği
- Kadın Dayanışması
- Kadın Dayanışma Vakfı
- Kadın Hakları Derneği
- Kadın Haklarını Koruma Derneği Denizli Şubesi
- Kadın İşçi Dayanışma Derneği
- Kadın Koalisyonu Uluslararası Çalışma Grubu
- Kadın Kültür Sanat Edebiyat Derneği
- Kadın Meclisleri
- Kadın Partisi
- Kadın Savunma Ağı
- Kadın Yazarlar Derneği
- Kadın Zamanı Derneği
- Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği
- Kadınlar Birlikte Güçlü
- Kadınlarla Dayanışma Vakfı - KADAV
- KAHDEM
- Kahraman Kadınlar Kooperatifi
- Kampüs Cadıları
- Karaburun Kadın Platformu
- Kaos GL
- Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği
- KAZETE Kadın Gazetesi
- Keskesor Amed LGBTİ+ Oluşumu
- Keskesor Dersim LGBTİ+ Oluşumu
- Keskesor Van LGBTİ+ Oluşumu
- Kepez Özgür Kadın Dayanışması
- Kamu Emekçileri Sendikalar Konfederasyonu (KESK) Kadın Meclisi
- Kıryama Kadın Dayanışması
- Kırmızı Biber Derneği
- Kırmızı Şemsiye Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği
- Kocaeli Ekmek ve Gül Kadın Dayanışma Derneği
- Kocaeli Kadın Platformu
- KuirAnka
- Kuir AYBÜ
- KuirMar (Marmara Üniversitesi LGBTİQAA+ Dayanışma Ağı)
- Kvinnofrigörelse I Förorten Stockholm
- Lambdaistanbul LGBTİ+ Dayanışma Derneği
- Lion Queer
- LİSTAG - LGBTİ+ Aileleri ve Yakınları Derneği
- Lotus Kadın Dayanışma ve Yaşam Derneği
- Mardin Şahmaran Kadın Platformu
- Mavigöl Kadın Derneği
- Mersin Lgbt 7 Renk Derneği
- Mersin Bağımsız Kadın Derneği
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı
- Mor Dayanışma Kadın Derneği
- Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
- Mor Sarmaşık
- Muamma LGBTİ+ Derneği
- Muğla Kadın Dayanışma Grubu
- Ordu Kadını Güçlendirme Derneği
- Özgür Renkler Derneği
- Pembe Hayat LGBTİ+ Dayanışma Derneği
- Patiska - Yaşlılıkta Kadın ve Teknoloji Platformu
- Puduhepa e.V.
- Rosa Kadın Derneği
- Sensiz Bir Eksik Derneği
- SES Eşitlik ve Dayanışma Derneği
- Seyhan Kadın-Çocuk Dayanışma Eğitim ve Kültür Derneği
- Sosyal Politika, Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği (SPoD)
- Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Kadın Komisyonu
- Star Kadın Derneği
- Şanlıurfa Yaşam Evi Kadın Dayanışma Derneği
- Tarlabası Toplum Merkezi'nden Kadınlar ve LGBTİ+'lar
- TJA (Tevgera Jinên Azad/Özgür Kadın Hareketi)
- Toplumsal Rehabilitasyon Derneği'nden Kadınlar
- Türk Kadınlar Konseyi Derneği Denizli Şubesi
- Türk Kadınlar Birliği
- Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği
- Türkiye Gazeteciler Birliği Kadın ve LGBTİ Komisyonu
- Türkiye İşçi Partili Kadınlar
- Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu
- TÜKD Antalya Şubesi
- TMMOB Adana İKK Kadın Çalışma Grubu
- TMMOB İstanbul İKK Kadın Komisyonu
- TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu
- Troida Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi
- TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu
- Uçan Süpürge Vakfı
- Urla Kadın Dayanışma Derneği
- Urla Kadın Platformu
- ÜniKuir Derneği
- Üniversiteli Feminist Kolektif
- Yalnız Yürümeyeceksin
- Yeni Demokrat Kadın
- Yeni Mahalle Kent Konseyi Kadın Meclisi
- Yoğurtçu Kadın Forumu
- 7 Renk LGBT Mersin
- 17+ Alevi Kadınlar
- 17 Mayıs Derneği
- 18 Haziran LGBTİ+ Dayanışma Derneği
- 29 Ekim Kadınları Derneği
- 78'liler Girişimi'nden Kadınlar
- 87 İnisyatifi (87 Ayrımcılık ve Nefret Suçlarıyla Mücadele İnisyatifi)'nden Kadınlar

Adana

Ankara-Batıkent

Jin Jiyan Azadi: Türkiye'deki İran'a Destek Eylemleri

İranlı Kürt Jına Mahsa Amini, saçının bir kısmı görüldüğü gerekçesiyle ahlak polisi tarafından gözaltına alındı. 16 Eylül 2022 tarihinde gözaltı sırasında polis şiddeti sebebiyle öldüğü ortaya çıktı. Bunun üzerine İran'da kadınların öncülüğünde "Jin Jiyan Azadi" ve "Zen Zendegi Azadi" sloganlarıyla sokak eylemleri başlatıldı. İran'da kadınların maruz kaldığı erkek-devlet şiddetine karşı özgürlükleri, hakları ve hayatları için başlatılan ve gitgide kalabalıklaşan eylemler tüm ülkeye yayıldı. Bu eylemler İran'da yaşayan ve şu anki iktidara karşı olan herkesin bir parçası olduğu, sokaklara bu sözle çıktığı bir hale geldi. İran'daki eylem ve isyanlar medya aracılığıyla diğer ülkelerde de yankı ve destek buldu. Birçok ülkede eş zamanlı eylemler organize edilmeye başlandı. Bu ülkelerden birisi de Türkiye'di. Konsolosluk önünde ve İstiklal Caddesi'nde İranlı kadınların inisiyatifile başlatılan eylemler Türkiye kadın hareketi tarafından da

sahiplendi. 21 Eylül tarihinde İran Başkonsolosluğu'nun önünde "Mahsa Amini için özgürlüğümüz için İran'da, Türkiye'de ve her yerde isyandayız!" sözüyle gerçekleşen eylemden sonra eş zamanlı bir eylem organize edildi. 2 Ekim tarihinde dünyadaki birçok ülkede "Jin Jiyan Azadi" sözüyle Türkiye'nin en az 15 ilinde "İran'da, Türkiye'de ve Her Yerde Özgürlük!" sözüyle İranlı kadınlarla dayanışmak için sokak eylemleri yapıldı. Mahsa Amini'nin öldürülmesi tüm dünyada erkek-devlet şiddetine karşı mücadele eden biz kadınların öfkesi oldu. Örgütlenen bu şiddete karşı tek çözümün sınır tanımayan kadın dayanışması ve ortak mücadelemiz olduğunu biliyoruz.

Yaşasın kadın dayanışması!

Kadın dayanışmamız sınırları aşıyor!

Sizler için Türkiye'nin birçok ilinde gerçekleşen eylemlerden fotoğrafları derledik.

Ankara

Antalya

Antalya

Artvin

Aydın

Balıkesir Altınoluk

Balıkesir Burhaniye

Bursa

Bursa

Canakkale

Çorum

Denizli

Dersim

Dikili

Diyarbakır

Gaziantep

Hatay

İstanbul Kartal

İstanbul

İzmir

İzmir

İzmir

Kocaeli

Mersin

ODTÜ

ODTÜ

Samsun

Sinop

Tarsus

Tüm Engellemelere ve Yasaklara Rağmen Kadınlar 25 Kasım'da Sokaklardaydı!

Tuğçe Canbolat

Pek çok ilde hukuka aykırı yasaklarla 25 Kasım eylemleri engellenmeye çalışılsa da 25 Kasım Kadınlara Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nde Türkiye'nin birçok yerinde kadınlar ve LGBTİ+'lar sokaklardaydı. İstanbul'da en az 216 kadın ve LGBTİ+ gözaltına alındı, kadına yönelik şiddetle mücadele gününde polisler kadınlara şiddet uyguladı, saçlarını

çektii hatta bir kadının bacağını kırdı. İstanbul dışında Hakkari, Cizre, Van, Ağrı, Diyarbakır ve Erzurum'da da 25 Kasım için sokağa çıkan kadınlara polis saldırdı, kadınların eylemleri engellenmeye çalışıldı. Pek çok ilde ise sokaklara çıkan kadınlar erkek-devlet şiddetine karşı isyanını bir kez daha yükseltti. Bu eylem ve etkinliklerden fotoğrafları Mor Bülten'in bu sayısında sizler için derledik.

Mersin (Kaynak: sendika.org)

Tarsus (Kaynak: sendika.org)

Bartın (Kaynak: sendika.org)

İstanbul

Antalya

Antalya

Aydın

Manisa

Balıkesir

Eskişehir (Kaynak: Ekmek ve Gül)

Kayseri

Muğla

Kocaeli

Fethiye

Didim

Küçükkuyu

Kuşadası

Diyarbakır

Van

Ankara (Kaynak: sendika.org)

İzmir (Kaynak: sendika.org)

İskenderun (Kaynak: sendika.org)

Artvin (Kaynak: sendika.org)

Hatay (Kaynak: sendika.org)

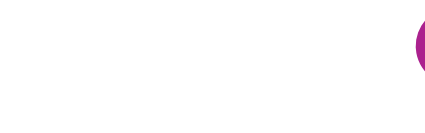
Samsun (Kaynak: sendika.org)

Adana (Kaynak: sendika.org)

Bursa (Kaynak: sendika.org)

Burhaniye

Kadın Koalisyonu 20. Yıl Buluşması

Ezel Buse Sönmezocak

Resmi kuruluşu 2002 senesine kadar uzanan Kadın Koalisyonu, 20. yaşını 8-9 Ekim 2022'de bileşeni olan örgütlerden yaklaşık 150 katılımcıyla Antalya'da gerçekleştirdiği bir etkinlik ile kutladı. Bileşeni olduğumuz ve çok sayıda çalışma grubunda birlikte çalışma fırsatı bulduğumuz Kadın Koalisyonu'nun 20. yaşını kutladığı bu buluşmaya KİH-YÇ olarak biz de katıldık ve çalışmalarımızdan bahsettiğimiz kısa sunumlar gerçekleştirdik.

İki gün boyunca Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen bileşen temsilcileri Kadın Koalisyonu ile nasıl bir araya geldiklerini ve birlikte yerel, ulusal ve uluslararası alanda yürüttükleri mücadeleye ilişkin deneyimlerini aktarırken geleceğe ilişkin de birlikte düşünme ve yol haritası çıkarma fırsatı buldu. İlknur Üstün yaptığı açılış konuşmasında Kadın Koalisyonu'nun nasıl ve hangi ilkeler temelinde bir araya geldiğini anlattı. Her ne kadar çalışmalar 2002 senesinden daha önceye dayansa da koalisyonun çalışmalarına resmi olarak 2002'deki erken seçimin ardından yapılan çağrıya yanıt veren 45 kadın örgütüyle başladığını ve yıllar içinde giderek güçlendiğini ve büyüdüğünü vurguladı.

Açılış konuşmalarının ardından Kadın Koalisyonu bileşenleri kısa sözler olarak koalisyon ile birlikte örgütlenme ve çalışma deneyimlerine ilişkin aktarımda bulundu. Toplantıya katılmayan bileşen temsilcilerinin 20. Yıl Buluşması için hazırladığı videolar hep birlikte izlendi. Daha sonra Kadın Koalisyonu'nun çalışma grupları vasıtasıyla yürüttüğü kampanya ve çalışmalar hakkında kısa sunumlar yapıldı. Bu kapsamda Kadın Koalisyonu'nun izleme çalışmalarının bir parçası olarak yürütülen *Zor Zamanlarda Kadın Olmak* adlı raporun hazırlık süreci, belediyelere yönelik izleme çalışmaları, iç güvenlik ve seçim yasası konularında yapılan çalışmalar ile ilgili aktarım yapıldı ve İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme bildirimine üzerine Kadın Koalisyonu'nun yürüttüğü kampanyaya ilişkin bilgi verildi.

Kadın Koalisyonu'nun bileşenleri olarak koalisyonun 20. yaşını kutlamak için bir araya geldik

Buluşmada Kadın Koalisyonu'nun uluslararası alandaki çalışmalarına ilişkin de sunumlar gerçekleşti. Koalisyonun uluslararası çalışma gruplarında KİH-YÇ'yi temsilen aktif olan Şehnaz Kıymaz, Berfu Şeker ve Ezel Buse Sönmezocak yaptıkları sunumlarda uluslararası savunuculuk faaliyetleri, yürütülen kampanyalar ve üye olunan uluslararası platformlar konusunda bilgi paylaştı. Buluşmanın son oturumunda ise Kadın Koalisyonu'nun yakın ve orta vadeli plan ve politikaları üzerine konuşuldu. Türkiye'nin dört bir yanından gelen koalisyon bileşenleri, pandemi sonrası ilk kez büyük bir kalabalık olarak bir araya gelmenin verdiği mutlulukla iki günlük buluşmadan –duygusal anlar yaşansa da– bolca kahkaha, umut, şarkı, dans ve dayanışma coşkusu ile ayrıldı.

Biz de KİH-YÇ olarak bileşeni olduğumuz Kadın Koalisyonu'nun 20'inci yılını tekrar kutluyor, "Yaşasın feminist dayanışmamız!" diyoruz.

25. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı bu sene 12-13-14 Kasım tarihlerinde Diyarbakır'da Rosa Kadın Derneği'nin ev sahipliğinde gerçekleşti

25. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı Bu Yıl Diyarbakır'da Gerçekleşti

Damla Eroğlu

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın daimi sekreteryasını yaptığı 25. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı bu sene 12-13-14 Kasım tarihlerinde Diyarbakır'da Rosa Kadın Derneği'nin ev sahipliğinde gerçekleşti. KİH-YÇ olarak katıldığımız bu etkinlik bizim için çok heyecan vericiydi çünkü pandemi nedeniyle çevrimiçi yapılan kurultaylardan sonraki ilk yüz yüze etkinlikti. Hem feminist gündemimizi bir araya gelerek konuşmak çok besleyiciydi hem de uzun süredir görmediğimiz arkadaşlarımızla hasret gidermek bizim için büyük mutluluktu. Kurultay sayesinde Türkiye'nin dört bir yanından KİHEP grup yönlendiricisi arkadaşımızla da buluşma fırsatı bulduk. Buna vesile olan, bir araya gelmemizi sağlayan Mor Çatı'ya, sığınaklar kurultayı bileşenlerine, ev sahibi Rosa Kadın Derneği'ne çok teşekkür ederiz.

"Aile Odaklı Devlet Politikaları Kadına Yönelik Erkek Şiddetiyle Mücadeleyi Nasıl Güçsüzleştiriyor?" başlığıyla gerçekleşen kurultayın yürüttüğü tartışmayı ve bu tartışmadan çıkan talepleri sizlerle doğrudan paylaşmayı önemli buluyoruz. Aşağıda kurultayın sonuç metnine yer veriyoruz.

Pandemi nedeniyle uzun süredir göremediğimiz arkadaşlarımızla 25. Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı'nda bir araya geldik ve feminist gündemlerimizi konuşma fırsatı bulduk

Kurultayda ortaklaşılın mücadele başlıklar ve talepler:

1. Hukuksuz bir şekilde alınan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı iptal edilmeli ve İstanbul Sözleşmesi'ne yeniden imzacı olunmalı.
2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın adı değiştirilerek, "Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakanlığı" olmalı.
3. Devlet sığınaklarının ve ŞÖNİM'lerin işleyişinde ve denetiminde kadın örgütleri de söz sahibi olmalı ve denetim mekanizmalarına dahil edilmeli. Bu kurumlarda kadın bakış açısına sahip kişiler çalıştırılmalı ve çalışanlar ile şiddet alanında çalışan kadın örgütleri arasında düzenli toplantılar yapılmalı ve şiddet verileri paylaşılmalı.
4. Kadına yönelik şiddet alanında nitelikli veri tutulmalı ve kamuoyuyla düzenli şekilde paylaşılmalı.
5. Sadece şiddete maruz kalan kadınlara hizmet sağlamak üzere uzmanlaşmış destek sağlayan, 7/24 ulaşılabilir bir telefon hattı oluşturulmalı. Hattı yanıtlayanlar sadece polise ya da başka kuruma yönlendirme işlevi görmemeli, kadının ihtiyaç duyduğu bütüncül desteği sağlayabilmeli.
6. Sığınaklar ve dayanışma merkezleri için uzmanlaşmış personel istihdamı sağlanmalı ve personelin güçlendirilmesi için sürekli eğitimler, süpervizyon ve psikoterapi destekleri sunulmalı. Çalışacak personelin tamamı kadınlardan oluşturulmalı. Personeller arasındaki rol dağılımı adil yapılmalı, kadınların ihtiyacına göre belirlenmeli ve psikolog, sosyal çalışmacı, idareci gibi ayrımlar net şekilde yapılmalı.
7. Kadınlara destek veren tüm kurumlar ve mekanizmalarda (sığınak, dayanışma merkezleri, 7/24 telefon hattı, sosyal hizmet merkezleri, barolar vb. birimlerde) çok dilli destek sağlanabilmeli.
8. Kadınlara çocukları için sağlanan sosyo-ekonomik destek (SED) sığınakta kalan kadınlar için de sağlanmalı. Şiddete maruz kaldığı ve ihtiyaç duyduğu halde düzenli bir ekonomik destek alamayan evlenmemiş ya da çocuksuz kadınların ihtiyaçları gözetilerek düzenli ekonomik desteklerden yararlanabilecekleri sosyal hizmet modelleri oluşturulmalı. ŞÖNİMLer kurumlar arası koordinasyonu sağlayarak kadının ihtiyaç duyduğu sosyal desteklere erişimini mümkün kılmalı.
9. Sığınaklarda kadınlar ve çocuklar için düzenli ve nitelikli sosyal çalışma yürütülmeli. Her kadının ve çocuğunun mutlaka bir sosyal çalışmacısı olmalı. Sığınakların ve dayanışma merkezlerinin fiziki yapısı çocuklar da düşünülerek planlanmalı. Özellikle kadın ve çocukların farklılaşan ihtiyaçları ve engellilik durumları da bu doğrultuda göz önüne alınmalı.
10. 12 yaş üstü oğlan çocuklarının sığınaklara kabulünü engelleyen yönetmelikteki ilgili madde tüm çocukların cinsiyetleri fark etmeksizin sığınaklara kabulünü mümkün kılacak şekilde değiştirilmeli. Sığınakta yaşaması mümkün olmayan kadın ve çocuklar için yönetmelikteki ev desteği de fiili olarak sağlanmalı.
11. Trans, mülteci ve göçmen, kimliksiz, 60 yaş ve üzeri kadınların sığınak kabullerindeki engeller ve belirsizlikler ortadan kaldırılmalı.
12. Sığınakta kalan kadınların çocukları için kreş desteği sağlanmalı. Özellikle 0-3 yaş arasındaki çocuklar için olan kreşlerin sayısı, ücretsiz kreş desteği, okul sonrası etüt ve eğitim merkezlerinin sayısı artırılmalı. Yerel yönetimler ve sosyal hizmet merkezleri kadınların bu desteklere ulaşabilmesini kolaylaştırmalı.
13. Kolluk kuvvetleri ve adli mekanizmalar 6284 kapsamındaki koruyucu ve önleyici tedbirlerin gereğini yerine getirmeli. 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen koruyucu ve önleyici tedbirlerin takibi kolluk kuvvetleri ve ŞÖNİM tarafından yasal mevzuata uygun şekilde yapılmalı, tedbirleri ihlal edenler hakkında şikayet süreci işletilmeli. Şiddet uygulayan aile üyeleriyle işbirliği yapma, kadınları faille barışmaya zorlama, tutanak tutmama, suç duyurusunu işleme almama, darp raporu vermeme gibi kötü uygulamalar cezalandırılmalı.
14. ŞÖNİM'ler üzerinden yapılan kabuller veri olarak doğru ve sağlıklı tutulmalı. Bunun yanında kadın örgütleri ve ilgili kuruluşlar ile sayısal olarak düzenli veri paylaşılması sağlanmalı.

15. Adli yardıma başvuran şiddete maruz kalmış kadınlara belge istenmeden hızlıca avukat atanması yapılmalı, kadının bilgilerinin gizliliği ilkesine önem verilmeli. Aynı şekilde şiddete maruz kalmış kadınların, mülteci ve LGBTİ+ olarak ayırt edilmeksizin eşit biçimde adalete erişebilmesi için adli yardımdan dava alan avukatlara özel meslek içi eğitim verilmeli, süpervizyon almaları sağlanmalı. Atama listesinde sadece kadın avukatlar olmalı ve şiddet konusundaki yaklaşım ve çalışmalar standartlaştırılmalı.
16. Yerel yönetimler kadına yönelik şiddetle mücadele için uzmanlaşmış sosyal hizmetler sunmayı önceliklendirmeli. Sığınak açması gereken belediyeler sığınak açmalı ve buna göre personel istihdam etmeli. Nüfusu 100.000'i geçen belediyelerin sığınak açma yükümlülüğüne benzer şekilde, nüfusu ne olursa olsun her belediyenin kadın danışma merkezi olması gerekliliği mevzuata eklenmeli. Her belediye kendi yerinde şiddete maruz kalan kadınların erişebileceği mekanizmaların bilgisinin yaygınlaştırılması için görünürlük çalışmaları yapmalı.
17. Yerel yönetimler kadına yönelik şiddetle mücadelede aile odaklı politikaların etkisini azaltacak toplumsal cinsiyet eşitsizliğine duyarlı somut adımlar atmalı, alanda çalışma yürüten bağımsız kadın ve LGBTİ+ örgütleri ile etkin işbirlikleri geliştirmeli, stratejik planlarının ve yerel eşitlik eylem planlarının oluşturulmasında bu örgütleri aktif olarak dahil etmeli. Bu planlamalarda mutlaka kadına yönelik şiddetle mücadele özelinde bütçe ayrılmalı. Özellikle sığınak ve dayanışma merkezi çalışanlarının Kurultaylara katılımları politik olarak desteklenmeli, engellemelerin önüne geçilmeli ve katılım için bütçe ayrılmalı.
18. Kürt illerinde kayyum uygulamalarının yerel yönetim sistemi içerisindeki kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarını tamamen ortadan kaldırdığı görülmektedir, bu uygulamalara son verilmeli.
19. Çocukların evlilik yoluyla istismarı konusunda çocuğu evliliğe zorlayan aileye, kişilere, evliliği gerçekleştiren memurlara cezai yaptırımlar uygulanmalı ve Medeni Kanun'da evlilik yaşı 18 yaşına yükseltilmeli.
20. Şiddete maruz kalan çocuklar için okullarda destekleyici mekanizmalar geliştirilmeli, Milli Eğitim Bakanlığı'nın personel kadrosuna sosyal hizmet uzmanları eklenerek, okullarda okul sosyal çalışmacısı istihdam edilmeli.
21. Şiddet faili ile karşılaşmak istemeyen ve uzman desteğine ihtiyaç duyan kişiler için işletilmesi gereken Adli Görüşme Odaları, yalnızca cinsel istismar davalarında değil, boşanma davalarında da çocukların görüşlerinin alınması için kullanılmalı.
22. Çocuk istismarının önlenmesi ve istismara uğrayan çocuklara bilinçli ve etkin bir şekilde destek verilmesi amacıyla kurulan Çocuk İzlem Merkezleri yönetmeliğe uygun şekilde işlemeli, bu merkezlerin kapasiteleri ve sayıları artırılmalı, ifade alma süreci tek elden ve hızlı bir şekilde yürütülmeli.
23. Göçmen çocuklar dahil tüm çocukların doğrudan başvurabileceği ve destek alabileceği 7/24 çalışan bir acil yardım hattı olmalı.
24. Çocukla temas eden her alanda çalışan kamu personelleri için (sağlık, eğitim, kolluk kuvvetleri, göç birimleri, adli vs.) toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet, çocuklarla iletişim, çocuk hakları, çocuk odaklı yaklaşım ve şiddetin çocuklar ve ebeveynler üzerindeki ruhsal etkileri üzerine meslek içi eğitimler düzenlenmeli. Bu eğitimler bağımsız olarak çocuk hakları alanında çalışan uzmanlar tarafından verilmeli ve uzman havuzu oluşturulmalı.
25. Babası tarafından şiddete ya da istismara maruz kalmasına rağmen babasıyla görüş kararı verilen çocuklar, çocuk teslim merkezleri üzerinden babaya teslim edilirken merkezde bulunan uzmanların görüşü dikkate alınmalı ve uzmanların uygun bulmadığı durumlarda çocuğun şiddet uygulayana teslimi engellenmeli.
26. Kadınların cinsel şiddete dair hizmet aldığı baro, hastaneler, aile ve toplum sağlığı merkezleri, okullar, sosyal hizmet merkezleri ve adliyeler başta olmak üzere tüm kurumlardaki ilgili çalışanlar cinsel şiddet ve cinsel şiddetin etki ve dinamiklerine dair bilgi sahibi olmalı. Bu kurumlar kadından yana bakış açısı ile çalışmalı.
27. Cinsel şiddet konusunda bütüncül ve uzmanlaşmış desteği bünyesinde toplayan ve önleyici çalışmalar da yürüten, acil ve kısa dönem desteğin yanı sıra uzun süreli sosyal destek veren, acil tıbbi ve adli müdahale desteği verebilen, uzman personelin çalıştığı tecavüz kriz merkezleri/cinsel şiddet kriz merkezleri kurulmalı, bu kurumların nasıl çalışması gerektiğine dair, kamu kurumlarının yanı sıra kadın ve LGBTİ+ örgütlerinin de dahil olduğu çalışma grupları kurulmalı.

28. Cinsel şiddet sonrası hukuki, sosyal, sağlık, ruhsal alanlarında destek veren tüm kamu kurumları bu süreci birbirleri ile koordinasyon içerisinde yürütmeli. Cinsel şiddet sonrası verilen tüm destekler içine psiko-eğitim ve psikolojik ilk yardım da dahil edilmeli. Verilen destekler şiddetin dinamiklerine hakim ve feminist perspektifle çalışan kadınlar tarafından sağlanmalı.
29. Cinsel şiddetle mücadele kapsamında kadınlara destek veren profesyoneller, kadınları sürece, süreç içinde neler olabileceğine dair bilgilendirmeli, fakat ne yapmak istediğine kadın kendisi karar vermeli.
30. Cinsel şiddet ile ilgili şikayet sürecinde kadının beyanı esas alınarak soruşturma süreci başlatılmalı, soruşturmaya başlaması için somut delil aranmamalı, etkin soruşturma yürütülmeli. Delil olması durumunda, fiziki ve ruhsal deliller şiddetin etki ve dinamiklerine dair deneyimli olan kolluk ve sağlık profesyonelleri tarafından nitelikli bir şekilde toplanmalı ve raporlanmalı, şiddete maruz kalanın ifadesi yalnızca bir defa alınmalı, tekrar tekrar ifade vermek zorunda bırakılmamalı.
31. Kadınlara cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ve olası gebelikle ilgili muayene ve bilgilendirme yapılmalı, istenmeyen gebeliği önleme ve sonlandırma ile ilgili araçlar ve seçenekler sunulmalı. İstenmeyen gebeliği önleyici yöntemler ve kürtaja erişim önündeki engeller kaldırılmalı. Evli kadınların kürtaj işlemi koca izni kaldırılmalı.
32. Kadın ve çocuklara yönelik şiddetle mücadelede ilgili tüm kurumların cinsel şiddete dair yaklaşımını, izlenecek destek çalışmalarının ilkelerini belirleyen tutum ve politika belgeleri geliştirmeli ve cinsel şiddetle mücadelede sunulacak hizmetler için kamu kurumlarında yeterli bütçe ayrılmalı.
33. Kadına yönelik şiddete dair hukuki süreçler etkin bir şekilde yürütülmeli, kanunda yazılı metne bağlı kalınmalı, tedbir nafakası, velayet vb. konularda hakim keyfililiğinin önüne geçilerek, failer hukuka uygun bir şekilde, gerektiği gibi cezalandırılmalı.
34. Şiddet davalarında arabuluculuk sistemi olamayacağı ve boşanma davalarında arabuluculuğun yasak olduğu bilgisi yaygınlaşmalı. Ayrıca kadın, arabulucu istemediğini talep ederse arabulucu tarafından kesinlikle aranmamalı ve ikna edilmeye çalışılmamalı.
35. Nafaka ve velayet taleplerinden istenen belgelerin temini gibi boşanma davasının süresini uzatan, tedbir ve nafaka kararlarında kadınları zorlayan aile bütünlüğü odaklı uygulamalar ortadan kaldırılmalı.
36. Yaşadığı şiddetle mücadele etmeye çalışırken kendi işini kuran ya da var olan işini sürdürmeye çalışan kadınlara vergi indirim, işyeri kira desteği gibi kolaylaştırıcı destekler sağlanmalı.
37. Yaşadıkları şiddet sebebiyle kadınların çalışma hayatının olumsuz etkilenmesinin önüne geçen düzenlemeler iş sözleşmelerine eklenmeli, işyeri davranış kuralları oluşturulmalı. Kadın personellere yönelik erkek şiddeti söz konusu olduğu durumda kadının yerinin değiştirilmesi ya da iş akdinin sonlandırılması gibi kadına yönelik düzenlemeler değil faile yönelik yaptırımlar uygulanmalı.
38. Şiddete maruz kalan kadın iş yeri değişikliği talep ediyorsa somut delil aranmaksızın talebi yerine getirilmeli.
39. Kamu görevlileri veya nüfuzlu kişilerin fail olduğu şiddet olaylarında, failin ve/veya başvuru idari/adli mekanizmalarda çalışanların (mağdur suçlayıcı, ırk, inanç, yaşam tarzı, düşünce biçimi gibi insani değerlere ve kişilik haklarına dönük) nefret söylemi ve şiddet içeren yaklaşımları cezalandırılmalı.
40. Kamu görevlileri ya da nüfuzlu kişilerin fail olduğu şiddet başvurularında, failerin devlet görevlileri tarafından korunmasından vazgeçilmeli. Şiddete maruz kalan kadın ve çocukların gerekli destekleri ve adalete erişimi sağlanmalı, idari ve yargısal birimlerin cezasızlık pratiklerinin önüne geçecek tedbirler alınmalı.
41. Ekonomik krizin derinleştiği yoksulluk koşullarında kadınları aileden alabileceği desteklere mahkum etmeyen ve ekonomik olarak güçlendirecek politikalar geliştirilmeli. Kadınların aile ilişkilerinden bağımsız bir hayat sürebilmelerini garanti altına alacak sosyal destekler garanti altına alınmalı.
42. Devletin aileyi koruma adı altında kadınları ve LGBTİ+'ları hedef gösteren, 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasının önüne geçen, yasayı uygulamaktan sorumlu olan kamu aktörlerinin kanaatini kadınlar aleyhine etkileyen, şiddeti meşrulaştıran politika ve söylemlere, kadın ve LGBTİ+ örgütlenmelerine yönelik polis ve yargı tacizine, baskı, çıplak arama gibi şiddet ve tutuklamalara son verilmeli.

Görmezden Gelinen Adalet mi Translar mı?: Esat Eryaman Olayları ve Dava Hakkında

Evrin Demirtaş - Senem Doğanoğlu

Eryaman-Esat davası: Savcı'nın talebiyle yeniden bilirkişiye gidecek

ARKA PLAN: NELER OLDU?

2006 yılının Nisan ayında KC Grup adlı bir inşaat firmasının Eryaman'ı "soylulaştırma" çalışmalarıyla orada yaşayan seks işçisi trans kadınlara yönelik ilk saldırılar başladı. 30 seks işçisi trans kadın taşlar, sopalar, kurşunlamalar ve ev baskınlarıyla yerlerinden edildi. Saldırganlar sadece transların çalıştıkları caddeye değil, evlerine de giderek şiddet uygulamaya devam etti.¹ Ankara'nın Eryaman bölgesinde bulunan Şehit Osman Avcı Karakolu'na 24 trans kadın şikayette bulundu. Bilinen isimler, plakalar ve Ş.T. şikayet edildi. Şikayetlerden bir sonuç alınamadı. Ayrıca yerlerinden edilen trans kadınların bir kısmı Mersin'e gitmek zorunda kaldığı için süreç takip edilemez hale geldi.²

Eryaman'daki saldırılardan sonra trans kadınlar, olayları protesto etmek amacıyla Haziran 2006'da Ankara'da yürüyüş düzenledi. Eryaman'da yaşayan translara karşı sürdürülen sistematik saldırıları protesto etmek için Lambdaistanbul LGBTT Dayanışma Derneği'nden de 30 kişi İstanbul'dan Ankara'ya geldi.

"Teşhirci değil travestiyiz", "Travesti kimliğimiz engellenemez", "Ayşe Fatma'yı, Ahmet Mehmet'i, birbirlerini sevebilmeli", "Mehmet Barış'ı seviyor", "Seks işçiliği kader değildir" yazılı pankartlar hazırlayan trans kadınlar Kurtuluş Parkı'nda toplandı.

2007 yılının Ocak ayında saldırılar Esat'a sıçradı. 13-14 Ocak'ta Etlik, Kurtuluş ve Ballıbaşa'da satırlı saldırılar, fiziksel şiddet ve gasp olayları yaşandı. Sonradan çeteyle bağlantısı olduğu anlaşılan A. adındaki şahıs trans kadınları çete saldırılarından "korumak" adı altında kişi başı 5 bin TL haraç talep etti ve bu haracı ödemeyen trans kadınları ölümle tehdit etti. Bu olayların ardından birçok kez suç duyurusunda bulunuldu ancak şikayetlerden sonuç alınamadı.

Bu olaylardan sonra kurulan Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği ve eylemciler tarafından Ankara'da her perşembe mumlu oturma eylemleri yapıldı.³

Katili hala bulunamayan Dilek İnce 10 Kasım 2008'de Etlik'te arabasının içinde pompalı tüfikle öldürüldü. Dilek İnce davada tanık makamındaydı ve eylemlerde yer aldı.

BİR YILAN HİKAYESİ: 16 YILDIR EKSİK HUSUSLARIN GİDERİLEMESİ

Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2007/250 E. sayılı dosyasında sanıklar hakkında yapılan muhakeme neticesinde 17 Ekim 2008 tarihinde sanıkların nitelikli yağma ve nitelikli yağmaya teşebbüs suçlarından beraatlarına, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak suçundan ve basit ve silahlı yaralama suçlarından mahkumiyetlerine karar verildi. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2009/6098 sayılı tebliğnamesi ile örgüt kurmak suçu yönünden onama, yağma yerine kasten yaralamadan hüküm kurulması yönünden bozma ve ayrıca A.G. ile ilgili yağma ve yağmaya teşebbüsten de ayrı olarak hüküm kurulmasını talep etti. Yargıtay 6. Ceza Dairesi vekaletname ve tebligat yönünden eksikliklerin tamamlanması talebiyle dosyayı 12 Kasım 2013 tarihinde iade etti ve mahkemedeki eksikliğin giderilmesi ile dosyanın esastan Yargıtay'a gelmesi 11 Aralık 2018 tarihini buldu.

Yargıtay 6. Ceza Dairesi, ilk derece mahkemesinin suç örgütü yönünden mahkumiyet kararının ve yağma ile yağmaya teşebbüs yönünden beraat kararının eksik araştırma yönünden bozulmasına karar verdi. Mahkeme de uyma kararı sonrası serbestlik ilkesi gereği tensip ile eksiklikleri tamamlamaya devam ediyor.

Bozmadan önce ilk derece mahkemesinin suç örgütünün varlığı yönünden delillerin hukuki değerlendirmesinin gelinen aşamada yeterli olduğu ortada olsa da gerekçeli kararda öncelikle tespit edilmesi gereken husus müdahillerin kolluk beyanları dikkate alındığında kendilerine saldıran grubun 8-10 kişi olduğudur. Bu beyanlar dikkate alındığında "olay yerinde sanıklar dışında başkaca 'saldırganların da' olduğu anlaşılmakta ve dolayısıyla iddia edilen çanta alma şeklindeki gaspın faillerinin başka kişilerde olabileceği ihtimali bulunmaktadır." şeklinde yapılan tespitini takiben TCK madde 220/1 kapsamında değerlendirme şu şekilde yapılmıştır: "Sanıklar kendilerinin ve çevrelerindeki insanların 'önyargılarının tetiklediği' düşüncelerle çevrelerinde yaşamakta olan ve kendilerini 'transeksüel bireyler' olarak tarif eden müdahillere karşı belli bir karar doğrultusunda yoğun ve sürekli saldırılarda bulunmuşlar, onları yaşadıkları hayat alanından ayrılmaya zorlamışlardır. Somut olayda sanıkların önceden bir araya geldikleri, müdahilleri kendi hayat alanlarından çıkarma konusunda fikir birliğine vardıkları, aldıkları bu karar doğrultusunda müdahillere karşı birlikte hareket ettikleri, aynı gün ve sonrasında benzer eylemlerde buldukları, gerçekleşen eylemlerin yanı sıra amaçları gerçekleşinceye kadar yeni eylem kararlılığı içinde buldukları, aralarında gevşek de olsa hiyerarşik bağ kurulduğu, belirtildiği şekilde suç işleme kararında devamlılık bulunduğu,

amaçlanan suçları işlemeye elverişli üye araç ve gerece sahip oldukları bu şekilde sanıkların kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kurma suçunu işledikleri anlaşıldığında sanıkların" TCK 220/1 maddesi uyarınca cezalandırılmalarına karar verilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır. Mahkeme huzurunda alınan tanık beyanlarına bakıldığında da suç örgütünün varlığı yönünden önemli deliller dosyada mevcuttur.

Ekonomik çıkarların yanında siyasal motivasyonların da dikkate alınması önemlidir, şöyle ki iddianamede ortaya konulan olaylar zinciri faillerin eylemlerinin insanlığa karşı suç olduğunu, TCK madde 77 ve 78 bağlamında ortaya koymak bakımından yeterlidir.⁴ İnsanlığa karşı suçu düzenleyen TCK madde 77/1 "yaralama fiillerinin siyasal, felsefi, ırki veya dini saiklerle toplumun bir kesimine karşı bir plan doğrultusunda sistemli olarak işlenmesi halinde insanlığa karşı suçun oluşacağını" düzenlemiştir. 2006 yılından itibaren Ankara'nın farklı bölgelerinde, yakalanamayan birçok kişi de dahil olmak üzere aynı kişilerce aynı araçlar kullanılmak suretiyle silahlı bir şekilde kasten öldürmeye teşebbüs, kasten nitelikli yaralama, nitelikli yağma, mala zarar, konut dokunulmazlığını ihlal, şantaj, tehdit suçları haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş örgütün faaliyetleri kapsamında işlenmiştir. Bu konudaki dosyada bulunan kayıtlar da şöyledir:

- ⊙ 05.04.2006 tarihinde Eryaman bölgesinde trans kadın olan H.P. sokakta kurşunlanmıştır. Bu olayda Ş.T.'ye ait olduğu anlaşılan ve sanığın ikrarı ile de sübut bulan 06 plaka sayılı araç kullanılmıştır. Yine 11.04.2006 tarihinde saat 22.20 sıralarında trans kadın A.A. ve H.P.'nin evleri aynı kişilerce basılmış, şahıslar saldırıya uğramış ve gasp edilmişlerdir. Sincan Cumhuriyet Başsavcılığınca 2006/7658 hazırlık sayılı dosya üzerinden soruşturma devam etmektedir.
- ⊙ 11.04.2006 tarihinde 20.45 sıralarında Dilek İnce ve yanında A.E. olduğu halde, kullanmakta oldukları otomobil sanıklardan Ş.T. ve iki şahsın attıkları taş, sopa ve sair yaralayıcı araçlar ile zarara uğratılmıştır. Bu konuda Sincan 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 2007/8 esas sayılı dosya üzerinden muhakeme devam etmektedir. Muhakeme kapsamında ortaya çıktığı üzere Ş.T. ve diğer şahıslar bu eylemleri haksız ekonomik kazanç da sağlamak amacıyla icra etmiştir.
- ⊙ 13.01.2007 tarihinde Etlik'te M.B. adlı kadın transeksüel aynı kişilerce saldırıya uğramış, ağır bir şekilde darp edilmiştir. İlk derece yargılaması sırasında dosya birleşmiştir.

- ☞ N.B., G.A. ve F.D. 16.01.2007 tarihinde saat 22.00 civarında Kurtuluş Marmara Sokak'ta sanıklarca darp ve gasp edilmişlerdir.
- ☞ D.K. ve yanında D.T. ve D.T. varken 16.01.2007 tarihinde Kurtuluş'taki saldırıyı müteakip, aynı sanıklarca Bağlar Caddesi'nde darp edilmişlerdir. H.P. makasla üç yerinden bıçaklanmış ve D.T.'ye fırlatılan birçok olayda kullanılan satır ele geçirilmiştir.
- ☞ B.K. 17.01.2007 günü cep telefonundan sanık A.G. tarafından dernek başkanı olduğu için aranmış ve müvekkile transeksüellerin adeta yaşamlarına devam edebilmeleri için kişi başı 5.000 YTL ödemesi gerektiği söylenmiştir. Ş.T.'nin yaptığı aramalarda dosyada mevcuttur.
- ☞ S.D. 18.01.2007 tarihinde transların gittiği ve bu haliyle meşhur olan T. Kuaför'de sanıklarca gasp edilmiş ve bulunduğu mekan darmadağın edilmiştir. Mağdur kuaförler bu konuda yeniden mahkeme huzurunda beyanda bulunmuştur.

Görüldüğü üzere rastlantısal olmayan, belirli bir planın icrası kapsamında, transeksüelleri hedef alan ve hatta bu konuda gazete küpürleri dahi sanıklar tarafından ibraz edilen muhakeme konusu olayların sistematik olduğu da açıktır. Örgütlü bir şekilde işlenmiş oldukları da ortadadır.

BİR YASA LAZIM – NEFRET SUÇLARI

Muhakeme konusu olaylar açısından örgütün amacının tespiti için ise mağdur kitlenin özelliğinin ortaya konulması gerekmektedir. Saldırıya uğrayanlar transtr. Dünyada önyargının tetiklediği suçlar olarak kaydedilen nefret suçları yaygın olarak transeksüellere karşı işlenmektedir. İrk, din, etnik/millî köken, cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, engellilik durumu ve yaşları gibi nedenlerle beslenen önyargı yüzünden kişilere ve/veya mülklerine karşı işlenen suçlara nefret suçları adı verilir.

Türkiye'nin yasal mevzuatının AGİT'e üye ülke olarak izlenmesi neticesinde Türkiye Cumhuriyeti, nefret suçlarının tanındığını bildirmiş, nefret suçlarına ilişkin idari izleme birimi tesis edeceği taahhüdü altına girmiştir. Sınıf, ırk, din ve bölge farklılığı yaratmanın önyargı tipleri olduğunu kaydederken insanlığa karşı suçları TCK kapsamına almakla bu açıdan nefret suçlarına ilişkin düzenlemeyi pozitif hukuka taşıdığını ifade etmiştir.⁵

Önyargının tetiklediği suçlar, çoğunlukla gruplarca işlenen suç tipleri olup mağdura saldırının rastgele olmadığı, gayri şahsi olmayan, failerin mağdura yabancı olduğu münhasıran mağdurun toplumsal kimliğine yönelik suçlardır.⁶

Nefret suçlarını “nefret suçu” olarak cezalandırmak bir yandan toplumsal sonuçlar açısından da zorunludur. Her şeyden önce bir nefret suçu doğası gereği, mağdura yönelirken esasen mağdur ve ait olduğu grup açısından sosyal ve tarihsel önyargıyı ve bu önyargıdan yükselen şiddeti tetikler. Önyargının tetiklediği suç gelecek saldırılar açısından bir tehdittir aynı zamanda zira kişi asla değiştiremeyeceği bir karakter yüzünden mağdur edilmiştir. Aslında nefret suçları daha geniş anlamda genel kamu açısından da zarar doğurur. Zira sadece toplumun mülkiyet ve kişi güvenliğine ilişkin genel uzlaşısını zedelemekle kalmaz aynı zamanda yurttaşlar arasındaki eşitliğe dair paylaşılan değeri de zedeler.⁷

Sanıklar, özel olarak translara yönelik yaygın toplumsal ayrımcılığa katılmak üzere bir araya gelmiştir. Birbirlerini tanımadıkları iddiasında olan sanıklar gerçekleşen saldırılarda tesadüfen bir araya gelebilecek kadar ayrı yerlerde ikamet edip çalışmaktadırlar. Bunun gibi aynı yöntemlerle saldırılarını gerçekleştirmektedirler. Sanıklar lehine olacağı düşünülerek savunma makamınca sunulan gazete küpürleri esasen nefret suçlarını tariflerken aranan bütün unsurları karşılar niteliktedir. Kahraman örgüt Eryaman'ı transeksüellerden “temizlediği” gibi, Ankara'nın tümünü “temizleyecektir”, toplumsal ahlak bu vesileyle tekemmül edecektir! Bunun gibi sadece translara hizmet veren bir kuaförün basılması, muhakeme konusunu basit yaralama olarak telakki etmeyi olanaksızlaştırmaktadır.

Nefret suçu kategorisi açısından uluslararası insan hakları metinlerinde yer alan düzenlemeler ile birlikte düşünüldüğünde sadece ekonomik saiklerle hareket eden değil ve fakat kanunun lafzıyla toplumun bir kesiminin sistematik bir şekilde yok edilmeye çalışıldığı bir tablonun karşımızda olduğu açıktır.

- 1 Pembe Hayat'ın Sözlü Tarih Belgesel Serisi'nden Zeynep Ersürer'in konuk olduğu Eryaman Olayları videosunu izlemek için: <https://www.youtube.com/watch?v=6EQnUrUkTRQ>
- 2 <https://www.pembehayat.org/haberler/detay/2638/karartilan-caddeler-gelemeyen-adalet-esat-eryaman-davasi>
- 3 <https://www.pembehayat.org/haberler/detay/2638/karartilan-caddeler-gelemeyen-adalet-esat-eryaman-davasi>
- 4 <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 5 *Combating Hate Crimes in the OSCE Region*, 2005, Poland, syf.154-155.
- 6 Lawrence, Frederick M., *The Punishment Of Hate: Toward a Normative Theory of Bias Motivated Crimes*, Michigan Law Review, 1994, syf. 11-15.
- 7 Lawrence, agm. syf.33-35.

“Yorulduğum ama benim için anlamını buldu”

Hande Yüksel

KİHEP Eğitici - İstanbul

İlk grubumu tamamlamanın verdiği mutlulukla KİHEP`ten doğan ve tek oturum olarak kurguladığımız bir atölye içeriğini sosyal hizmet uzmanı çalışma arkadaşım ve KİHEP eğitici Çağla ile yazdık. Kadınlardan oluşan bir grupla çalışırken toplumsal cinsiyet rolleri hakkında onları düşünmeye sevk eden bir içerik olmasına dikkat ettik çünkü atölye sonunda KİHEP`in tanıtımını yapmayı amaçladık. Sonra ortaya Güçlü Kadınlar Atölyesi çıktı. Gayet keyifli ve kadınlara dayanışmanın gücünü hatırlatan bir içerik oldu. Atölyenin 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü haftasında 6 mahalle evinde uygulanmasını hedefledim. Aynı kurumda çalıştığım diğer KİHEP eğitici arkadaşlar da atölyeyi gerçekleştirdi ve geri bildirimler gerçekten harikaydı. Özellikle KİHEP`i gerçekleştirdiğim İBB Zafer Mahalle Evi`nde 25 Kasım günü yaptığım atölyede ilk KİHEP grubumu tamamlayan kadınlar ve mahalle evinden hizmet alan başka kadınlar vardı. Toplam 30 kişiydi. Görev yerimin değişmesinden dolayı KİHEP grubumun bitişinden uzun bir süre sonra ilk grup katılımcılarıyla ilk kez karşılaşmıştım. Fark ettiğim bir şey vardı, hepsi daha özgüvenliydi. Atölye bitiminde tüm katılımcılara KİHEP`i tanıttım ve ilk grubumun katılımcılarından deneyimlerini paylaşmalarını istedim. Söz aldıklarında “Anlatamadıklarımızı anlattık.”, “Hayatımızda KİHEP`ten öncesi ve sonrası var artık.”, “Özgüvenimiz arttı, kiraathanenin önünden geçerken bana bakanların

İlk Kez Kendim Olduğum Yer

Hanife Çalışkan

KİHEP Katılımcısı - İzmir

Sera’ya ve arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. Hayatımda ilk kez kendim olduğum bir grup çalışmasıydı. Lise mezunuyum, çok kitap okurum ancak bu eğitimde öğrendiklerimle yanlış bildiğim doğrular veya doğru bildiğim birçok yanlış olduğunu fark ettim. Bu eğitimde onları düzeltme şansım oldu.

İyi ki bu eğitime katılmışım, iyi ki bu arkadaşlarla bir araya gelmişim. İlk iki hafta kendi kendime “Ben nereye düştüüm?” diye sordum. Ancak son dersimizde Sera “Neler

gözünün içine bakıyorum ve çekinmiyorum.”, “Keşke tekrar katılabilsek.”, “Büyük kızımı çok baskılamışım, küçük kızım da öyle değil, artık onun da söz hakkı olduğunu biliyorum.”, “Elalem ne der diye düşünmüyorum.” diyerek deneyimlerini paylaştılar. KİHEP`i onlardan dinlerken neler yapmışız, aslında programı benim anlatmama gerek yokmuş diye düşündüm. Ne güzel etkileri olmuştu KİHEP`in. Güçlü Kadınlar Atölyesi`nin bitiminde yeni KİHEP grubu için kadınların bana isimlerini hızlıca yazdırmaları ve “Ne zaman başlıyoruz?” soruları demek ki bir şeyleri doğru yapmışım dememi sağladı. Kadınlar ne güzel dayanışmıştı ve KİHEP ailesine yeni üyeleri ne güzel davet etmişlerdi. İlk grup katılımcılarıma şimdi neler yapıyorsunuz dediğimde “Yarım bıraktığım üniversite eğitimime geri döndüm.”, “Boşandım.”, “Triko satışı yapıyorum.” yorumlarını aldım. Herkes gittiğinde atölyeyi düzenlerken durdum. Gurur, mutluluk ve tanımlayamadığım bazı karmaşık duygular hissettim sonra kendime dedim ki “Yorulduğum ama işte 25 Kasım benim için anlamını buldu!”

hissediyorsunuz?” diye sorduğunda ilk aklıma gelen bu eğitim sonucunda kendimi “kozasından çıkan kelebek” gibi hissettiğimdi.

İlk derslerden itibaren kendimde çok büyük değişiklikler hissettim. Sonuç bu: Kendime daha çok güvenmeyi, kendimi daha değerli hissetmeyi ve sevmeyi öğrendim. Tekrar tekrar teşekkür ederim bu eğitimde emeği geçen herkese.

Kendimi Fark Etme Şansı Yakaladım

Sabiha Üstün

KİHEP Katılımcısı - İzmir

KİHEP.

Neydi KİHEP?

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı.

Kadın sığınakları, kadın dernekleri, kız çocuklarına yapılan haksızlıklar, şiddet vb. asla duyarsız kalamayacağım konulardır. Bir yerlerde birilerinin hayatına doğru yollardan dokunmak ve doğru kişilerden öğrenmek için bu eğitimi almak istedim.

Pandemi nedeniyle uzun bir ara vermiş olsak da duyduğum ihtiyaçtan dolayı eğitime aynı istekle koştum. Çok değişik kültürlerden, değişik yaşam öykülerinin harmanlandığı ama kimsenin kimseyi ötekileştirmedeği, Sevgili Sera'nın uğraşlarıyla olsa da ben dilinin kullanıldığı, haftanın iki günü belli saatlerin sadece kendimize ait olduğu kıymetli zamanlardı benim için.

Bu çalışmalarda kadın olarak başardığım halde farkına varamadığım güzelliklerimi fark etme ve kadının insan haklarında bilmediğim eksikliklerimi öğrenme fırsatını buldum.

Ben dilini, sıfatsız hitap şeklini çok sevdim. Aradaki duvarların yıkılmasına ve samimi bir tartışma ortamının yaratılmasına yardımcı olduğunu düşünüyorum. Gruptaki

her bir fert ailemden biri gibi olmuştum.

Bu güzel, olumlu ortamda birçok konuda ufukum açıldı. Öğrenmenin yaşı yok!

Emeği geçen her kurum ve kişiye, başta Sevgili Sera olmak üzere, çok değerli grup arkadaşlarıma teşekkür ve sevgilerimi sunuyorum.

Daha fazla bilgi, umut ve çare için yeni çalışmalarda buluşmak dileğiyle hoşçakalın, diyorum.

Son yıllarda ve katıldığım bu güzel projede yine öğrendim ki mücadele etmekten asla vazgeçmeyeceğim, bireysel mücadelenin zayıf kalacağı inancım ile çok değerli Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin hiç vazgeçmedikleri şu slogan benim için her alanda çok kıymetli.

"Kurtuluş yok tek başına,
Ya hep beraber,
Ya hiçbirimiz"

KİHEP'teki Yaşam Hikayelerinden Yola Çıkarak

İlayda Bayraktar

KİHEP Katılımcısı - İstanbul

Bir sosyal hizmet öğrencisi olarak KİHEP'e eğitime katkıda bulunacağımı düşündüğüm için katıldım. Sadece okuduğum bölümümle ilgili değil kişisel olarak da beni çok geliştirdi. KİHEP'ten önce sahip olduğum hakların farkında değildim. Şimdi sahip olduğum hakların farkında olup haklarımı savunabiliyorum. KİHEP benim için çok değerli bir süreçti. Grup çalışmasındaki arkadaşarımdan yaş olarak küçük olmama rağmen onları anlayabilmek ve onların yaşadığı deneyimlere tanık olmak benim için çok kıymetliydi. Her biri güçlü olmak için çabalayan ve hakları için savaşılan kadınlardı. KİHEP grubumdaki kadınların yaşam hikayelerinden yola çıkarak üniversite mezuniyet projesi araştırma konumu "kadınların iş, yaşam ve aile üçgeninde yaşadığı sosyal uyumsuzluklar" olarak belirlemeye karar verdim. 16 haftalık süreci paylaştığım, benimle KİHEP'i alan arkadaşarıma ve grup çalışmamızı yönlendiren, bizi her hafta heyecanlandırarak eğitim veren Hande Yüksel'e çok teşekkür ederim.

Hak Ediyoruz, Birleşirsek Haklarımızı Elde Edebiliriz, Bu Bizim Hakkımız!

Nazan Erdoğan

KİHEP Katılımcısı – İzmir

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nı ilk duyduğumda çok tuhaf hissetmiştim.

Kadın ve hakları zaten var olan değerler, bunlar hakkında ne eğitimi olabilirdi ki? İlk başta sorular ve endişeler ile girdiğim bu eğitim programında yol aldıkça programın hiç de öyle olmadığını görmek beni çok mutlu etti. Uzun yıllardır kadın, çocuk ve siyaset çalışmaları içinde yer alan bir kadın olarak kendimde eksik noktaların olduğunu bu eğitim fark etmemi sağladı. Eğitimin her modülü benim için bir deneyim ve kazanımdı. Tartıştığımız her konu ve grup çalışması, hem bana yeni değerler ve farkındalık kattı hem de kendimde değiştirmem gereken önyargıların olduğunu fark etmemi sağladı.

Eğitime katılan grup arkadaşlarımla kurduğumuz bağın gücünü hayatımıza büyük bir engel olarak çıkan pandemi döneminde daha da çok hissettim. Pandemi sürecinde verdiğimiz zorunlu ara bittiğinde bütün grubun eğitime devam etme arzusunda olduğunu WhatsApp grup yazışmalarında gördüm.

Ben KİHEP ile farklı ortamlarda daima yan yana olduğumuz insanlarla kimi zaman ilişkilerin ne kadar yüzeysel kaldığını ve bu insanların içinde kendi yerimi

sorguladım. Benim için bu eğitim farklıydı. KİHEP grup çalışmasının yarısına geldiğimizde pandemi sebebiyle uzun bir süre ara vermiş olsak da kaldığımız yerden tekrar devam ettiğimiz an sanki o boşluğu unutmuş gibiydim. Her eğitim gününe büyük bir heyecan ve istekle katıldım. Neticede KİHEP'in her anında kadın dokunuşu ve güzelliği vardı.

Şimdi etrafımdakilerin de artık çitayı yükseltmeleri, daha güçlü ve daha güzel, pozitif bir ivme kazanmaları gerektiğini onlara da fark ettirmeliyim. Kendimi çok rahat ifade eden biriydim ancak daha da rahat ifade edebileceğim bir alanı KİHEP sayesinde genişlettim.

Eğitimimiz bittiği için üzülüyorum. Çünkü kalktığımız sandalyelerimize KİHEP'li olmak isteyen başka kadınların oturacağını biliyorum. Bu da beni mutlu ediyor.

Her zaman söylediğim ve söylemeye devam edeceğim sözlerim: "Hak ediyoruz, birleşirsek haklarımızı elde edebiliriz, bu bizim hakkımız!" ifadeleri şimdi daha da güçlendi. Değerli Sera'ya, grup arkadaşlarıma ve bu programı hazırlayıp gelişmesinde emeği geçen herkese ayrı ayrı teşekkür ederim.

“KİHEP bana güç veriyor”

Büşra Nur Aygün

KİHEP Eğiticisi – İstanbul

Sosyal hizmet uzmanı olarak görev yaptığım Küçükçekmece Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü'ne bağlı Kadın Eşitlik Merkezi'nde kadınlarla çalışma yaptığım her alan bana büyük bir güç kaynağı olmuştur. Benim KİHEP'le tanışma sürecim henüz gönüllü olarak çalıştığım bir yerel yönetim kurumunda adını duymamla başladı. Çok fazla merak ve heyecan duyduğum ve eğiticisi olmak için hayal kurduğum bir eğitim programıydı. Aradan yıllar geçti ve KİHEP görev yapmış olduğum kurumda beni buldu.

KİHEP Eğitici Eğitimi'ne katılmak kadınların var olan haklarını onlarla paylaşmam ve dayanışma ağını örmem için bana cesaret ve güç verdi.

Bu süreç, ilçenin bir ilki olan Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü'ne bağlı sürdürülen, kadını sosyal ve ekonomik anlamda destekleyen Hünerli Eller Çarşısı Kadın Emegi Projesi'nde üreten kadınlarla başladı.

Birlikte üretim yapan birçok kadın, birbirinden farklı bir sürü renk... KİHEP sona erdiğinde “İyi ki KİHEP var!” dedim. Hak bilinci yükselen kadınlar arasındaki dayanışma ağı gün geçtikçe arttı. Grup oturumlarında edinilen bilgilerin diğer kadınlarla paylaşılması ve sonucunda “Ben de bu eğitime katılmak istiyorum.”, “Ben de bu dayanışma ağının bir parçası olmak istiyorum.” söylemlerini duymak bana büyük bir umut ve mutluluk verdi.

Üretim yapılan çarşıda deneyimlerin kadınlar arasında paylaşıldığını, kadınlar arası iletişimin arttığını ve kadın dayanışmasının güçlendiğini gözlemlemek; bana, kadınların hayatın her alanında daha bilinçli adım atmalarına destek olan KİHEP'in tüm kadınlara ulaşması gerektiğini düşündürüyor.

Son olarak KİHEP eğiticisi olmak, kadınların yaşadığı toplumda bir birey olarak ekonomik hakları, cinsel hakları, doğurganlık hakları gibi hakları olduğunu paylaşmak, kadınların bilinçlenmesi ile kurulan dayanışma ağının bir parçası olarak hissetmesini sağlamak, farkına vardığı hakkını bir başka kadına ulaştırdığını görmek; KİHEP'in bir gün mutlaka her kadının hayatına dokunup hakları konusunda bilinçlenmelerine destek olacağına dair bana güç veriyor. Hünerli Eller Çarşısı'nda üreten kadınlar artık haklarının farkında ve gün geçtikçe dayanışmamız büyüyor.

Sonsuz teşekkürler KİHEP!

Dayanışmayla...

KİHEP'ten Önce KİHEP'ten Sonra

Neslihan Özgür

KİHEP Katılımcısı – İstanbul

Eğitime başlamadan önce beni neler beklediğini bilmediğim için biraz tereddüt etmiştim. Hem eğitimin 16 hafta hem de her oturumun 4 saat sürmesi "Acaba tamamlayabilir miyim?" sorusunu getirdi aklıma. Çoğu katılımcıyı tanısam da tanımadığım kişiler de vardı ve nasıl geçecek 16 hafta açıkçası bilememiştim. Sonra hiç de düşündüğüm gibi olmadı. Hem eğiticimiz Hande ile hem de eğitime katılan arkadaşlarımla yaş farkım olsa bile bir aile gibi olduk. KİHEP'in bitmesini hiç istemedik.

Hayatım KİHEP öncesi ve sonrası diye ikiye ayrılıyor artık. Bana birçok bilginin yanında güzel arkadaşlıklar da kattı ve yalnız olmadığımı, birçok destekçim olduğunu öğretti. KİHEP'le beraber kendine güvenen, aklına koyduğunu yapan kadınlar olduk. Her kadının hikayesini dinleyip ortak noktalarımızı bulduk. Birbirimize yolda dert ortağı olduk kimi zaman. En önemlisi varlığımızı kabullendik. Kadınlar vardır! Toplumun bize yapmamız için direttiği şeylerin normal olmadığını anladım ve anladık. Bence kadın değişirse dünya da değişir. Haklarımızı ne kadar öğrenirsek dünyadaki yerimizi de o kadar gösterebiliriz çünkü kadınların yok sayıldığı birçok ülke var. Buralarda sesimizi duyurabiliriz.

KİHEP'te geçirdiğim 16 hafta boyunca kendimi bu kadar rahat hissettiğim bir yer olmadığını anladım. Aileme bile anlatmaya çekindiğim şeyleri orada anlatmak huzur verdi. Her hafta bize terapi gibi oldu. Çevremde yaşanan olaylara artık farklı bakmaya başladım. Öğrendiklerimi daha çok insanla paylaşmak bana iyi hissettirdi. Artık

sesim daha çok çıkıyor. Kabulleniş artık hayatımda yok. Daha özgüvenli bir insan oldum. Yarıda bıraktığım üniversite hayatıma 35 yaşımda KİHEP'ten sonra tekrar başladım. Artık başkası için değil kendim için ve ben olduğum için yaşıyorum. "Elalem" denen şeye artık hayatımda yer yok, isteyen istediğini söyleyebilir. Dünyaya bir kez geliyoruz.

İyi ki KİHEP'e katılıp KİHEP ailemi tanımişım. Bütün arkadaşlarımla ve eğiticimiz Hande Yüksel'i çok seviyorum. Hayatıma dokunduğunuz için teşekkürler!

Fòs Feminista:

Küresel Güney'den yükselen feminist birlik

Hilal Gençay

Fòs Feminista, Küresel Güney'de cinsel sağlık ve üreme sağlığı haklarını geliştirmek ve cinsel sağlık ve üreme sağlığı adaletinin sağlanmasına katkı sunmak üzere çalışan feminist bir birlik. Bu birliğin temeli Uluslararası Planlı Ebeveynlik Federasyonu'ndan ayrılarak bağımsız bir örgüt haline gelen ve geçmişte Batı Yarımküre Bölgesi Uluslararası Planlı Ebeveynlik Federasyonu (IPPFWHR) olarak bilinen örgütün, Cinsiyet Eşitliği ve Sağlık Merkezi (CHANGE) ve Uluslararası Kadın Sağlığı Koalisyonu (IWHC) ile bir araya gelip çalışmalarını ortaklaşması ile atılmıştır. Birlik, Haziran 2021'de "Fòs Feminista" adını alır. "Fòs Feminista" ismi, Haiti'de konuşulan "Haiti Kreyolu" dilinden gelmektedir. "Fòs", Haiti Kreyolu'nda "güç" anlamına gelir ve dayanıklılığın, dinamizmin ve her türlü baskıya meydan okuma dürtüsünün pozitif enerjisini ifade eder. "Feminista" birçok dilde "feminist" anlamına gelir ve kadınlara, genç kızlara ve cinsiyet çeşitliliğine sahip bireylere yönelik odağın altını çizer. İsmi Haiti dilinden seçilmesi, Karayipler'de Fransız sömürgesi altındaki topraklarda çalışan köleleştirilmiş binlerce Afrikalının daha sonra "Haiti Devrimi" olarak anılacak 1971 yılındaki isyanına atıfta bulunmak içindir. Bu isyan ile siyahlar köleliğe karşı gelerek tarihte ilk kez bir koloniyi bağımsızlığına kavuşturmuş ve bu ada ülkesinin "Haiti" ismini almasını sağlamışlardır.

Fòs Feminista, kadınların, genç kızların ve cinsiyet çeşitliliğine sahip kişilerin cinsel sağlığı ve üreme sağlığı ve hakları merkezli çalışmalara odaklanan kesişimsel bir feminist örgüt. Birlik içinde 40'tan fazla ülkede aktivizme odaklanan 220'den fazla örgüt bulunuyor. Birlik, dünyanın dört bir yanındaki yerel ortaklarıyla birlikte, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerinin sağlanması ve bu hizmetlerin kadın ve kız çocukları için daha erişilebilir hale getirmeyi amaçlayan toplum temelli stratejilerin uygulanmasını da içeren sağlık, eğitim ve savunuculuk faaliyetleri yürütüyor. Ayrıca Fòs Feminista, eşitsizliğe ve adaletsizliğe direnen yerel ve küresel olarak toplumsal cinsiyet eşitliğini ve üreme haklarını savunmak için feminist sesini sokaklarda, mahkemelerde ve diğer savunuculuk alanlarında yükselten tüm ortaklarının yanında yer alıyor. Birlik ayrıca kendini, tüm dünyada hak temelli çalışmalar için giderek büyüyen bir tehdit olarak karşımıza çıkan hak karşıtı ve toplumsal cinsiyet karşıtı gruplarla mücadelede feminist hareketler için transnasyonal bir köprü olarak konumlandırıyor.

Dünyanın birçok yerinde Fòs Feminista bileşeni feminist örgüt bulunuyor

Fòs Feminista, Haziran 2022'de dernek ofisimizi ziyaret etti

KİH-YÇ de 2021 yılından beri Fòs Feminista içinde bulunuyor. KİH-YÇ, IWHC ile uzun yıllara dayanan iş birliği dolayısı ile IWHC'nin kurumsal olarak geçirdiği dönüşüme tanıklık etmiş ve IWHC'nin varlığına 2021 yılında kurulan bu feminist birlik içinde devam etmesi sürecinde IWHC'ye eşlik etmiştir. IWHC gibi aynı zamanda bir fon örgütü de olan Fòs Feminista ile KİH-YÇ arasında tüm bu geçiş ve dönüşüm sürecinde şeffaf bir iletişim yürütüldü ve ortaklaşan feminist değerler üzerinden iki feminist örgüt arasında kalıcı bir iş birliği için ilk adımlar atıldı. 2022 yılının Haziran ayında Birliği temsilen Giselle Carino ve Debora Diniz KİH-YÇ'yi ziyaret etti ve iki örgüt arasındaki bağlar bu ziyaretle daha da güçlendi.

Kaynaklar:

https://fosfeminista.org/wp-content/uploads/2022/11/Fo%CC%80sFeminista_AnnualReport_11-4.17.pdf

<https://fosfeminista.org/media/fos-feminista-launch/>

<https://fosfeminista.org/media/every-name-tells-a-story/>

Kadın Yaşam Özgürlük / Jin Jiyan Azadi / Zen Zendeği Azadi

Bir süredir her Mor Bülten’de olduğu gibi bu sayıda da dünyadan kadın ve LGBTİ+ mücadelelerinin kazanımlarının, toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili haberlerin bir kısmını sizler için derledik.

2022 yılının ikinci yarısına damgasını vuran 22 yaşındaki Kürt kadın Mahsa Amini’nin “ahlak polisi” olarak bilinen irşad devriyeleri tarafından başörtüsünü düzgün takmadığı gerekçesiyle Tahran’da gözaltına alınarak öldürülmesinin ardından **İran**’da kadınların başlattığı ve ülkenin her yerine yayılan uzun soluklu direniş oldu. Protestocuların sokaklarda öldürülmesine varan yoğun polis şiddeti ve her türlü baskıya rağmen kadınların başını çektiği eylemlerle İran halkı özgürlükleri için verdikleri ısrarlı mücadeleden vazgeçmiyor. Norveç merkezli İran İnsan Hakları Örgütü’nün (IHR) açıklamasına göre 16 Eylül’den bu yana devam eden protestolarda yaşamını kaybedenlerin sayısı 22 Kasım itibarıyla 416.¹ Öldürülenler arasında çocuklar da var. Kasım ayının ilk yarısında çeşitli kaynakların paylaştığı sayılara göre, 15 bine yakın kişi protestolara katıldıkları gerekçesiyle tutuklu.² Asıl sloganı “Jin Jiyan Azadi” (Kadın Yaşam Özgürlük) olan eylemlere dünyanın her yerinden kadınlar destek vermeye, aralarında Türkiye, Almanya ve İtalya’nın da bulunduğu ülkelerde kalabalık katılımlı dayanışma eylemleri düzenlenmeye devam ediyor.

İran’da Mahsa Amini’nin polis tarafından öldürülmesinin ardından başlayan eylemler devam ediyor (Kaynak: Çatlak Zemin)

Ağustos’ta **İskoçya**’da “Regl Ürünleri Yasası” yürürlüğe girdi.³ Böylece ilk kez bir ülke, temel ihtiyaç olan regl ürünlerine ücretsiz erişimi yasallaştırmış oldu. 2016 yılında hazırlanan ilgili yasa önerisi 2020’de oybirliğiyle parlamentoda kabul edilmişti. Ürünlere, geliştirilen bir telefon uygulaması üzerinden ulaşılabilecek. UNFPA Türkiye’nin yakın zamanda yayınladığı raporda da derinleşen yoksulluk dolayısıyla Türkiye’de 10 kadından beşinin ve 10 kız çocuğundan dördünün regl ürünlerine ulaşamadığı ortaya konmuştu.⁴

Ekvador’da Eylül ayında kaybolmasının ardından ölü bulunan Maria Belen Bernal’in erkek şiddeti nedeniyle hayatını kaybettiği ortaya çıktı. Bunun üzerine binlerce kadın sokaklara çıktı.⁵ Kadın hakları örgütlerinin “kadın cinayetleri devletine karşı birlik olma” çağrısıyla başlayan ve “yaşamak istiyoruz” sloganlarının atıldığı protestolarda polis şiddetine dikkat çeken pankartlar taşındı. Bernal kaybolmadan önce en son kocasının çalıştığı polis karakoluna girerken görülmüş, kayıp ihbarından günler sonra ise cesedi polis karakoluna yakın bir yerde bulunmuştu. 34 yaşındaki avukat Bernal’in ölümünün baş şüphelisi olan kocası German Caceres kayıp ihbarının ardından sorgulanıp serbest bırakıldıktan sonra ortadan kaybolmuştu. Protestoların ardından Cumhurbaşkanı tarafından iki generalin ve İçişleri Bakanı’nın görevden alınması talimatı verildi.

Bu sene 79’uncusu gerçekleştirilen **Venedik** Film Festivali kapsamındaki Sinemada Kadın Ödülü (WICA) ödülü, Gezi davasındaki mahkumiyet kararının ardından cezaevine gönderilen sinemacı Çiğdem Mater’e verildi.⁶ Sinema alanında kadınların başarılarını gündeme getirmeyi hedefleyen WICA 2022 ödülünü alan diğer isimler de tören sırasında Çiğdem Mater’e dayanışma ve destek mesajlarını ilettiler. Ayrıca festival kapsamında Uluslararası Risk Altındaki Film Yapımcıları Koalisyonu (ICFR) iş birliğinde düzenlenen panelde yönetmen Sinem Sakaoğlu, Çiğdem Mater’in hukuksuz ve temelsiz suçlamalarla tutuklanmasına ilişkin bir konuşma gerçekleştirdi.⁷

Avrupa'nın en kapsamlı LGBTİ+ etkinliği olan ve her sene başka bir Avrupa şehrinde gerçekleştirilen EuroPride'a bu sene 12-18 Eylül arasında **Sırbistan**'ın başkenti Belgrad ev sahipliği yaptı ama süreç boyunca çeşitli yasaklama girişimleriyle karşılaştı. Öncelikle 15 Ağustos'ta, Sırp Ortodoks Kilisesi'nin de dahil olduğu bir Onur Yürüyüşü karşıtı yürüyüş gerçekleştirildi.⁸ Yürüyüşte "Batı'nın eşcinsel geçit töreni ve işgalini istemiyoruz!" dövizleri taşındı. Ağustos sonunda ülkenin Cumhurbaşkanı yaptığı açıklamada LGBTİ+ Onur Yürüyüşü ve EuroPride'ın iptal edileceğini veya erteleneceğini belirtti. EuroPride, bu açıklama üzerine, bu karara rağmen yürüyüş ve etkinliğin gerçekleştirileceğini ifade etti. EuroPride organizatörleri ve Sırbistan hükümeti arasında süren görüşmelerin ardından 13 Eylül'de Sırbistan polisi yürüyüşün gerçekleştirilmeyeceğini duyurdu. Ne var ki hem Sırbistan'daki hem de uluslararası LGBTİ+ hareketleri ısrarlarından vazgeçmedi, insan hakları grupları ve AB'den de hükümete yasağı kaldırması konusunda çağrılar geldi.⁹ Sonunda, hükümetten yürüyüşün gerçekleştirileceği ve katılımcıların güvenliğinin sağlanacağı haberi geldi. LGBTİ+ karşıtı protestocuların provokasyonlarına rağmen büyük bir olay yaşanmayan yürüyüşle ilgili Türkiye'den yürüyüşe katılan aktivistler arasında olan ekibimizden Özlem Şen şu yorumu yaptı: "... nefret söylemleri ile eyleme geçen sağ muhafazakar kesim, hükümetin sessizliği ve Cumhurbaşkanı'nın yasak desteğine rağmen varoluşumuzu engelleyemedikleri gibi onur yürüyüşümüzü de engelleyemediler."¹⁰

Küba'da evlilik eşitliği düzenlemesini de içeren kapsamlı aile hukuku yasası Eylül ayında gerçekleştirilen referandumda oylandı ve kabul edildi.¹¹ Eşcinsel evliliği de kapsayan yasa tasarısı, Küba'da LGBTİ+ hakları aktivistleri tarafından uzun zamandır yürütülen çalışmaların sonucu. Ayrıca, tasarı son haline getirilmeden yerel gruplar aracılığıyla müzakereye açıldı ve değişiklikler yapıldı. Evanjelik kilisesinin karşısında yer aldığı yasa değişikliğinde taşıyıcı gebelik, toplumsal cinsiyet temelli şiddete karşı önlemler ve yaşlıların korunması gibi çeşitli konularda düzenlemeler bulunuyor.¹² Ekim ayında ise **Meksika**'nın kuzeydoğusundaki sınır eyaleti Tamaulipas'ta ve hemen öncesinde de Guerrero eyaletinde eşcinsel evliliğin yasallaştırılmasıyla ülkenin 32 eyaletinin tamamında evlilik eşitliği yasallaşmış oldu.¹³ Meksika Yüksek Mahkemesi 2015'te aldığı kararla eşcinsel evliliğin eyalet kanunlarında yasaklanmasının anayasaya aykırı olduğuna hükmetmişti. Bir diğer evlilik eşitliği haberi de **Slovenya**'dan. Ekim ayında yapılan değişiklikle ülkede eşcinsel evlilik yasal hale geldi.¹⁴ Böylece Slovenya evlilik eşitliğinin yasallaştırıldığı ilk eski Yugoslavya ve Doğu Avrupa ülkesi oldu. Temmuz ayında Slovenya Anayasa Mahkemesi, eşcinsel çiftlerin evlilik hakkı olmamasının eşitlik ilkesine aykırı olduğuna hükmetmişti.

Eylül sonunda verdiği bir kararda, **Hindistan** Yüksek Mahkemesi, medeni durumuna bakılmaksızın ülkedeki tüm kadınların 24 haftaya kadar kürtaj yaptırabileceğine

Türkiye'den LGBTİ+ aktivistler de Belgrad'daki EuroPride ve Onur Yürüyüşü'ne katıldı (Kaynak: Kaos GL)

hükmetti.¹⁵ Medeni durumlarına bakılmaksızın tüm kadınların güvenli ve yasal kürtaj hakkına sahip olduğu ve evli olmayan kadınları rızaya dayalı ilişkilerde dışlamanın anayasaya aykırı olacağı ifade edilen kararda “kürtaj yaptırıp yaptırmama kararının, dış müdahale veya etkisi olmadan yalnızca kadının kendi durumuna göre karar verebileceği, karmaşık yaşam koşullarına dayanan bir karar olduğunun” altı çizildi.¹⁶ Eylül ayı ortasında **Macaristan**’da kürtaj olmak isteyen kişilere fetüsün kalp atışlarının dinletilmesi zorunluluğu geldi.¹⁷ Düzenlemenin kadınlara danışılmadan yapıldığını ifade eden muhalif partiler, getirilen zorunluluğun, kürtajın hükümet tarafından gizlice zorlaştırılması anlamına geldiğine dikkat çekti.

Avrupa Komisyonu Ekim’de Türkiye’nin Avrupa Birliği adaylığı sürecine dair 2022 raporunu yayınladı. Türkiye’deki LGBTİ+ haklarına ilişkin durum raporda ayrıntılı şekilde ele alındı.¹⁸ Raporda, LGBTİ+’lara yönelik şiddet, ayrımcılık ve nefret söyleminin endişe verici düzeyde olduğu belirtilirken LGBTİ+ sivil toplum kuruluşlarının da hedef alındığına, bu süreçlere devlet görevlileri ve medyanın da dahililiyetine dikkat çekiliyor. Mevzuattaki ve kovuşturmadaki yetersizliklere, transların sağlık haklarına erişiminde süren sıkıntılara, LGBTİ+ mahpusların yaşadığı ayrımcılığa, faaliyet ve onur yürüyüşlerinin polis tarafından engellenmeye çalışıldığına, sansür uygulamalarına değinen komisyon, ayrıca istihdamda ayrımcılık ve sosyal politikalar alanında da atılması gereken adımlar olduğunu hatırlattı.

Geçtiğimiz yıl **Afganistan**’da yönetimi ele geçiren Taliban, kadınlar üzerindeki baskıcı uygulamalarına yenilerini eklemeye devam ediyor. Son olarak Kasım ayında Kabil’de kadınların lunapark ve parklara girişini yasakladı.¹⁹ 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde Afganistan’da sokağa çıkan kadınlar Taliban baskısına itirazlarını dile getirdi ve tüm baskı ve şiddete rağmen haklarını savunmayı sürdüreceklerini, işlerine dönmek için mücadelelerinin devam edeceğini ifade etti.²⁰ Taliban’ın yönetimi ele geçirmesinin birinci yılı nedeniyle 15 Ağustos’ta Afganistan’da kadınlar yine sokağa çıkmış ve 15 Ağustos’u “Afganistan Kadın Dayanışma Günü” ilan ettiklerini duyurmuştu.²¹

1975’te yapılan düzenlemeyle kürtajın suç olmaktan çıkarıldığı **Fransa**’da kürtaj hakkı anayasada güvence altında değil. Bu durumu değiştirmek amacıyla kürtaj hakkını olası saldırılara karşı anayasal koruma altına alacak yasa tasarısı 24 Kasım’da parlamentoya getirildi ve kabul edildi.²² Tasarı, yapılan oylamada 337 “evet” ve 32 “hayır” oyu alırken 18 kişi çekimser kaldı. Eğer tasarı senatodan da geçerse referandumla halk oylamasına sunulacak ve bu oylamanın sonucuna göre yasalaşabilecek. Benzer bir yasa tasarısı Eylül ayında senato tarafından, “Fransa’da kürtaj hakkı tehdit olmadığından böyle bir önleme gerek olmadığı” ifade edilerek reddedilmişti. Buna rağmen yakın tarihli bir anket, kürtaj hakkının %80 civarında desteklendiğini

ve katılımcıların çoğunluğunun bu hakkın anayasaya eklenmesini istediğini ortaya koyuyor.

Arjantin’de askeri diktatörlük döneminde zorla kaybedilenlerin bulunması için hak mücadelesini uzun yıllardır sürdüren Plaza de Mayo Anneleri hareketinin önemli isimlerinden, Plaza de Mayo Anneleri Derneği başkanı Hebe Maria Pastor de Bonafini Kasım ayında, 93 yaşında hayatını kaybetti.²³ Ülkede, Bonafini anısına üç günlük ulusal yas ilan edildi. Türkiye’deki zorla kaybetmelerle ilgili benzer bir mücadeleyi yürüten Cumartesi Anneleri’nin paylaştıkları taziye mesajında “Güle güle Bonafini annemiz, hatıran ve mücadelen bize yol göstermeye devam edecek.” denildi.

- 1 <https://m.bianet.org/bianet/kadin/270380-bm-iran-daki-protestolarda-bir-haftada-40-i-askin-kisi-olduruldu>
- 2 <https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/269718-iran-parlamentosu-tutuklu-protestocular-icin-agir-ceza-talep-etti>
- 3 <https://www.birgun.net/haber/bedava-tampon-ve-pedin-yasal-hak-oldugu-ilk-ulke-iskocya-oldu-399114>
- 4 <https://gazetekarinca.com/regl-yoksullugu-10-kadından-5i-menstruel-urunlere-ulasamiyor/>
- 5 <https://esitlikadaletkadin.org/ekvadora-binlerce-kadin-erkek-siddetini-protesto-etti-yasamak-istiyoruz/>
- 6 <https://m.bianet.org/bianet/toplum/266814-79-venedik-film-festivali-nin-wica-odulu-turkiye-den-cigdem-mater-e>
- 7 <https://t24.com.tr/haber/gezi-davasi-da-venedik-film-festivali-ndeydi-cigdem-mater-sacma-suclamalarla-kotu-bir-senaryoyla-hapishanede,1057022>
- 8 <https://kaosgl.org/haber/belgrad-onur-yuruyusu-ve-europride-iptal-edildi>
- 9 <https://www.theguardian.com/world/2022/sep/17/serbian-police-arrest-dozens-as-belgrade-europride-marchers-defy-ban>
- 10 <https://www.pembeyat.org/haberler/europride-2022-ldquo-varolusumuzu-engelleyemedikleri-gibi-onur-yuruyusumuzu-de-engelleyemediler-rdquo-2695>
- 11 <https://www.gazeteduvar.com.tr/kubada-referandum-evlilik-esitligi-yasasi-onaylandi-haber-1582645>
- 12 <https://tr.euronews.com/2022/09/26/kuba-escinsel-evlilige-izin-veren-yasayi-referandumla-onayladi>
- 13 <https://gazetekarinca.com/meksikanin-tamaminda-evlilik-esitligi-yasallasti/>
- 14 <https://gazetekarinca.com/slovenyada-evlilik-esitligi-yasallasti/>
- 15 <http://mezopotamyaajansi35.com/DUNYA/content/view/183962>
- 16 <https://tr.euronews.com/2022/09/29/hint-yargisi-kadınlara-medeni-durumdan-bagimsiz-kurtaj-hakki-tanidi>
- 17 <https://m.bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/267129-macaristan-da-kurtaj-olmak-isteyenlere-once-fetusun-kalp-atisi-dinletilecek>
- 18 <https://kaosgl.org/haber/ab-lgbtqi-larin-temel-haklarinin-korunmaması-ciddi-endise-yaratıyor>
- 19 <https://gazetekarinca.com/afganistanda-kadınların-park-ve-lunaparklara-girisi-yasaklandı/>
- 20 <https://gazetekarinca.com/talibanin-eve-kapattigi-kadınlar-calisma-haklari-icin-sokaga-cikti/>
- 21 <https://esitlikadaletkadin.org/15-agustos-afganistan-kadin-dayanisma-gunu-ilan-edildi/>
- 22 <https://bianet.org/kadin/toplumsal-cinsiyet/270536-kurtaj-hakki-fransa-da-anayasal-hak-olma-yolunda>
- 23 <https://esitlikadaletkadin.org/plaza-de-mayo-anneleri-lideri-hebe-de-bonafiniye-veda/>

Nefret Suçlarına Karşı 20 Kasım'ı Güçlenme Alanı İlan Etmek

Janset Kalan

Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü tüm dünyada 1999 yılından bu yana 20 Kasım'da hatırlanıyor. LGBTİ+ hareketinin küresel ve Türkiye'deki seyri de bu tarihe denk gelen haftayı trans farkındalık haftası olarak gündemleştirmeye devam ediyor. "Nefret suçu" terminoloji olarak ağır hak ihlallerinin ve mağdur hikayelerinin ön plana çıktığı bir kavram olsa da trans+'lar bu haftayı kendi topluluklarının eşitlenmesi için bir mücadele alanına dönüştürmek konusunda kararlı.

Hukuk, medya, kültür, sanat, istihdam ve daha birçok alanda kendisini geliştirmek, becerilerini artırmak, emeklerinin katma değerini yükseltmek için çabalıyor trans+'lar. Üstelik bunu, iktidar alanlarına sahip pek çok kişi, kurum ve kuruluşa direnerek yapıyorlar. Trans+'ların seks işçiliği, cinayet ve gayri meşru alanlara hapsedilmekten çıkması, 20 Kasım'ın yitirdiklerimizi anarken hayatta kalanlarımızın birbirini güçlendirdiği bir gündeme dönüşmesi trans dışlayıcı radikal feministleri de çeteleri de karar vericileri de sarsıyor.

Yoksullaşma, temel hak ve özgürlüklerden mahrum bırakılma, barınamama, demokratik katılım mekanizmalarına erişememe artık sadece trans+'ların ve onlarla benzer toplumsal dışlanma ve ayrımcılığa, yaftalamaya uğrayan toplulukların değil, herkesin sorunu olarak karşımızda duruyor. "Bizimle eşitleneceksiniz" derken, elbette, böyle bir eşitlemeyi kastetmesek de Türkiye'nin mevcut sosyo-ekonomik durumu tüm ülkeyi bizimle bu olumsuz noktada eşitlemiş görünüyor. Tam da bu yüzden daha fazla sesimizi de yükselterek trans+'lar bilgilenmeye, bilgi kaynakları üretmeye, farklı konularda uzmanlaşmaya devam ediyor. Artık, biz trans+'lardan, yurttaşlık statüsü olarak toplumun geri kalanının bir farkı kalmadığına göre hayatta kalma yöntemlerimiz ve gullüm kültürümüzle topluma belki de yol gösterici olma vaktimiz gelmiştir.

Kaynak: Evrensel

Eril şiddetin faili ekseriyetle erkekler olsa da bu şiddet damarını besleyen eril zihniyetteki, eril iktidar alanların musahibesi kadınlar da nefret sarmalındaki sorumluluklarını kabul etmeli. Bunca yıllık kadın özgürlük mücadelesi ve feminist hareketlerin nefret suçları ile kapsayıcı mücadelede neden başarısız olduklarına dönüp tekrar bakmalı. Belki de bugün trans dışlayıcı feministler olarak sıfatlandırdığımız erklerden davranışsal ve düşünsel olarak ayrışsalar da gelinen noktada hâlâ yeterince kapsayıcı olmadıklarını görecekler.

Her topluluğun salt kendi içinde güçlenmesi ve ilerlemesini bekleyen, doğrudan sorumluluk üstlenerek adım atmamış olan, örgütlü mücadelede etraflarında fiziksel olarak görmeseler de sözlerini taşımamış oldukları her topluluğa dair bir diyet ödemenin zamanı gelmiştir, belki de. Cins kırımına karşı hikayelerimizi paylaşırken trans kadınların hikayelerini de neden anlatmadık, fahişeleri neden Özgecan kadar sahiplenmek istemedik de diyeceğiz, belki de. Hatta, 1987'de Gezi Parkı merdivenlerinde günlerce açlık grevi yapan seks işçisi trans kadınların mücadelesini, kendi mücadelemiz görmedik de nesneleştirerek üçüncü sayfa haberi niteliğinde değerlendirdik biz diye adalet terazisindeki bozuk ayarları tamir edeceğiz, belki de.

Bugün trans+'lar sadece nefret suçu mağduru değil, trans dışlayıcı feministlerin içki mezesi hiç değil; kendi sözünü üreten, güçlü, bilgili, becerikli, eril imtiyazlardan hiçbir zaman faydalanamamış ama kendisini yeniden ve benzeşmeden doğurmuş yol göstericiler. Feminist belleği başka bir pencereden, sorgulayarak ve büyüterek besleyen, çağlayan birer ırmaklar. Tüm topluluk içi madiliklerine rağmen üstelik.

HAKLARIMIZI ÖĞRENEBİLMEK İÇİN BAŞVURULABİLECEK KURUMLAR LİSTESİ

A) AİLE, ÇALIŞMA ve SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI'NA BAĞLI KURULUŞLAR

1. Danışmanlık Desteği Alınabilecek Merkezler

Şiddetle ilgili danışmanlık desteği almak için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı İl ve İlçe Müdürlükleri'ne telefonla veya şahsen başvurup size en yakın Sosyal Hizmet Merkezi, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) ve diğer ilgili danışmanlık merkezleri hakkında bilgi alabilirsiniz.

2. Kadın Konukevleri

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı kadın konukevlerinin adres ve iletişim bilgileri gizlilik ilkesi nedeniyle açık değildir. ALO 183 Hattını ve aşağıda listesi verilmiş Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerini (ŞÖNİM) arayarak gerekli bilgilere ulaşabilirsiniz. Ayrıca güvenlik kaygınızın olduğu acil durumlarda en yakın karakola giderek kadın konukevine yerleştirilmek istediğinizi talep edebilirsiniz. Kolluk kuvvetleri sizi güvenli bir eve yerleştirmekle sorumludurlar.

3. Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Engelli Sosyal Danışma Hattı

Yedi gün 24 saat ücretsiz hizmet veren ALO 183'ü arayarak bulunduğunuz yere en yakın Sosyal Hizmet Merkezi, Aile Danışma Merkezi, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) ve kadın konukevleri ile ilgili bilgilere ulaşabilirsiniz.

4. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)

1. ADANA ŞÖNİM

Telefon: (0322) 247 08 35 – 239 99 59 **Adres:** Alparslan Türkeş Bulvarı Huzurevleri Mah. 77136. Sok. No: 4 Çukurova, Adana

2. ADIYAMAN ŞÖNİM

Telefon: (0416) 223 12 62 **Adres:** Altınşehir Mahallesi Göbbaşı Karayolu 5. Km'si No: 28 Merkez, Adıyaman

3. AFYONKARAHİSAR ŞÖNİM

Telefon: (0272) 213 17 83 **Adres:** Zafer Mah. Kanuni Cad. Müze Arkası No: 15 Merkez, Afyonkarahisar

4. AĞRI ŞÖNİM

Telefon: (0472) 216 00 46 / 1136 **Adres:** Bahçelievler Mahallesi Kağızman Caddesi Eski Millî Eğitim Müdürlüğü Binası No: 83, Ağrı

5. AKSARAY ŞÖNİM

Telefon: (0382) 222 04 34 **Adres:** Kılıçaslan Mah. Bediüzzaman Bulv. No: 83 Merkez, Aksaray

6. AMASYA ŞÖNİM

Telefon: (0358) 222 00 51 **Adres:** 55 Evler Mahallesi Mehmet Varinli Cad. No: 119, Amasya

7. ANKARA ŞÖNİM

Telefon: (0312) 348 36 86 **Adres:** Anafartalar Cad. No: 66 Ulus, Ankara

8. ANTALYA ŞÖNİM

Telefon: (0242) 227 20 62 – 244 17 26 – 227 68 68 **Adres:** Kızılsaray Mah. Yener Ulusay Bulvarı 68. Sokak No: 4 Muratpaşa, Antalya

9. ARDAHAN ŞÖNİM

Telefon: (0478) 211 33 44 **Adres:** Karagöl Mahallesi Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi No:33 Merkez, Ardahan

10. ARTVİN ŞÖNİM

Telefon: (0466) 212 95 20 **Adres:** Mahallesi Miralay Şükrübey Caddesi No:58 Merkez, Artvin

11. AYDIN ŞÖNİM

Telefon: (0256) 214 64 00 – 214 55 07 **Adres:** Zafer Mahallesi 109. Sokak No:10 Efeler, Aydın

12. BALIKESİR ŞÖNİM

Telefon: (0266) 221 69 23 – 221 64 94 **Adres:** Altı Eylül İlçesi Bahçelievler Mah. Teknik Lise Cad. No: 121/A, Balıkesir

13. BARTIN ŞÖNİM

Telefon: (0378) 227 81 44 **Adres:** Demirciler Mah. Ali Gama Sok. No: 47/2 Merkez, Bartın

14. BATMAN ŞÖNİM

Telefon: (0488) 214 38 14 **Adres:** Belde Mah. 3210 Sok. No: 26 Merkez, Batman

15. BAYBURT ŞÖNİM

Telefon: (0458) 210 10 40 **Adres:** Vali Nihat Üçyıldız Caddesi Tuzcuzade mahallesi No:13 Merkez, Bayburt

16. BİLECİK ŞÖNİM

Telefon: (0228) 212 51 91 **Adres:** Ertuğrulgazi Mahallesi Ezgi Sokak Özaktaş Kule-3 Apartmanı No:31/A, 31/B Merkez, Bilecik

17. BİNGÖL ŞÖNİM

Telefon: (0426) 213 83 81 **Adres:** Yenişehir Mah. Selahattin Kaya Cad. No: 33 Merkez, Bingöl

18. BITLİS ŞÖNİM

Telefon: (0434) 226 97 78 **Adres:** 8 Ağustos Mah. 411. Sok. No:1 Merkez, Bitlis

19. BOLU ŞÖNİM

Telefon: (0374) 270 50 30 **Adres:** Kültür Mah. Şehitler Cad. No: 61, Bolu

20. BURDUR ŞÖNİM

Telefon: (0248) 233 19 99 **Adres:** Bahçelievler Mahallesi Stadyum Caddesi No: 29 Burdur İl Müdürlüğü, Burdur

21. BURSA ŞÖNİM

Telefon: (0224) 223 03 68 **Adres:** Yahşibey Mah. Kayabaşı Sok. No:7 Osmangazi, Bursa

22. ÇANAĞKALE ŞÖNİM

Telefon: (0286) 218 09 82 – 218 07 05 **Adres:** Barbaros Mahallesi Atatürk Caddesi No: 209/5, Çanakkale

23. ÇANKIRI ŞÖNİM

Telefon: (0376) 213 26 89 **Adres:** İl Müdürlüğü Cumhuriyet Mahallesi Namık Kemal Parıltı Caddesi No:22 Kat:2 Merkez, Çankırı

24. ÇORUM ŞÖNİM

Telefon: (0364) 777 00 87 **Adres:** Çepni Mahallesi İnönü Cad. No:28, Çorum

25. DENİZLİ ŞÖNİM

Telefon: (0258) 266 41 66 – 266 41 55 **Adres:** Kervansaray Mah. Barbaros Cad. No: 145, Denizli

26. DİYARBAKIR ŞÖNİM

Telefon: (0412) 257 21 50 – 257 18 90 **Adres:** Şehitlik Mah. Fabrika Cad. No: 7/3-2 Yenişehir, Diyarbakır

27. DÜZCE ŞÖNİM

Telefon: (0380) 524 69 96 **Adres:** Uzunmustafa Mahallesi Nezih Tütüncüoğlu Caddesi No:15 Merkez, Düzce

28. EDİRNE ŞÖNİM

Telefon: (0284) 214 34 40 **Adres:** Şükrüpaşa Mah. Turan Dursun Cad. No:7 Merkez, Edirne

29. ELAZIĞ ŞÖNİM

Telefon: (0424) 233 67 51 **Adres:** Cumhuriyet Mah. Fatih Ahmet Baba Bulvarı No: 96 Merkez, Elazığ

30. ERZİNCAN ŞÖNİM

Telefon: (0446) 226 60 68 **Adres:** Fatih Mah. Hacı Bektaş Veli Cad. No: 6, Erzurum

31. ERZURUM ŞÖNİM

Telefon: (0442) 215 14 00 – 215 13 00 **Adres:** Rabiana Mah. Atatürk Lisesi Cad. Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Sitesi No:1/2 Yakutiye, Erzurum

32. ESKİŞEHİR ŞÖNİM

Telefon: (0222) 237 80 48 – 237 72 24 **Adres:** Huzur Mah. Yıldızlar Sok. No: 44/1 Odunpazarı, Eskişehir

33. GAZİANTEP ŞÖNİM

Telefon: (0342) 220 78 01 – 220 71 10 **Adres:** Karagöz Mahallesi Türkocağı Sokak No:5/B

34. GİRESUN ŞÖNİM

Telefon: (0454) 314 41 42-44 **Adres:** İhsaniye Mahallesi Fatih Caddesi No:89 Kat:1 ve 4, Giresun

35. GÜMÜŞHANE ŞÖNİM

Telefon: (0456) 213 19 10 **Adres:** Özcan Mahallesi Kalederesi Küme Evleri Mevkii No:2, Gümüşhane

36. HAKKARİ ŞÖNİM

Telefon: (0438) 211 99 19 **Adres:** Dağgöl Mah. Pegan Cad. Ali Aydın Apt. No:6/12 Merkez, Hakkari

37. HATAY ŞÖNİM

Telefon: (0326) 216 61 33 **Adres:** Akevler Mah. Ayşe Fitnat Hanım Cd. No.33/2 Antakya, Hatay

38. İĞDIR ŞÖNİM

Telefon: (0476) 227 15 02 **Adres:** Emek Mahallesi Sema Yunt Caddesi No:1 Merkez, Iğdır

39. İSPARTA ŞÖNİM

Telefon: (0246) 223 49 00 **Adres:** Piri Mehmet Mah. 107. Cad. No:21/A Merkez, Isparta

40. İSTANBUL ŞÖNİM

Telefon: (0212) 465 21 96 – 465 21 97 – (0549) 806 79 48 **Adres:** Yeşilköy Mah. Halkalı Cad. No: 30 Bakırköy, İstanbul

41. İZMİR ŞÖNİM

Telefon: (0232) 363 33 41 **Adres:** Soğukuyu Mah. 1847/15 Sok. No: 11 Bayraklı, İzmir

42. KAHRAMANMARAŞ ŞÖNİM

Telefon: (0344) 215 16 26 – 215 16 10 **Adres:** Mimar Sinan Mahallesi Alparslan Türkeş Bulvarı No:78 Onikişubat, Kahramanmaraş

43. KARABÜK ŞÖNİM

Telefon: (0370) 412 29 04 **Adres:** İl Müdürlüğü Yeşil Mahallesi Taşkent Caddesi No:3 Merkez, Karabük

44. KARAMAN ŞÖNİM

Telefon: (0338) 213 75 16 – 212 00 22 **Adres:** Ziya Gökalp Mah. Ahmet Yesevi Cad. No: 46 Merkez, Karaman

45. KARS ŞÖNİM

Telefon: (0474) 214 14 75 – 214 14 74 **Adres:** Orta Kapı Mah. Resul Yıldız Cad. Kat:2 No:5, Kars

46. KASTAMONU ŞÖNİM

Telefon: (0366) 214 92 17 – 214 92 18 **Adres:** Saraçlar Mahallesi. Sanat Okulu Caddesi No:49 Merkez, Kastamonu

47. KAYSERİ ŞÖNİM

Telefon: (0352) 222 29 49 – 222 29 50 **Adres:** Fatih Mahallesi Oğuz Caddesi No: 27 Kocasinan, Kayseri

48. KIRIKKALE ŞÖNİM

Telefon: (0318) 224 07 19 **Adres:** Yeni Mah. Sağlık Cad. No: 52 Merkez, Kırıkkale

49. KIRKLARELİ ŞÖNİM

Telefon: (0288) 212 18 39 – 212 39 50 **Adres:** Demirtaş Mahallesi Yayla Caddesi No:9 Merkez, Kırklareli

50. KİRŞEHİR ŞÖNİM

Telefon: (0386) 213 40 77

51. KİLİS ŞÖNİM

Telefon: (0348) 813 11 24 **Adres:** İsmet Paşa Mahallesi Ali Metin Dirimtimken Caddesi No:48 Merkez, Kilis

52. KOCAELİ ŞÖNİM

Telefon: (0262) 321 02 06 **Adres:** Kozluk Mah. Ruşen Hakkı Cad. Dut Sokak No: 13 İzmit, Kocaeli

53. KONYA ŞÖNİM

Telefon: (0332) 321 01 83 – 322 01 83 **Adres:** Pirebi Mahallesi Larende Caddesi No: 13 Meram, Konya

54. KÜTAHYA ŞÖNİM

Telefon: (0274) 333 24 57 **Adres:** Fatih Mah. Fevzi Çakmak Cad. No: 1/A Merkez, Kütahya

55. MALATYA ŞÖNİM

Telefon: (0422) 212 32 25 – 212 32 26 **Adres:** Özalper Mahallesi Kardeşlik Sokak. No:33 Yeşilyurt, Malatya

56. MANİSA ŞÖNİM

Telefon: (0236) 232 46 84 **Adres:** Tevfikiye Mah. 3316 Sok. No: 15 Yunusemre, Manisa

57. MARDİN ŞÖNİM

Telefon: (0482) 213 33 83 – 213 72 09 **Adres:** Yenişehir Mahallesi Kardehlen Sokak No:8/B Artuklu, Mardin

58. MERSİN ŞÖNİM

Telefon: (0324) 328 66 35 – 327 18 40 **Adres:** Gazi Mah. 1323 Sok. No: 5 Yenişehir, Mersin

59. MUĞLA ŞÖNİM

Telefon: (0252) 212 11 50 **Adres:** Emirbeyazıt Mah. Dr. Baki Ünlü Cad. No: 7/1 2. Kat Menteşe, Muğla

60. MUŞ ŞÖNİM

Telefon: (0436) 216 28 07 **Adres:** 15 Temmuz Milli İrade Mahallesi Millet Caddesi No:20 Zemin Kat Merkez, Muş

61. NEVŞEHİR ŞÖNİM

Telefon: (0384) 213 38 21 – 215 20 59
Adres: 350 Evler Mahallesi Ali Dirikoç Bulvarı No:1/3 Merkez, Nevşehir

62. NİĞDE ŞÖNİM

Telefon: (0388) 232 16 22 **Adres:** Nar Mahallesi Osmanlı Sokak No:1 Merkez, Niğde

63. ORDU ŞÖNİM

Telefon: (0328) 233 33 27 – 233 93 22
Adres: Akyazı Mahallesi 795. Sokak No:32 Altınordu, Ordu

64. OSMANİYE ŞÖNİM

Telefon: (0328) 802 07 74 – 802 07 76
Adres: Fakı uşağı Mahallesi 45038. Sokak. No: 5 (Yeni Vali Konağı Yakını) Merkez, Osmaniye

65. RİZE ŞÖNİM

Telefon: (0464) 216 00 12 **Adres:** Paşakuyu Mahallesi Zübeydehanım Caddesi No:3 Giriş Kat Merkez, Rize

66. SAKARYA ŞÖNİM

Telefon: (0264) 270 10 35 **Adres:** Sakarya Mah. İnönü Cad. Hamam Sok. No: 1 Adapazarı, Sakarya

67. SAMSUN ŞÖNİM

Telefon: (0362) 431 11 87 – 431 11 97
Adres: Ulugazi Mah. Şifa Yurdu Sok. No: 10 İlkadım, Samsun

68. SİİRT ŞÖNİM

Telefon: (0484) 223 53 56 **Adres:** Yeni Mahalle Hami Efendi Caddesi No: 33 Merkez, Siirt (İl Müdürlüğü)

69. SİNOP ŞÖNİM

Telefon: (0368) 261 96 66 **Adres:** Gelincik Mah. Zübeyde Hanım Cad Kat:2 No:4, Sinop

70. SİVAS ŞÖNİM

Telefon: (0346) 225 40 14 **Adres:** Kılavuz Mahallesi 42/12 Sokak No:12, Sivas

71. ŞANLIURFA ŞÖNİM

Telefon: (0414) 313 56 31 **Adres:** Ahmet Yesevi Mah. 9821. Sok. No: 135/1 Haliliye, Şanlıurfa

72. ŞIRNAK ŞÖNİM

Telefon: (0486) 216 29 83 **Adres:** İl Müdürlüğü - Vakıfkent Mahallesi Şehit Mehmet Esin Caddesi No/32, Şırnak

73. TEKİRDAĞ ŞÖNİM

Telefon: (0282) 261 12 88 Dahili: 1421-1425 **Adres:** Gündoğdu Turgut Mah. Şehit Yüzbaşı Mayadağlı Cad. No: 38 Süleymanpaşa, Tekirdağ

74. TOKAT ŞÖNİM

Telefon: (0356) 214 03 01 **Adres:** İl Müdürlüğü - Hızırhane Cad. SHÇEK İş Hanı No:4 Merkez, Tokat

75. TRABZON ŞÖNİM

Telefon: (0462) 231 40 12 **Adres:** Soğuksu Mah. Huzur Sokak No: 6 Ortahisar, Trabzon

76. TUNCELİ ŞÖNİM

Telefon: (0428) 212 12 77 **Adres:** Atatürk Mahallesi 116. Cadde. 9/3-4 Merkez, Tunceli

77. UŞAK ŞÖNİM

Telefon: (0276) 223 98 27 **Adres:** Atatürk Mahallesi Muhsin Yazıcıoğlu Caddesi No:48 Merkez, Uşak

78. VAN ŞÖNİM

Telefon: (0432) 216 16 23 – 216 16 73
Adres: Şerefiye Mahallesi Cumhuriyet Caddesi Hükümet Konağı C blok Kat:3, Van

79. YALOVA ŞÖNİM

Telefon: (0226) 811 57 77 **Adres:** Kazım Karabekir Mah. Fulya Sok. No: 8 Merkez, Yalova

80. YOZGAT ŞÖNİM

Telefon: (0354) 212 13 47 – 212 10 47 **Adres:** Yozgat Yeni Valilik Binası Giriş Kat Merkez, Yozgat

81. ZONGULDAK ŞÖNİM

Telefon: (0372) 222 12 14 – 222 12 01 **Adres:** Çınartepe Mahallesi Bülent Ecevit Caddesi No:98 Merkez, Zonguldak

B) BARO KADIN DANIŞMANLIK MERKEZLERİ ve ADLI YARDIM SERVİSLERİ

Pek çok ilde bulunan baro bünyesindeki kadın hakları birimlerine yardım talebinde bulunabilir ve hukuki danışmanlık desteği alabilirsiniz. Baro Kadın Hakları Merkezi Hattı 444 26 18

7/24 ULAŞABİLECEĞİNİZ KURUMLAR

ALO 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Engelli Sosyal Danışma Hattı

ALO 155 Polis İmdat

ALO 156 Jandarma İmdat

ALO 112 Acil Tıbbi Yardım Hattı

ALO 157 İnsan Ticareti Mağdurları Acil Yardım ve İhbar Hattı

Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı: (0212) 656 96 96 ve (0549) 656 96 96

Ankara Belediyesi Destek Hattı - 0312 507 37 60 ve 0549 248 64 86

Gelincik Hattı – Ankara Barosu - 444 43 06

İBB Destek Hattı – 444 80 86

KAMER Vakfı 0530 664 44 10

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği (Bursa) 0531 033 88 44

YaşamHak Hattı: 444 82 85

C) KADIN KONUKEVLERİ ve SİĞİNAKLARI

Siğınaklar, ev içi şiddete maruz kalan tüm kadınlara sığınma ve korunma imkânı sunmayı, kadınların kendileri için yeni bir yaşamı diğer kadınlar ile dayanışma içinde kurabilmelerini desteklemeyi, ilgili kurumlara yönlendirme yapmayı, kadınların şiddete karşı hak bilinci edinmesini ve özgün kazanmasını sağlamayı amaçlar. Siğınaklar, şiddete maruz kalan kadınlara ve çocuklarına sosyal, psikolojik ve hukuki destek sağlayarak şiddetten uzak yeni bir yaşam kurmalarına destek olur. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Temmuz 2020 tarihli açıklamasına göre Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı 81 ilde 110 kadın "konukevi", Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne bağlı 2 kadın konukevi, sivil toplum kuruluşuna bağlı 1 kadın "konukevi" olmak üzere, ülke genelinde 145 kadın "konukevi" bulunuyor ve bunlar toplam 3.482 yatak kapasitesiyle hizmet veriyor. Eğer bir kadın sığınmağında kalma ihtiyacınız varsa ilinizde bulunan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)'ne, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl ya da İlçe Müdürlüklerine, karakola/ jandarma komutanlığına, belediyelerin kadın danışma merkezleri ve/veya ilgili diğer hizmet birimlerine ve kadın örgütlerine başvurabilirsiniz.

D) BAĞIMSIZ KADIN ÖRGÜTLERİ veya BELEDİYELERE BAĞLI KADIN DANIŞMA ve DAYANIŞMA MERKEZLERİ

Kadın örgütlerinin işlettiği bağımsız kadın danışma ve dayanışma merkezlerinin yanı sıra son yıllarda pek çok belediye de kadınlar için danışma merkezleri açtı ve açıyor. Özellikle kadın örgütlerinin işlettiği merkezler, kadınlara karşı yapılan her türlü ayrımcılığı, ekonomik, sosyal ve politik dışlanmaları göz önüne alarak, kadınların kendi ihtiyaçlarına yönelik talep ve görüşlerini hayata geçirmek üzere bir araya geldikleri ve uğradıkları ev içi veya ev dışı şiddete karşı hukuksal ve psikolojik danışmanlık desteği alabildikleri, birbiriyle dayanışma içinde oldukları bir ortamın oluşmasını amaçlıyor.

ADANA

ADANA KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ VE SİĞİNMA EVİ DERNEĞİ (AKDAM)

(0322) 453 53 50,
E-posta: akdam.adana@yahoo.com

SEYHAN BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ

0539 840 40 73, **E-posta:** kadindayanismamerkeziseyhan@gmail.com

ADIYAMAN

ADIYAMAN ANADOLU İŞ KADINLARI DERNEĞİ

0536 459 00 13,
E-posta: fgkonca@hotmail.com

ANKARA

ANKARA BAROSU ALO GELİNCİK HATTI

(0312) 444 43 06

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0312) 507 37 60, 0549 248 64 86

ANKARA ENGELLİ KADIN DERNEĞİ (EN-KAD)

(0312) 362 31 50, 0 549 362 31 50,
E-posta: engellikadindernegi@gmail.com

ÇANKAYA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0312) 458 89 00 / Dahili: 1154,
E-posta: cankayakdm@outlook.com

KEÇİÖREN BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0312) 359 3322

KADIN DAYANIŞMA VAKFI

(0312) 430 40 05 ve 432 07 82,
E-posta: bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr

YENİMAHALLE BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0312) 332 08 71 ve 335 22 96

TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU

(0212) 656 96 96, 0549 656 96 96,
E-posta: tkdfederasyon@gmail.com

KAOS GEY VE LEZBİYEN KÜLTÜREL ARAŞTIRMALAR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

E-posta: bilgi@kaosgldernegi.org

PEMBE HAYAT LGBTİ+ DAYANIŞMA DERNEĞİ

0532 462 17 05, (0312) 433 85 17,
(0312) 433 85 18,

E-posta: bilgi@pembehayat.org

ÜNİKUIR DERNEĞİ

E-posta: info@unikuir.org

17 MAYIS DERNEĞİ

E-posta: info@17mayis.org

ANTALYA

ANTALYA KADIN DANIŞMA MERKEZİ ve DAYANIŞMA DERNEĞİ

(0242) 248 07 66, **E-posta:** antalyakadindernegi@gmail.com

ANTALYA KENT KONSEYİ KADIN MECLİSİ

(0242) 243 69 92, **E-posta:** info@antalyakentkonseyi.org.tr

BİZ CİNSEL YÖNELİM VE CİNSİYET KİMLİĞİ ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ

E-posta: bizantalya@gmail.com

AYDIN

AYDIN SÖKE KADIN SİĞİNMA DANIŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

0532 059 41 77, **E-posta:** sokekadinsiginma@gmail.com

KUŞADASI BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0256) 614 58 42

BALIKESİR

AYVALIK BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA EVİ

(0266) 331 16 04

BANDIRMA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0533 213 74 83 **E-posta:** muazzezpalta@hotmail.com

BURSA

MOR SALKIM KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0531 033 88 44, **E-posta:** morsalkimdernegi@hotmail.com

NİLÜFER BELEDİYESİ KONAK KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ

(0224) 452 82 13

ÇANAKKALE

ÇANAKKALE KADIN EL EMEĞİNİ DEĞERLENDİRME DERNEĞİ-DANIŞMA MERKEZİ (ELDER)

0543 450 51 33, **E-posta:** elderkdm17@gmail.com, fatmaerdogan17@gmail.com

DIYARBAKIR

KAMER VAKFI

(0412) 228 10 53, 0530 664 44 10,
E-posta: d.kamervakfi@gmail.com

(KAMER Vakfı'nın 23 ilde şubesi bulunmaktadır, hangi illerde olduğuna ilişkin bilgiyi KAMER Vakfı Merkezi'nden veya www.kamer.org.tr adresinden edinebilirsiniz.)

ROSA KADIN DERNEĞİ

0552 466 86 21, **E-posta:** rosakadindernegi@gmail.com, info@rosakadindernegi.org

EDİRNE

EDİRNE KADIN MERKEZİ DAYANIŞMA DERNEĞİ (EKAMEDER)

0552 591 0 183,
E-posta: ekameder1@gmail.com

ERZİNCAN

KATRE KADIN DERNEĞİ

(0446) 223 25 08,
E-posta: info@katrekadindernegi.org

HAKKARİ

BİR KADIN BİR HAYAT DERNEĞİ

E-posta: birkadınbirhayatdernegi@gmail.com

YÜKSEKOVA KADINLARI TOPLUMSAL DESTEKLEME VE KÜLTÜR DERNEĞİ

0541 715 26 33, **E-posta:** yuksekovakadindernegi30@gmail.com

HATAY

DEFNE KADIN EMEĞİ DERNEĞİ

0505 556 80 52,

E-posta: hulyakavuk@hotmail.com

MOR DAYANIŞMA KADIN DERNEĞİ

0539 390 29 96

E-posta: dayanismamor@gmail.com

İSTANBUL

ATAŞEHİR BELEDİYESİ

(0216) 570 50 00 / Dahili: 5737 - 5712

AVCILAR BELEDİYESİ GÜLSEVİN BUKET DEĞİRMENÇİ KADIN VE AİLE DANIŞMA MERKEZİ

444 69 89 / Dahili: 3713-14-15,

0546 712 24 91,

E-posta: kadinkevle@avcilar.bel.tr

BAKIRKÖY BELEDİYESİ ÖZGEÇAN KADIN DANIŞMA EVİ

(0212) 466 39 39

BEŞİKTAŞ BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA VE YAŞAM MERKEZİ

(0212) 319 42 42 / Dahili: 5022

BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ

444 09 39

CİNSEL ŞİDDETLE MÜCADELE DERNEĞİ

0542 585 39 90, **E-posta:**

info@cinselsiddetlemucadele.org

ESENYALİ KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0 536 569 06 01, **E-posta:**

esenyalikadindayanisma@gmail.com

HAVLE

E-posta: havlekadin@gmail.com

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN VE AİLE HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ İLK KABUL BİRİMİ

(0212) 449 93 24

KADIKÖY BELEDİYESİ

(0216) 542 50 00 / Dahili: 1221- 1517

KADIKÖY BELEDİYESİ ALO KADINA ŞİDDET HATTI

(0216) 349 93 49

KADIKÖY BELEDİYESİ RAŞİMPAŞA SOSYAL HİZMET MERKEZİ

(0216) 349 11 89, (0216) 418 21 75,

E-posta: sosyalservis@kadikoy.bel.tr

KADIN CİNAYETLERİNİ DURDURACAĞIZ PLATFORMU

(0212) 912 42 43, **E-posta:** kadincinayetlerinidurduracagiz@gmail.com

KADIN ZAMANI DERNEĞİ

0542 602 69 62,

E-posta: info@kadinzamani.org

KADINLARA HUKUKİ DESTEK MERKEZİ DERNEĞİ (KAHDEM)

www.kahdem.org.tr,

E-posta: kahdem@gmail.com

KADININ İNSAN HAKLARI - YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

(0212) 251 00 29,

E-posta: infokih@wwhr.org

KARTAL BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0216) 280 64 06 **E-posta:**

kadindanismanmerkezi@kartal.bel.tr

KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA VE SİĞİNME EVİ

(0212) 411 08 35 / Dahili: 7400

MOR ÇATI KADIN SİĞİNAĞI VAKFI

(0212) 292 52 31 ve 32, **E-posta:**

morcati@morcati.org.tr

MOR DAYANIŞMA

0534 912 44 96,

E-posta: dayanismamor@gmail.com

(Mor Dayanışma'nın birçok ilde şubesi bulunmaktadır, hangi illerde olduğuna ilişkin bilgiyi <https://mordayanisma.org/> adresinden edinebilirsiniz.)

NİRENGİ DERNEĞİ İSTİSMARA KARŞI DESTEK HATTI

(0850) 216 53 67,

E-posta: info@nirengiderneği.org

SARIYER BELEDİYESİ ÖZGEÇAN ASLAN KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ

444 17 22 / Dahili: 1228

SOSYAL POLİTİKALAR, CİNSİYET KİMLİĞİ VE CİNSEL YÖNELİM ÇALIŞMALARINI DERNEĞİ (SPOD) LGBT+ DANIŞMA HATTI

(0212) 292 4802

E-posta: info@spod.org.tr

ŞEFKAT-DER GENEL MERKEZİ

(0212) 244 85 97 - 0535 733 77 13 - 0506 340 00 95,

E-posta: sefkatder@gmail.com

ŞİŞLİ BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0212) 708 89 90,

Whatsapp: (0549) 803 81 89,

E-posta: kadindanisma@sisli.bel.tr

ÜMRANİYE BELEDİYESİ

(0216) 443 56 00 / Dahili: 1721

İZMİR

BAYRAKLI BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 367 00 77, 0538 041 34 57

BERGAMA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 632 80 46

BORNOVA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 999 29 29 / Dahili: 5901

BUCA BELEDİYESİ ÖZGEÇAN ASLAN KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 439 10 10 / Dahili: 3500

ÇİĞLİ EVKA 2 KADIN KÜLTÜR DERNEĞİ (ÇEKEV)

(0232) 370 23 07, 0505 477 93 31,

E-posta: cekevster@gmail.com

DİKLİ BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 671 40 20 / Dahili: 2038

GAZİEMİR BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

0549 793 04 53, (0232) 999 02 51,

(0232) 251 56 57 / Dahili: 1820

GENÇ LGBTİ+ DERNEĞİ

(0232) 464 03 30,

E-posta: dernek@genclgbti.org

İZMİR KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0553 938 02 88,

E-posta: kadindayanisma@gmail.com

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ VE KADIN SİĞİNME EVİ

(0232) 293 42 93,

E-posta: kadindanisma@izmir.bel.tr

KARABAĞLAR BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 414 81 14 , (0232) 414 81 39

NARLIDERE BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 238 38 29

SEFERİHİSAR BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 444 77 43, 0530 140 91 44

SELÇUK BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 892 27 35

TİRE BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA VE KURS MERKEZİ

(0232) 500 12 07

URLA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0232) 754 10 88 / Dahili:184 , 0533 302 38 85

URLA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0555 094 37 94, **E-posta:**

urlakadindayanisma@gmail.com

KOCAELİ

KOCAELİ KADIN EMEĞİ DERNEĞİ

0534 569 38 20,

E-posta: kocaelikadem@gmail.com

LOTUS KADIN DAYANIŞMA VE YAŞAM DERNEĞİ

0538 233 55 99, 0532 786 10 79,

E-posta:

lotuskadinderneği@gmail.com

MARDİN

MARDİN LİDER KADIN DERNEĞİ

0553 196 7688,

E-posta: info@kizilkader.org

MARDİN ORTAK KADIN İŞBİRLİĞİ DERNEĞİ (MOKİD)

0532 547 30 07 , 0534 763 7747,

E-posta: mokid2010@hotmail.com

MERSİN

GÜNEBAKAN KADIN DERNEĞİ

0539 481 82 46,

E-posta: gunebakankd@hotmail.com

MERSİN BAĞIMSIZ KADIN DERNEĞİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0324) 337 20 21 ve 336 50 92,

E-posta: info@bagimsizkadinderneği.org.tr , mersin_bkd@hotmail.com

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0324) 533 22 04, 0538 682 77 59,

0538 682 74 42

MERSİN 7 RENK LGBT DERNEĞİ

(0324) 232 16 22,

E-posta: 7renkmersinlgbt@gmail.com

MİMOZA KADIN DERNEĞİ

0552 753 70 33, **E-posta:**

mimozakadinderneği.33@gmail.com

MUĞLA

BODRUM KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0555 291 97 67, 0535 946 26 52,

(0252) 316 31 63, **E-posta:**

bodrumkadindayanisma@gmail.com

KARYA KADIN DERNEĞİ

0530 691 29 87

MUĞLA EMEK BENİM KADIN DERNEĞİ

0536 877 32 59,

E-posta: mebkad48@gmail.com

SEKİBAŞI KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0252) 212 91 98

NEVŞEHİR

KAPADOKYA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0530 349 55 37, **E-posta:**

kapadokyakadin@hotmail.com

NEVŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

(0384) 212 40 25

ORDU

ORDU KADINI GÜÇLENDİRME DERNEĞİ

(0452) 223 00 18,

E-posta: orkaguder@gmail.com

URFA

URFA YAŞAM EVİ KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

0539 771 02 68,

E-posta: yasam_evi@hotmail.com

TRABZON

KIKAP TRABZON DERNEĞİ

0542 429 25 45,

E-posta: kikaptrabzon@gmail.com

VAN

STAR KADIN DERNEĞİ

(0432) 216 66 61,

E post: strkdn65@gmail.com

YAŞAM KADIN ÇEVRE KÜLTÜR VE İŞLETME KOOPERATİFİ

(0432) 215 94 33, 0506 354 31 91,

E-posta: yakakoop@gmail.com,

yakakoop@yahoo.com

KUZYE KIBRIS

FEMİNİST ATÖLYE (FEMA)

E-posta: info@feministatolye.org,

feministatolyefema@gmail.com

KADINDAN YAŞAMA DESTEK DERNEĞİ (KAYAD)

(0392) 227 07 51,

E-posta: info@kayad.org

MAĞUSA KADIN MERKEZİ DERNEĞİ (MAKAMER)

(0392) 366 02 78 , 0533 883 10 00

E) MÜLTECİ ve GÖÇMEN KADINLARA DESTEK VEREN KURUMLAR

BM MÜLTECİLER YÜKSEK KOMİSERLİĞİ (UNHCR)

444 48 68, (0312) 409 70 00

HAYATA DESTEK DERNEĞİ

(0800) 670 10 10,

E-posta: bilgi@hayatadestek.org

İNSAN KAYNAĞINI GELİŞTİRME VAKFI (İKGV)

(0212) 293 16 05,

E-posta: ikgv@ikgv.org

KADINLARLA DAYANIŞMA VAKFI (KADAV)

(0212) 251 58 50,

E-posta: info@kadav.org.tr

MAVİ KALEM SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

(0212) 635 38 35,

E-posta: mavikalem@mavikalem.org

SİĞİNMACILAR VE GÖÇMENLERLE DAYANIŞMA DERNEĞİ (SGDD-ASAM)

(0312) 212 60 12,

E-posta: sgdd@sgdd-asam.org

ULUSLARARASI GÖÇMEN KADINLAR DAYANIŞMA DERNEĞİ (UGKDD)

E-posta: gkdd.miwosa@gmail.com

YUVA DERNEĞİ

(0216) 325 00 44,

E-posta: yuva@yuva.org.tr

Ağa Çırağı Sok. No: 7 Pamir Apt. Kat: 2 Daire: 7 Gümüşsuyu, 34437 İstanbul
Tel: (212) 2510029 • E-posta: newways@wwhr.org ve infokih@wwhr.org
Web sitesi: www.kadinininsanhaklari.org / www.wwhr.org

@kadinih

@kadinih

/KadininInsanHaklariYeniCozumler

/KadininInsanHaklariYeniCozumlerDerneği